

Školní vzdělávací program pro osmileté gymnázium nižší stupeň

Připravení na život

MOTTO: „ŽÍT ZNAMENÁ TVOŘIVĚ PRACOVAT.“ A. P. ČECHOV

Obsah

1.	Identifikační údaje	1
2.	Charakteristika školy	2
2.1.	Velikost školy	2
2.2.	Vybavení školy	2
2.3.	Charakteristika pedagogického sboru	2
2.4.	Charakteristika žáků	3
2.5.	Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	3
2.6.	Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty	3
3.	Charakteristika ŠVP	4
3.1.	Profil absolventa	4
3.2.	Organizace přijímacího řízení	5
3.3.	Organizace maturitní zkoušky	5
3.4.	Výchovné a vzdělávací strategie	5
3.5.	Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných	7
3.6.	Začlenění průřezových témat	8
4.	Učební plán	13
5.	Učební osnovy	14
5.1.	Český jazyk a literatura	14
5.2.	Anglický jazyk	24
5.3.	Francouzský jazyk	30
5.4.	Německý jazyk	35
5.5.	Ruský jazyk	42
5.6.	Matematika	46
5.7.	Fyzika	56
5.8.	Chemie	62
5.9.	Biologie	68
5.10.	Zeměpis	81
5.11.	Dějepis	88
5.12.	Občanská výchova	96
5.13.	Informatika	106
5.14.	Výtvarná výchova	112
5.15.	Tělesná výchova	116
5.16.	Hudební výchova	125
5.17.	Integrované vzdělávací obory	129
5.18.	Nepovinné předměty	130
6.	Pravidla hodnocení žáků a autoevaluace školy	131
6.1.	Pravidla hodnocení žáků	131
6.2.	Autoevaluace školy	142

1. Identifikační údaje

Název ŠVP:	Školní vzdělávací program pro nižší stupeň osmiletého gymnázia
Vzdělávací program:	RVP ZV
Studijní forma vzdělávání:	79-41-K/81, denní forma studia
Číslo jednací:	G/A/379/07/0492
Název školy:	Gymnázium Františka Živného, Bohumín, Jana Palacha 794, příspěvková organizace
Sídlo školy:	Jana Palacha 794, 735 81 Bohumín
Identifikátor zařízení:	600 016 455
IZO:	000 601 527
IČ:	62 331 205
Zřizovatel:	Moravskoslezský kraj, 28. října 117, 702 18 Ostrava IČ 708 90692
Kapacita:	480 žáků
Web a e-mail školy:	http://www.gym-bohumin.cz sekretariat@gym-bohumin.cz
Ředitel školy:	Mgr. Radek Musiol
E-mail:	musiol.m@gym-bohumin.cz
Koordinátor pro tvorbu ŠVP:	Mgr. Radek Sporysz
E-mail:	sporysz.r@gym-bohumin.cz

Platnost dokumentu od 1. září 2009.

Poslední aktualizace 1. září 2021.

Mgr. Radek Musiol

2. Charakteristika školy

České státní reformní reálné gymnázium bylo v Bohumíně založeno v roce 1921. Současná budova školy byla postavena v roce 1929 a v průběhu dějinného vývoje prošla několika výraznými rekonstrukcemi. Postupně začala sloužit vzdělávání žáků i bývalá ředitelská vila stojící v bezprostřední blízkosti hlavní budovy. Škola je situována v klidné zóně u městského parku.

Do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení bylo Gymnázium Františka Živného, Bohumín, Jana Palacha 794 (dále jen gymnázium) zařazeno rozhodnutím MŠMT č. j. 12 782/96-61-07 ze dne 2. července 1996 s účinností od 1. září 1996. Dnem 1. září 2013 nabylo účinnosti rozhodnutí MŠMT č. j. MSMT-5905/2013-620 ze dne 13. 2. 2013, jímž se do školského rejstříku zapisuje výuka vybraných předmětů v cizím jazyce: anglický jazyk. Aktuálně platné rozhodnutí o zařazení je ze dne 16.3.2017, č.j. MSMT - 6717/2017-3.

Dne 22. června 1995 byl škole rozhodnutím MŠMT č. j. 32 068/95-61 propůjčen čestný název (po dlouholetém řediteli Františku Živném). Cílová kapacita školy byla MŠMT v roce 2004 stanovena na 480 žáků.

2.1. Velikost školy

Škola má 12 tříd, jednu třídu se čtyřletým studijním programem a jednu třídu s osmiletým studijním programem v každém ročníku.

Gymnázium má ve vztahu k počtu žáků a k realizovaným vzdělávacím programům odpovídající prostorové podmínky. Samotná výuka probíhá v hlavní budově školy. V současné době škola disponuje 26 učebnami, z nichž je 16 odborných - učebna chemie, učebna fyziky, učebna biologie, učebna dějepisu, učebna zeměpisu, 2 učebny estetické výchovy, 2 učebny informatiky a výpočetní techniky, 3 jazykové učebny a 3 laboratoře – biologická, fyzikální a chemická. Škola je vybavena jedním multimediálním sálem s kapacitou 60 míst.

2.2. Vybavení školy

Třídy a odborné učebny jsou funkčně zařízeny. K standardnímu vybavení učeben patří zatemnění, promítací plátna, nástěnný obrazový materiál, v odborných i kmenových učebnách jsou k dispozici multimediální PC s dataprojektory a dvě interaktivní tabule. Jazykové učebny disponují Smart TV. Všechny učebny včetně kmenových mají možnost připojení k internetu pomocí přípojek nebo Wi-Fi.

Velmi dobré podmínky jsou ve škole pro výuku tělesné výchovy. Žáci mají k dispozici tělocvičnu, dvě posilovny, sál pro aerobik a v areálu školy dvě hřiště, jedno s umělohmotným a druhé s asfaltovým povrchem. V bezprostřední blízkosti školy se nachází sportovní hala, zimní stadion a aquapark, které jsou v rámci výuky hojně využívány.

Kabinety vyučujících, pracovna ředitele školy, zástupce ředitele školy, ekonomky a sekretariát jsou vybaveny počítači či notebooky, všechny jsou síťově propojeny s možností připojení na internet. Žáci i zaměstnanci mají k dispozici několik kopírovacích strojů.

Stravování je zajištěno ve školní jídelně blízké základní školy Masarykova. K dispozici je žákům školní bufet, který nabízí široký sortiment výrobků se zaměřením na zdravou výživu.

2.3. Charakteristika pedagogického sboru

Na škole působí 26 pedagogických pracovníků, včetně ředitele a jednoho zástupce. Několik pedagogů pracuje na částečný úvazek. Všichni učitelé jsou kvalifikovaní, jejich vzdělání je v souladu s platnými právními předpisy. Pedagogický sbor je stabilizovaný, věkově vyvážený, většinu sboru tvoří ženy.

Někteří učitelé jsou členy řídicích orgánů olympiád na okresní a krajské úrovni, jsou autory odborných textů a spolupracují s okolními vysokými školami. Další vzdělávání pedagogických pracovníků vychází z potřeb školního vzdělávacího programu a je zpracováno v plánu DVPP.

Ve škole působí metodik a koordinátor ICT, koordinátor tvorby ŠVP, 2 výchovní poradci, 2 metodici prevence sociálně patologických jevů, metodik EVVO.

2.4. Charakteristika žáků

Na naší škole studují žáci ve věku 11 – 19 let. Do primy nastupují žáci především z Bohumína a blízkého okolí. Žáky čtyřletého cyklu tvoří jak místní, tak i dojíždějící z okolních měst a obcí (Orlová, Rychvald, Ostrava atd.). Dostupnost školy pro dojíždění je velmi dobrá, zastávky autobusů jsou v těsné blízkosti školy, vlakové nádraží je vzdáleno 10 minut pěšky.

Ve vztahu k žákům preferujeme individuální přístup nejen ve vzdělávání, ale i ve výchově a v řešení problémů. Atmosféra mezi žáky navzájem i mezi žáky a učiteli je přátelská.

Snažíme se o vstřícnost a oboustranné pochopení. Na škole pracuje studentský parlament, jehož činnost vedení školy podporuje.

2.5. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Škola dlouhodobě spolupracuje s partnerskou školou *Lyceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika* v Cieszyńie, organizuje výměnné kulturní a sportovní akce. Škola úzce kooperuje s různými vzdělávacími institucemi a podílí se personálně na realizaci projektů ESF.

Na gymnáziu pracuje školní sportovní klub, který je aktivním členem Asociace školních sportovních klubů (AŠSK ČR).

Standardní součástí života školy jsou výjezdy do zemí, ve kterých se užívá námi vyučovaný jazyk (Rakousko, Německo, Anglie, Francie).

Škola aktivně spolupracuje s charitativními organizacemi např. Život dětem, o. p. s. Praha, Liga proti rakovině Praha, z.s. Škola každoročně spolupracuje s Potravinovou bankou Ostrava, z. s., při realizaci krajské sbírky potravin pro potřebné. Žáci školy jsou dlouhodobými účastníky mezinárodního projektu Krokus a projektu Hodinový vnuk.

2.6. Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty

Při škole je (podle zákona) zřízena školská rada, která má šest členů. Rodiče a zákonní zástupci žáků spolupracují s vedením školy rovněž prostřednictvím pravidelných schůzek spolku SRPŠ (Sdružení rodičů a přátel školy), kde získávají informace a mohou ovlivnit dění ve škole. Vedení spolku se schází s ředitelem školy na pravidelných schůzkách minimálně čtyřikrát ročně.

V rámci prevence sociálně patologických jevů (všechny typy závislostí, šikana) gymnázium spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou, s Městskou policií v Bohumíně a dalšími organizacemi.

Škola spolupracuje s vysokoškolskými pracovišti v regionu, s PPP Karviná, K3 Bohumín, Městem Bohumín, oblastním pracovištěm NIDV, KVIC apod.

Veřejnost je každoročně informována o uplynulém školním roce prostřednictvím obsáhlé výroční zprávy, která je zveřejňována na domovských stránkách školy na adrese www.gym-bohumin.cz.

3. Charakteristika ŠVP

Škola realizuje svou činnost v souladu s motivačním názvem celého vzdělávacího programu tak, aby byli absolventi skutečně PŘIPRAVENI NA ŽIVOT.

Předmětem činnosti, který odpovídá hlavnímu účelu, je poskytování středního vzdělání s maturitní zkouškou.

Škola uskutečňuje vzdělávání a výchovu žáků podle dvou realizovaných vzdělávacích programů.

Zásadní důraz vzdělávacích programů školy je kladen na:

- racionální rozložení standardů učiva do všech ročníků studia,
- ve vyšších ročnících maximální možnost profilace studia podle zájmů a zaměření žáka,
- vyvážené zastoupení všech forem výuky.

Škola poskytuje všem žákům dostatečné všeobecné znalosti a dovednosti ve všech všeobecně vzdělávacích předmětech a nadstandardní odborné znalosti ve všech zvolených volitelných předmětech.

Žáci školy jsou v průběhu celého studia cíleně vedeni k uvědomování si vlastní zodpovědnosti za své vzdělání. Škola zdůrazňuje jejich osobní podíl na budoucím úspěšném složení maturitní zkoušky a studiu na vysoké škole.

Mimoškolní aktivity žáků jsou převážně zaměřeny na sport, cizí jazyk, estetickou výchovu a informační technologie.

Charakteristika švp pro nižší stupeň osmiletého gymnázia:

ŠVP je zpracován podle RVP ZV a vyhovuje všem jeho požadavkům. Postupně je žákům dána možnost výrazně profilovat své studium podle svých studijních zájmů formou volitelných předmětů. Během studia je kladen důraz na souvislosti a mezioborové vztahy. Jednou z klíčových priorit je výuka cizích jazyků. Vedení školy se dlouhodobě snaží zabezpečit, aby část hodin výuky anglického jazyka byla realizována rodilým mluvčím.

Prvním cizím jazykem je jazyk anglický, další cizí jazyk si žák volí pro studium z nabídky jazyk německý, jazyk francouzský a jazyk ruský. Je zachována klasická nabídka předmětů s důrazem na provázanost učebních osnov ve všech předmětech.

3.1. Profil absolventa

Žáci jsou po absolvování vybaveni znalostmi, které odpovídají všem požadavkům RVP ZV ve všech vzdělávacích oblastech.

Úspěšným ukončením příslušného školního vzdělávacího programu (ŠVP) dosáhne žák **středního vzdělání s maturitní zkouškou**.

Prioritou stále zůstává příprava žáků na vysokoškolská studia, ale také osvojení si základních principů orientace na trhu práce včetně uplatnění absolventů v zemích EU.

Vysoká jazyková vybavenost pak zajišťuje žákům bezproblémové navázání studia na všech typech vysokých škol se zaměřením na cizí jazyky. Žáci mají v průběhu studia možnost složit státní zkoušku ze zvoleného jazyka.

Všeobecné vzdělání s důrazem na oborovou orientaci žáků v rámci volitelných předmětů umožňuje úspěšné studium na humanitně i přírodovědně zaměřených studijních oborech vysokých škol.

V průběhu vzdělávání je kladen důraz nejen na samotné znalosti, ale také na utváření charakteru žáka, na individuální možnosti žáka, na respekt k potřebám jedince, na uvědomění si demokratických principů společnosti. Vedeme žáky k etnické a náboženské toleranci, ke kladnému vztahu k životnímu prostředí.

Důsledně, prokazatelně a pravidelně jsou žáci instruováni o možném ohrožení zdraví a bezpečnosti při činnostech, jichž se účastní v průběhu vzdělávání i výchovných aktivitách.

3.2. Organizace přijímacího řízení

Přijímací řízení se řídí zejména příslušnými ustanoveními školského zákona a vyhlášky č. 353/2016 Sb., o přijímacím řízení ke střednímu vzdělávání, v platném znění.

Jelikož jsou výše uvedené právními předpisy často novelizovány, nelze pro potřeby tohoto dokumentu detailně popsat a komplexně formulovat organizaci přijímacího řízení. Veškeré informace naleznou uchazeči a široká veřejnost na domovských stránkách školy, kde jsou požadované údaje několikrát ročně aktualizovány. V přijímacím řízení škola hodnotí uchazeče na základě kritérií přijímacího řízení, která jsou zveřejňována nejpozději 31. ledna příslušného školního roku. Všichni uchazeči skládají jednotnou přijímací zkoušku z českého jazyka a matematiky, škola zohledňuje v přijímacím řízení výsledky žáků dosažené v předchozím vzdělávání.

3.3. Organizace maturitní zkoušky

Právní rámec maturitní zkoušky je dán zákonem č. 561/2004 Sb., v platném znění, vydanými katalogy požadavků zkoušek, prováděcím předpisem – vyhláškou č. 177/2009 Sb., v platném znění, a interními pravidly školy při realizaci maturitní zkoušky.

Maturitní zkouška se skládá ze dvou částí – společné a profilové. Žák získá střední vzdělání s maturitní zkouškou, pokud úspěšně vykoná obě její části. Podrobné aktuální informace o organizaci maturitní zkoušky jsou zveřejňovány na webových stránkách školy (www.gym-bohumin.cz) a reagují na případné novelizace právních předpisů.

Profilová část maturitní zkoušky slouží k profilaci žáků, k uplatnění jejich specifíků a záměrů. Profilová část maturitní zkoušky sestává z povinné zkoušky z českého jazyka a literatury, z povinné zkoušky z cizího jazyka v případě, že si žák zvolil ve společné části cizí jazyk, a dalších dvou povinných zkoušek z nabídky stanovené ředitelem školy: matematika, cizí jazyk (nabídka obsahuje všechny cizí jazyky vyučované na škole), biologie, fyzika, chemie, zeměpis, dějepis, základy společenských věd, informatika a výpočetní technika. Zkoušky z českého jazyka a literatury a z cizího jazyka se konají vždy formou písemné práce a formou ústní zkoušky před zkušební maturitní komisí, ostatní zkoušky profilové části jsou prováděny vždy ústní formou. Všechny zkoušky jsou realizovány před zkušební maturitní komisí a úroveň obtížnosti je jednotná. Žák si může v profilové části maturitní zkoušky zvolit navíc maximálně dvě nepovinné zkoušky.

3.4. Výchovné a vzdělávací strategie

V procesu výuky jsou vyváženě zastoupeny klasické metody výuky i metody moderní. Jde zejména o:

- podporu výuky pomocí moderní didaktické techniky
- semináře a diskuse
- samostatné a týmové projekty
- dlouhodobou samostatnou práci
- prezentaci a obhajobu výsledků (i v cizím jazyce)
- praktickou výuku (exkurze, školy v přírodě)

Ve výuce je kladen důraz na vlastní zodpovědnost žáků za své vzdělání a výsledky svého studia. Učební plán a osnovy předmětů jsou sestaveny s důrazem na vztahy a souvislosti mezi předměty.

Učební plán je sestaven jako variabilní. Žáci tak mají možnost díky široké nabídce volitelných předmětů zejména na vyšším stupni gymnázia studovat obory podle svého profesního zájmu. Pro zvýšení kvality studia je v maximální míře využito dělení na skupiny. Žáci mají možnost podílet se na řízení a organizaci školního života prostřednictvím studentského parlamentu. Škola soustavně rozvíjí všechny klíčové kompetence žáků. Následující přehled představuje zásadní strategie, které škola ve výuce využívá.

Frontální výuka standardně využívané strategie zařazena v každém ročníku studia	kompetence k učení
Pamětné učení, práce s fakty standardně využívaná strategie zařazena v každém ročníku studia ke zvládnutí učiva musí mít žák dostatečné znalosti	kompetence k učení
Laboratorní práce jsou zařazovány průběžně v předmětech biologie, chemie a fyzika žáci pracují převážně v malých skupinách nebo samostatně podle druhu prováděných experimentů	kompetence komunikativní kompetence k řešení problémů kompetence pracovní
Lyžařský výcvikový kurz pro žáky druhého ročníku	kompetence občanské kompetence komunikativní
Přípravný kurz pro žáky prvního ročníku	kompetence sociální a personální kompetence občanské kompetence komunikativní
Projekt zařazen pro žáky všech ročníků v různých předmětech a různou formou v kontextu centrálního tématu si žáci volí konkrétní řešení problém důraz je kladen na týmovou práci mezipředmětové vztahy a na prezentace výsledků	kompetence k řešení problémů kompetence sociální a personální kompetence občanské, kompetence komunikativní
Exkurze, praktická výuka pro tyto aktivity jsou vybírána vhodná zařízení	kompetence k učení
Předmětové soutěže je podporována účast žáků ve všech předmětových soutěžích je vedena evidence výsledků, které jsou následně zveřejněny	kompetence k učení kompetence k řešení problémů
Sportovní soutěže škola se pravidelně zúčastňuje sportovních soutěží škol je vedena tabule rekordů ve vybraných disciplínách	kompetence sociální a personální
Pěvecký sbor škola nabízí žákům činnost ve sboru sbor pořádá koncerty pro žáky a veřejnost	kompetence sociální a personální

3.5. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) je na naší škole zajišťováno formou individuální inkluze do běžných tříd a respektuje školský zákon a ustanovení vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Žák se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření (PO). Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování PO podle § 16 školského zákona, PO realizuje škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů, přičemž první stupeň uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě písemně zpracovaného plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení (ŠPZ). Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory

Pokud se při vzdělávání žáka vyskytnou obtíže pouze ve výuce jednoho předmětu, lze uplatňovat individualizaci výuky a PLPP není zpracováván. V případě, že má žák obtíže ve více předmětech, sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli ostatních předmětů za metodické pomoci výchovného poradce PLPP. S využitím Přílohy č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. je zformulován obsah PO prvního stupně. S finálním zněním PLPP jsou následně seznámeni všichni učitelé žáka, žák i jeho zákonný zástupce a ředitel školy. Zařazení žáka do prvního stupně podpory je zároveň zaznamenáno do školní matriky. PLPP je realizován, případně průběžně upravován na základě poznatků učitelů a nejpozději po třech měsících je vyhodnocen. Na základě vyhodnocení jsou přijata opatření, která mohou být ve formě doporučení žákovi, aby využil poradenské pomoci ŠPZ (pokud nebyla PO prvního stupně dostačující), případně je poskytování PO ukončeno (žák nemá obtíže) nebo je dále realizováno vzdělávání s využitím PLPP.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu (IVP)

Pokud speciální vzdělávací potřeby žáka vyžadují vyšší stupeň PO než první, zpracuje škola IVP na základě doporučení ŠPZ, podepsání informovaného souhlasu a žádosti zákonného zástupce žáka nebo zletilého žáka, a to do jednoho měsíce od obdržení doporučení ŠPZ. IVP sestavuje třídní učitel s výchovným poradcem, kteří zkonzultují možnosti potřebných PO s ostatními vyučujícími žáka a vytvoří IVP. Při jeho zpracování postupují podle Přílohy č. 2 vyhlášky č. 27/2016 Sb. S takto vytvořeným IVP jsou následně seznámeni všichni vyučující žáka, zákonný zástupce žáka, žák a ředitel školy. Výuka žáka podle IVP je zaznamenána do školní matriky. Vyhodnocení IVP je realizováno minimálně jednou ročně, a to školou i ŠPZ, přičemž může docházet k úpravám poskytnutých PO. Poskytování veškerých PO je možné jen s informovaným souhlasem zletilého žáka či zákonného zástupce nezletilého žáka, což potvrzuje jejich vlastnoruční podpis.

Vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP

PLPP sestavuje třídní učitel s výchovným poradcem ve spolupráci s ostatními vyučujícími žáka. Před zpracováním PLPP probíhají rozhovory členů pedagogického sboru s cílem stanovení vhodných úprav v metodách práce s žákem, způsobech kontroly osvojení znalostí a dovedností, způsobu hodnocení apod. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP, organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i se samotným žákem. Konečné schválení PLPP je plně v kompetenci ředitele školy. Vyhodnocení naplnění cílů PLPP proběhne na společné schůzce všech výše uvedených subjektů v termínu stanoveném ředitelem školy.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP

IVP je sestavován třídním učitelem a výchovným poradcem ve spolupráci s ostatními vyučujícími žáka a případně za pomoci pracovníka ŠPZ. Podmínkou zpracování IVP je doporučení ŠPZ a podepsání informovaného souhlasu a žádosti zákonného zástupce žáka či zletilého žáka. IVP je zpracován do jednoho měsíce od obdržení doporučení ŠPZ. Před zpracováním IVP probíhají rozhovory členů pedagogického sboru s cílem stanovení vhodných úprav v metodách práce s žákem, způsobech kontroly osvojení znalostí a dovedností, způsobu hodnocení apod. Výchovný poradce plní koordinační a kontrolní funkci a odpovídá za konečnou podobu IVP. Třídní učitel je odpovědný za závěrečné projednání IVP se zákonným zástupcem a získání jeho informovaného souhlasu. Informace o zahájení poskytování PO podle IVP se zaznamená do školní matriky. Vyhodnocení plnění IVP proběhne po dohodě s příslušným pracovníkem ŠPZ nejpozději do jednoho roku od začátku jeho realizace.

3.6. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují v našem Školním vzdělávacím programu aktuální okruhy problémů současného i budoucího světa; jsou formativním prvkem základního vzdělávání a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot; při jejich realizaci se žáci uplatňují individuálně i ve vzájemné spolupráci.

1. Osobnostní a sociální výchova

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova v základním vzdělávání je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Specifikou Osobnostní a sociální výchovy je, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žakovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života.

2. Výchova demokratického občana

Průřezové téma Výchova demokratického občana má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti, demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů.

Toto téma má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má umožnit žákovi konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip propouje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Výchova k myšlení v evropských a globálních

souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

4. Multikulturní výchova

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou.

5. Environmentální výchova

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Na realizaci průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje Environmentální výchova utváření integrovaného pohledu osobnosti i ve vlivu na stránku emocionální a volně aktivní. V maximální míře využívá přímých kontaktů žáků s okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince.

Projektový den „Den Země“

Ekologická konference

6. Mediální výchova

Charakteristika průřezového tématu:

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

OSV – okruh 1	OSOBNOSTNÍ ROZVOJ	Forma realizace, výstup
Rozvoj schopnosti poznávání	JN - 1. - 4. ročník VV - 4. ročník OV - 2. ročník Bi - 1. - 4. ročník	VV – abstraktní kresba JN - projekt OV – diskuse, hra Bi – práce ve skupině
Sebepoznání a sebepojetí	JN - 1. - 4. ročník VV - 4. ročník OV – 1. - 2. ročník Bi - 1. - 4. ročník TV - 2. ročník	JN - projekt TV - lyžařské kurzy, kolektivní hry, pomoc při sportovních činnostech Bi - botanické a zoologické exkurze OV – diskuse, hra VV – abstraktní kresba
Seberegulace a sebeorganizace	lvp - 3. ročník JF - 4. ročník TV - 1. - 4. ročník JN - 2. - 4. ročník JA - 1., 3. ročník OV - 1. ročník	TV – LVVZ, hra fair play OV - přednáška PPP, práce ve skupině JN, JA, JF – projekt, rozhovor lvp – projekty v software
Psychohygiena	OV – 1. - 3. ročník TV - 1. - 4. ročník JČ – 1. ročník	OV, TV - kolektivní hry TV - komunikace při pohybových činnostech OV – projekt, přednáška PPP JČ – skupinová práce
Kreativita	lvp - 1. - 2. ročník OV – 1. - 3. ročník JF - 4. ročník Bi, F - 1. - 4. ročník Che – 2. - 4. ročník VV - 1. ročník TV - 1. - 4. ročník Z – 1. - 2. ročník	lvp - práce v týmu OV – projekt, diskuse Bi, Che, F – spolupráce v týmu TV - kolektivní hry a sporty VV – skupinová práce v prostoru Z - pochod podle azimutu JF – komunikace ve skupině
OSV – okruh 2	MORÁLNÍ ROZVOJ	Forma realizace, výstup
Poznávání lidí	OV – 1. ročník D - 1. - 4. ročník JN - 1. - 4. ročník JA - 1. ročník JF - 3. ročník	OV – projekt D – prezentace, diskuse JA, JF, JN, JR – rozhovor, týmová hra
Mezilidské vztahy	Bi - 1. - 4. ročník OV – 1. - 2. ročník JN, JF, JR - 2. - 4. ročník TV - 1. - 4. ročník	TV - lyžařské kurzy, kolektivní hry Bi - botanické a zoologické exkurze OV – projekt, vhodné vztahy mezi vrstevníky JN, JF, JR - rozhovor
Komunikace	OV – 1. - 2. ročník lvp - 3. ročník TV - 1. - 4. ročník JF, JN, JR – 1. - 4. ročník JČ – 1. ročník	OV – projekt TV – LVVZ, kolektivní hry, komunikace při pohybových činnostech JF, JR, JN - rozhovor lvp – rétorika, projekty JČ – praktický nácvik korespondence
Kooperace a kompetice	OV – 1. - 2. ročník Che – 2. - 4. ročník Bi, F, Z, TV – 1. - 4. ročník lvp - 1. - 2. ročník VV – 1. ročník	OV - projekt Che, F, Bi – týmová práce Z – práce v týmu v terénu TV - LVVZ, kolektivní hry, komunikace při pohybových činnostech

		Ivp – skupinový projekt VV – skupinová práce
OSV – okruh 3	MORÁLNÍ ROZVOJ	Forma realizace, výstup
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	OV – 1. – 2. ročník TV - 1. – 4. ročník	OV – projekt, prezentace TV - kolektivní hry
Hodnoty, postoje, praktická etika	Ivp - 3. ročník Bi - 1. – 4. ročník OV – 1. ročník	Ivp – práce v týmu, projekt Bi – týmová práce OV – projekt, diskuse
VDO	Přímá integrace	Forma realizace, výstup
Občanská společnost a škola	OV – 1. ročník	OV – komunikace na výletech, školních akcích a třídnických hodinách
Občan, občanská společnost a stát	JN - 3. ročník Z - 4. ročník JČ - 1. ročník OV - 1., 3. ročník	JN – rozhovor OV – prezentace, dokument Z – výklad, diskuse JČ – slohová práce
Forma participace občanů v politickém životě	OV - 2. - 3. ročník	OV – projekt, diskuse, beseda
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	JČ - 3. ročník OV - 2. ročník Z - 4. ročník	JČ – mluvený projev OV – prezentace, diskuse Z – prezentace, dokument
EGS	Přímá integrace	Forma realizace, výstup
Evropa a svět nás zajímá	Ivp - 2. ročník D - 1. – 4. ročník JA - 2. ročník Che – 2. ročník	Ivp – MS Word - projekt D – prezentace, dokument Che - projekt JA – projekt, rozhovor
Objevujeme Evropu a svět	JA - 1. – 2. ročník JF - 4. ročník JČ - 3. - 4. ročník D, OV - 4. ročník Ivp – 3. ročník	JA, JF – diskuse, rozhovor, čtení v časopisech JČ – reportáž, výklad D, OV – výklad, dokument Ivp – projekt MS Word
Jsme Evropané	D - 4. ročník Z, OV – 4. ročník VV – 4. ročník JA - 2. - 4. ročník Che – 2. ročník	D – prezentace, dokument Z – týmová práce, prezentace VV – malba JA – rozhovor, texty v časopisech, internet Che – projekt OV – diskuse, vyhledávání dat
MKV	Přímá integrace	Forma realizace, výstup
Kulturní diferenciac	JA – 1. ročník Z - 1. - 4. ročník JN - 3. - 4. ročník JČ - 1. ročník VV - 4. ročník	JA, JN – výklad, diskuse, motivační hra Z – prezentace, dokument JČ – projekt VV - ilustrace
Lidské vztahy	JF - 4. ročník OV - 2. - 4. ročník	JF – psaní dopisů OV – projekt, diskuse
Etnický původ	Z - 4. ročník JA - 1. ročník Ivp - 1. - 2. ročník	Z – prezentace JA – vyhledávání dat, rozhovor Ivp – MS Word - projekt
Multikulturalita	D - 4. ročník JČ - 3. - 4. ročník JF - 4. ročník Ivp - 1. - 3. ročník	D – prezentace, referát JČ – prezentace, čtení úryvků děl JF – psaní dopisů Ivp – MS Word – projekt

Gymnázium Františka Živného Bohumín

Princip sociálního smíru a solidarity	JA - 1. – 2. ročník D - 4. ročník JČ – 4. ročník OV – 1., 3. ročník	JA – rozhovor, zpracování dat z časopisů D – referát, prezentace JČ – úvaha OV – dramatizace, komunikace
EV	Přímá integrace	Forma realizace, výstup
Ekosystémy	JA - 1. ročník JF - 3. ročník JN - 2. - 4. ročník Bi - 1. - 2. ročník Z - 1., 3., 4. ročník	JA, JN, JF - skupinová práce, diskuze na dané téma, články v časopise, projekt Z – projekt, diskuse, prezentace Bi – soutěž, žákovská konference
Základní podmínky života	Z - 4. ročník Ivp - 3. ročník JA - 2. - 3. ročník Bi - 1. - 4. ročník	Z – referáty, prezentace Ivp – projekty v MS Office JA – referát, rozhovor Bi – soutěž, žákovská konference
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Z - 1. ročník JA - 1. - 2. ročník Che - 2. – 3. ročník Ivp - 1. - 2. ročník Bi - 1. – 4. ročník	Bi – soutěž, žákovská konference, projektový den Ivp – MS Word – referát Z – prezentace, dokument JA – referáty, vyhledávání dat Che – diskuse, prezentace
Vztah člověka k prostředí	JČ - 2. ročník TV - 1. - 4. ročník Bi - 1. – 4. ročník Ivp - 1. - 2. ročník F - 1. - 4. ročník Z - 4. ročník	Bi – soutěž, žákovská konference, projektový den JČ – popis TV – pohyb v terénu Ivp – MS Word – referát F, Z – prezentace, dokument
MV	Přímá integrace	Forma realizace, výstup
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	JA – 1. - 2. ročník JČ - 3. ročník Z - 1. - 4. ročník JN – 4. ročník	JA – poslech, rozhovor JN – zpracování textu JČ – sloh – výklad Z – vyhledávání dat na internetu, články z odborných časopisů
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	M - 3. ročník OV – 2. ročník JČ – 3. ročník	M – finanční matematika – příklady OV – modelační hra JČ – vyhledávání dat na internetu
Stavba mediálních sdělení	JA - 3. ročník JF - 4. ročník Ivp – 1. – 3. ročník F, Bi - 1. - 4. ročník Che – 2. – 4. ročník VV – 4. ročník	F, Che, Bi - zpracování informací z dokumentů v TV Ivp – MS Word – referát VV – plakát, reklama JA, JF – diskuse, rozhovor
Vnímání autora mediálních sdělení	JČ - 1. - 2. ročník JA – 2. ročník	JČ – vyhledávání informací na internetu JA – diskuse, referát
Fungování a vliv médií ve společnosti	JA - 4. ročník VV - 4. ročník JČ - 3. ročník	JA – diskuse, referát, rozhovor VV – plakát, reklama JČ - diskuse
Tvorba mediálního sdělení	VV - 4. ročník F - 1. - 4. ročník Hv – 1. – 4. ročník Bi - 1. – 4. ročník Che – 2. – 3. ročník	HV - vánoční koncert, vystoupení VV – plakát, reklama F – mediální sdělení Bi – obhajoby prací v soutěžích a olympiádách Che - referát

4. Učební plán

Vyučovací předmět	I.	II.	III.	IV.	Časová dotace celkem
Český jazyk a literatura	4	4	4	4	16
Anglický jazyk 1)	4	4	3	4	15
Další cizí jazyk 1) 2)	0	3	3	3	9
Matematika	4	4	4	4	16
Fyzika	2	1	2	2	7
Chemie 3)	-	2	2	2	6
Biologie 3) 4)	2	2	2	2	8
Zeměpis	2	1	2	2	7
Občanská výchova 3) 4)	1	1	2	1	5
Dějepis	2	2	2	2	8
Tělesná výchova	3	2	2	2	9
Estetická výchova	3	3	2	2	10
Informatika 3)	2	1	1	2	6
Celkem předepsaných hodin	29	30	31	32	122

- 1) Třída se ve všech hodinách dělí na skupiny v souladu s vyhláškou č.13/2005 Sb. o střední škole.
- 2) Žáci si volí z nabídky německý jazyk, francouzský jazyk, ruský jazyk.
- 3) Součástí vzdělávacího obsahu je část obsahu oblasti **Člověk a svět práce**.
- 4) Součástí vzdělávacího obsahu je část obsahu oblasti **Výchova ke zdraví**.

5. Učební osnovy

5.1. Český jazyk a literatura

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník	1	2	3	4
Dotace hodin	4	4	4	4

Vyučovací předmět český jazyk a literatura vychází ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura, je tedy součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Vyučovací předmět český jazyk a literatura na nižším stupni víceletého gymnázia navazuje svým obsahem na předmět český jazyk a literatura na 1. stupni ZŠ.

Vzdělávací oblast jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa gymnázia. Jazykové vyučování vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

V komunikační a slohové výchově je hlavním cílem rozvíjení komunikačních schopností žáků, jejich tvořivosti a fantazie. V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Cílem je naučit žáky jasně, přehledně a srozumitelně se vyjadřovat ústně i písemně, komunikovat s okolním světem. V literární výchově poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Literární výchova má za cíl humanizaci žákovy osobnosti, rozvíjení jeho citů, pochopení mezilidských vztahů, rozpoznání dobra a zla, rozvoj estetického cítění a podněcování žáků k četbě.

Předmět český jazyk a literatura je úzce spjat s následujícími vyučovacími předměty a vzdělávacími obory:

- cizí jazyky (jazyk a jazyková komunikace)
- dějepis, výchova k občanství (člověk a společnost)
- hudební výchova, výtvarná výchova (umění a kultura)
- informatika (informační a komunikační technologie)

Do vzdělávacího obsahu předmětu jsou začleněna průřezová témata: **osobnostní a sociální výchova** (OSV): tematický okruh *osobnostní rozvoj*, **výchova demokratického občana** (VDO): tematický okruh *občan, občanská společnost a stát*, tematický okruh *občan, občanská společnost a stát* a tematický okruh *formy participace občanů v politickém životě*, **výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** (EGS): tematický okruh *jsme Evropané* a tematický okruh *objevujeme Evropu a svět*, **multikulturní výchova** (MKV): tematický okruh *etnický původ*, tematický okruh *multikulturalita* a tematický okruh *kulturní difference*, **environmentální výchova** (EVO): tematický okruh *vztah člověka k prostředí*, tematický okruh *lidské aktivity a životní prostředí* a tematický okruh *základní podmínky života* a téma **mediální výchova** (MV) – tematický okruh *kritické čtení a vnímání mediálních sdělení* a tematický okruh *stavba mediálních sdělení*.

Část hodin českého jazyka a literatury probíhá v kmenových třídách, část ve specializovaných učebnách, vybavených videm a projektorem. Školní knihovna obsahuje dostatečné množství pomůcek pro doplnění základních informací a rozšíření učiva.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitel zadáváním opakování, domácích úkolů, individuálních referátů vede žáky k samostatnému a kritickému vyhledávání, ověřování a zpracovávání informací a v následné kontrole přihlíží k propojování nových informací s již nabytými. Zároveň vede žáky k užívání správné terminologie. Při zdůvodnění klasifikace i při vyhodnocování úkolů v hodinách vede žáka ke kritickému hodnocení jeho učení a práce, k přijímání rad či kritiky ze strany spolužáků i vyučujícího (*kompetence k učení*).
- Učitel vede žáka vhodně zvolenými otázkami či formulacemi úkolů k rozpoznání problému, objasnění podstaty, rozčlenění na segmenty a k návrhům na řešení. Stanoví problémové úkoly k samostatnému řešení eventuálně řešení ve skupinách, např. práce s jazykovými příručkami, práce s textem, porovnání informací z více zdrojů apod. Vede diskuse, v nichž žák srozumitelně formuluje vlastní názor na literární dílo a jeho autora (*kompetence k řešení problémů*).
- Učitel připravuje žáka k efektivnímu a tvořivému využívání dostupných prostředků komunikace, přiměřených ke komunikačním záměrům a komunikačním situacím, a to jak v projevech písemných, tak mluvených. Sleduje, aby žák při svém projevu dokázal odlišit podstatné informace od nepodstatných, aby poznatky dokázal srozumitelně prezentovat a obhájit v diskusi (*kompetence komunikativní*).
- Učitel vzájemnou interakcí se žákem jak v hodinách, tak při konzultacích či neformálních rozhovorech vede žáka k posouzení jeho reálných duševních možností, schopností sebereflexe a ke korigování svého jednání a chování v hodinách. Ve skupinové práci dá žákovi prostor k uplatnění jeho individuálních schopností, vědomostí a dovedností. Volbou úkolů, témat i organizací výuky přispívá k vytváření hodnotných mezilidských vztahů a vede žáky k sebevědomému, asertivnímu jednání (*kompetence sociální a personální*).
- Učitel vyžadováním zodpovědného a tvořivého přístupu k plnění povinností a úkolů vychovává v žákovi zodpovědnost k sobě i ostatním. Při klasifikaci a hodnocení respektuje různorodost hodnot člověka. Tolerancí a vstřícností vede žáka k otevřenosti vůči názorům druhých a k obhajobě vlastních názorů vyvozovaných z četby a podporuje vlastní tvořivé umělecké činnosti žáků. Zároveň pomáhá zprostředkovávat tvorbu autorů různých národů a kultur a uspořádat tak pohled na multikulturní svět (*kompetence občanské*).
- Učitel vede žáky k rozvržení vlastní práce a připravuje je tak, aby obstáli při pohovoru, když se uchází o zaměstnání. Zdůrazňuje nutnost znalosti českého jazyka v mnoha profesích a zadáváním úkolů a vyžadováním jejich plnění vede žáky k vytvoření základních pracovních návyků (*kompetence pracovní*).

Prima	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
- Dokáže pracovat samostatně se základními jazykovými příručkami. - Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Úvod o českém jazyce - obecné poučení o jazyce (jazykové příručky) - rozvrstvení národního jazyka (jazyk spisovný a nespisovný, obecná čeština, nářečí, postavení češtiny mezi slovanskými jazyky)	MKV etnický původ (znalosti o různých skupinách obyvatel)
- Odliší spisovný a nespisovný jazykový projev. - Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova. - Používá modulace a intonace hlasu.	Zvuková stránka jazyka spisovná a nespisovná výslovnost	cizí jazyky (výslovnost cizích slov)
- Dokáže určit větné členy, uvědomuje si vztahy mezi nimi. - Rozpozná věty jednočlenné a dvojčlenné, vysvětlí jejich použití. - Vysvětlí pravidlo shody podmětu s přísudkem a dokáže ho použít. - Správně odůvodňuje koncovky.	Skladba - základní větné členy - věty jednočlenné a dvojčlenné - shoda podmětu s přísudkem	
- Dokáže rozpoznat slovní druhy, orientuje se v textu a dokáže správně určit slovní druhy podle významu ve větě. - Dokáže určit mluvnické kategorie u ohebných slovních druhů. - Určí druhy podstatných jmen, stupňuje přídavná jména, správně skloňuje zájmena, vysvětlí pravidla psaní číslovek. - Aplikuje základní pravidla psaní velkých písmen.	Tvarosloví - slovní druhy - ohebné slovní druhy	
- Rozlišuje a příklady v textu dokládá způsoby. - Obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov.	Slovní zásoba a tvoření slov - způsoby tvoření slov - obohacování slovní zásoby	

- Vymezí pojem vypravování, uvede charakteristické rysy a prostředky k oživení děje. - Dokáže použít přímou řeč. - Rozvíjí a obohacuje svou slovní zásobu, odstraňuje opakování slov. - Dokončí podle své fantazie načaté vypravování. - Zpracuje osnovu zadaného textu.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Vypravování - jednoduché vypravování - přímá řeč - osnova textu	
- Vymezí charakteristické rysy popisu, vyjmenuje různé postupy. - Pracuje s textem, práci rozčlení do odstavců. - Rozlišuje spisovné a hovorové výrazy, dokáže je nahradit spisovnými. - Vhodně užívá jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikativnímu záměru.	Popis - popis a jeho funkce - základní typy popisu (popis předmětu, osoby, děje) - popis pracovního postupu	
- Využívá základů studijního čtení. - Vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu. - Vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu.	Výtah a výpisky, čtení s porozuměním - výtah, výpisky - čtení s porozuměním	OSV osobnostní rozvoj (studijní dovednosti)
- Osvojuje si základní normy písemného vyjadřování, zvládá jednoduchou grafickou úpravu textu. - Uvede rozdíly mezi soukromým a úředním dopisem. - Rozpozná jednoduché případy manipulativní komunikace.	Korespondence - dopis osobní a úřední - vzkaz, e-mail - oslovení	OSV - sociální rozvoj (základní dovednosti komunikace) VDO - občan, občanská společnost a stát (pravidla a řády fungování společnosti) Ivp - e-mail, práce s počítačem
- Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná jejich funkci. - Uvede výrazné představitele základních literárních druhů. - Určí základní znaky lidové slovesnosti. - Reprodukuje některé řecké báje. - Přednáší z paměti literární texty přiměřené věku. - Zvládá dramatizaci	LITERÁRNÍ VÝCHOVA - literární druhy (lyrika, epika, drama) - poezie a próza - lidová slovesnost (pohádky, pověsti) - řecké báje a pověsti - Bible	MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (vyhledávání informací o autorech a dílech – média jako zdroj informací) VDO - občanská společnost a škola (schopnost aktivního naslouchání a posuzování) HV - lidová píseň

jednoduchého textu. • Vyjádří vlastními slovy své pocity z přečteného textu.		D - dějiny umění
Sekunda	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
• Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle konkrétní komunikační situace. • Rozlišuje větné členy, odliší větné členy holé, rozvité, několikanásobné. • Ovládá základní pravopisné jevy syntaktické ve větě jednoduché. • Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek v souvětí, určí základní druhy vedlejších vět.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Skladba • druhy vět podle postoje mluvčího • základní a rozvíjející větné členy • souvětí souřadné a podřadné, druhy vedlejších vět	
• Správně třídí slovní druhy a ovládá pravopisné jevy morfologické. • Rozliší neohebné slovní druhy, rozpozná příslovečné spřežky, vědomě je vyhledává v textu.	Tvarosloví • ohebné slovní druhy • neohebné slovní druhy	
• Určuje věcné významy slova, používá výkladové i jiné slovníky pro určování významu slova. • Rozpozná a chápe přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh. • Využívá termínů z ostatních vyučovacích předmětů.	Význam slov • slovo, sousloví, jednoznačná a mnohoznačná slova • homonyma, synonyma, slova citově zabarvená, rčení • odborné názvy	
• Promyslí stavbu a vypracuje osnovu popisu. • V uměleckém díle vyhledá ústřední motiv. • Rozlišuje slohové rozvrstvení slovní zásoby. • Dokáže popsat své city, pocity, nálady. • Dokáže výstižně vyjádřit charakteristické rysy popisované osoby.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Popis • popis uměleckých děl • popis výrobků a pracovních postupů • subjektivní popis (líčení) • charakteristika	
• Porovná výtah a výpisky. • Pracuje s textem, učí se formulovat hlavní myšlenky. • Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text.	Výtah, výpisky • výtah z odborného textu • výpisky	

• Samostatně připraví a s oporou o text přednese referát. • Dokáže rozpoznat manipulativní působení textu. • Analyzuje literární text jako zdroj informací a prožitků. • Formuluje vlastní názory na umělecké dílo.	Referát, recenze • referát, recenze	
• Dokáže formulovat a sestavit jednoduchou žádost. • Uvědomuje si odlišnosti ústní a písemné formy žádosti.	Žádost • ústní a písemná žádost • oficiální a neoficiální forma	
• Jednoduše a výstižně charakterizuje hlavní žánry literatury. • Charakterizuje středověkou literaturu. • Formuluje vlastní názor na přečtený text. • Orientuje se v základních literárních pojmech. • Výrazně čte nebo recituje vhodný literární text. • Formuluje vlastní názory na četbu. • Čtením nahlas zdokonaluje výrazné čtení.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA • středověká literatura na našem území a ve světě • eposy, pověsti, kroniky • literatury doby Karla IV. a husitství • balady, romance, bajky	MV • kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (vyhledávání informací o autorech a dílech – média jako zdroj informací) VV - dějiny umění, umělecké slohy středověku HV - dějiny umění D - dějiny umění
Tercie	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
• Rozlišuje nejrůznější způsoby obohacování slovní zásoby. • Vyhledává slova cizího původu, nahrazuje je slovy domácími. • Používá pravidla o psaní, výslovnosti a skloňování frekventovaných přejatých slov.	Tvoření slov • slovní zásoba a význam slova • slova přejatá	cizí jazyky - výslovnost cizích slov
• Ovládá a rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí. • V písemném projevu zvládá interpunkci ve větě jednoduché i v souvětí.	Skladba • poměry mezi větami hlavními a větnými členy • interpunkce v souvětí	
• Využívá Pravidel českého pravopisu a jiných slovníků a jazykových příruček. • Dokáže skloňovat	Tvarosloví • skloňování jmen přejatých • slovesné kategorie	

• frekventovaná přejatá slova. • Ovládá časování sloves, určí jejich kategorie.		
• Rozlišuje charakteristiku vnější a vnitřní. • Vybírá vhodné jazykové prostředky. • Zpracuje osnovu. • Procvičuje subjektivně zabarvený popis, v textu vyhledá básnické obraty. • Dokáže odstranit kompoziční nedostatky textu.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Popis • charakteristika literární postavy • subjektivně zabarvený popis	
• Proveďte výtah z určené látky jiného předmětu. • Rozlišuje pojmy, fakta, názory, hodnocení. • Rozeznává jazykové i mimojazykové prostředky komunikace. • Ovládá základy studijního čtení.	Výklad • výklad, výtah • prostředky komunikace	MV • kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (studijní čtení) D - výtah odborného textu
• Formuluje otázky na dané téma. • Porovnává různé zdroje informací, zaujímá postoje ke sdělovanému obsahu.	Úvaha • úvaha a úvahové postupy	OSV • osobnostní rozvoj (porozumění sobě samému a druhým) VDO • občan, občanská společnost a stát (uvažování o problémech) Ivp - internet jako zdroj informací
• V připraveném i improvizovaném projevu vhodně užívá verbálních i nonverbálních prostředků řeči. • Uvědomuje si potřebu spisovné výslovnosti ve veřejném projevu. • Zapojuje se do diskuse, využívá zásad komunikace a pravidel dialogu. • Připraví krátký proslov.	Řečnictví • mluvený projev (připravený i nepřipravený) • diskuse	VDO • občan, občanská společnost a škola (mluvený projev)
• Orientuje se v základních literárních směrech (renesance, klasicismus, romantismus, realismus). • Má přehled o významných představitelích české a světové literatury daného období. • Formuluje vlastní názory na	LITERÁRNÍ VÝCHOVA • renesance a humanismus • klasicismus • národní obrození a romantismus • literatura 2. poloviny 19. století • literární historie a teorie (struktura literárního díla,	MV • stavba mediálních sdělení (internet a knihovna jako zdroj informací) MKV • multikulturalita (rovnocennost kultur, tolerance odlišností)

umělecké dílo. • Reprodukuje přečtený text. • Jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla. • Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších zdrojích.	jazyk literárního díla, literatura umělecká a věcná) • internet a knihovna jako zdroj informací	EGS • jsme Evropané (společné znaky a odlišnosti evropské kultury, život a dílo významných Evropanů) HV, VV - dějiny umění D - dějiny umění lvp - internet jako zdroj informací
Kvarta	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
• Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikativní dovednosti. • Zvládá zásady pro výběr jazykových prostředků a specifika textu. • Dokáže formulovat základní pravidla pravopisu velkých písmen, vědomě tato pravidla užívá.	Tvarosloví • slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov • projev mluvený a psaný • velká písmena	
• Popíše rozdíl mezi větou a výpovědí. • Správně tvoří větu, dokáže formulovat zásady tvoření textu. • Odliší řeč přímou a nepřímou, dokáže je vzájemně obměnit. • Ovládá pravopis přímé řeči. • Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí.	Skladba • věta a výpověď • stavba věty a textu • přímá a nepřímá řeč • komplexní jazykové rozbor	
• V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slohotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí.	Pravopis • lexikální, tvaroslovný, skladební pravopis	
• Uvede literární žánry, které jsou založeny na vypravování. • Formuluje vlastnosti vypravování a prostředky k oživení děje.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Vypravování • vypravování	
• Formuluje základní znaky popisu. • Odliší základní druhy popisu. • Samostatně vytvoří složitější popis.	Popis • popis	

• Zvládá výstavbu souvislého textu a různé způsoby členění. • Vysvětlí roli mluvčího a posluchače. • Dodržuje zásady dorozumívání (komunikační normy). • Zvládá vyplňování základních tiskopisů. • Sestaví vlastní životopis, ovládá strukturovaný životopis.	Úřední písemnosti • úřední písemnosti, tiskopisy • životopis	VDO • občan, občanská společnost a stát (pochození významu řádu, pravidel a zákonů společnosti)
• Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem i k vlastnímu tvořivému psaní.	Úvaha • úvaha a úvahové postupy	MKV • kulturní difference (téma rasové nesnášenlivosti a xenofobie) EVO • lidské aktivity a životní prostředí (lokální a globální problémy a vlastní odpovědnost)
• Vyjádří ústně či písemně své zážitky, názory, nálady. • Pokouší se o vlastní literární texty. • Zvládá základní normy písemného vyjadřování a grafickou úpravu textu.	Reportáž, cestopis • reportáž, cestopis • normy písemného vyjadřování	EVO • základní podmínky života (podmínky života a možnosti jeho ohrožování) EGS • objevujeme Evropu a svět (sociální a kulturní odlišnosti mezi národy)
• V mluveném a psaném projevu, připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních i nonverbálních i paralingválních prostředků řeči. • Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.	Funkční styly, slohové postupy a útvary • závěrečné shrnutí slohových poznatků a postupů	
• Orientuje se v základních literárních směrech 20. století. • Má přehled o významných představitelích české a světové literatury daného období. • Vyjmenuje základní rysy divadelní hry. • Podle svých schopností reprodukuje text, případně tvoří vlastní literární text na	LITERÁRNÍ VÝCHOVA • literatura 1. poloviny 20. století (česká i světová) • literatura 2. poloviny 20. století (oficiální, exilová i samizdatová) • drama a jeho vývoj • obrazná pojmenování (personifikace, metafora, eufemismus, oxymoron, ironie)	MKV • multikulturalita (rovnocennost kultur a tolerance odlišností) EGS • jsme Evropané (společné znaky a odlišnosti evropské kultury) VDO • formy participace občanů v politickém životě (spisovatelé)

dané téma. • Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení. • Rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora. • Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor dokáže argumenty. • Dokáže porovnat literární, dramatické i filmové zpracování téhož námětu.	• recenze, kritika, reflexe četby • aspekty umělecké literatury (literatura hodnotná a konzumní)	v boji za lidská práva) D - dějiny umění VV, HV - dějiny umění
--	---	---

5.2. Anglický jazyk

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník	1	2	3	4
Dotace hodin	4	4	3	4

Vyučovací předmět anglický jazyk vychází ze vzdělávacího oboru *cizí jazyk* a vznikl rozpracováním obsahu vzdělávací oblasti *jazyk a jazyková komunikace pro RVP ZV*. Realizují se tematické okruhy průřezových témat osobnostní a sociální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, environmentální výchova, mediální výchova a multikulturní výchova.

Ve všech hodinách se třída dělí na skupiny, a to pokud má více než 23 žáků. Pro výuku jsou k dispozici i jazykové učebny vybavené didaktickou technikou.

Předmět je koncipován tak, aby žáka připravil na zvládnutí maturitní zkoušky. Proto je výuka v jednotlivých ročnících zaměřena na procvičování jednotlivých jazykových dovedností a jejich postupné rozšiřování.

Náplň učiva obsahuje tematické okruhy z dějepisu, zeměpisu, občanské výchovy, biologie a českého jazyka a literatury.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitel vhodnou motivací podněcuje zájem žáka o anglický jazyk - *kompetence k učení*.
- Učí žáka neostýchat se komunikovat anglicky s cizím člověkem nebo rodilým mluvčím, vytváří pro žáka „role plays“, kdy žák řeší různé modelové situace - *kompetence k řešení problémů*.
- Učí žáka nebát se komunikace v cizím jazyce v cizím prostředí - *kompetence komunikativní*.
- V rámci skupinového a párového vyučování vede žáka ke schopnosti spolupracovat - *kompetence sociální a personální*.
- Učí žáka poznávat anglicky mluvící země a jejich zvyky a tradice a srovnat je s naší zemí - *kompetence občanské*.
- Vede žáky k samostatnému studiu, například s Internetem - *kompetence pracovní*.

Prima	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
Porozumění a poslech - Rozumí pokynům učitele, rozumí jednoduchým větám. - Částečně rozumí roditelům mluvčím. - Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně. - Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat.	Jazykové prostředky Fonetika - abeceda - fonetická transkripce - zvláštnosti zvukové podoby - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - slovní a větný přízvuk, - intonace - ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Gramatické kategorie - sloveso TO BE - podstatná jména a členy - sloveso CAN - imperativ - přítomný čas prostý a průběhový pravidelných sloves - osobní a přivlastňovací zájmena - frekvenční příslovce - vazba THERE IS/ARE Tematické okruhy - rodina - škola - dům, byt, pokoj - oblečení - dny v týdnu a měsíce v roce - země a národnosti - rodina a vztahy - práce a zaměstnání - volný čas - hudba - denní program - domov a kultura	EGS - Evropa a svět nás zajímají MKV - kulturní difference, lidské vztahy MV - fungování a vliv médií ve společnosti EVO - lidské aktivity a životní prostředí VDO - občan, občanská společnost a stát OSV - osobnostní zdroje
Čtení - Čte nahlas a foneticky správně přiměřeně jednoduché texty. - Orientuje se v obsahu a smyslu jednoduchých materiálů (s využitím vizuální podpory).		
Mluvení - Formuje otázky a odpovídá na ně. - Sdělí základní informace o sobě, rodině, bytě, domě, oděvech, počasí a ročním období. - Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích. - Mluví o volném čase a dalších osvojovaných tématech.		
Psaní - Písemně formuluje otázky a odpovědi na ně. - Písemně a gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché texty.		

	Komunikační situace • pozdrav, rozloučení • poděkování • žádost o dovolení • žádost o jednoduchou informaci	
Sekunda	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
Porozumění a poslech • Rozumí mluvenému slovu i textům z nahrávek. • Rozumí delším textům a odpovídá na otázky k textům.	Jazykové prostředky Gramatické kategorie • přítomný a minulý čas • slovosled v anglické větě • předložky místa a času • muset MUST • GOING TO • minulý čas slovesa TO BE • minulý čas sloves pravidelných • nepravidelná slovesa • číslovky, zlomky • vazba THERE WAS/WERE • HOW MUCH /MANY • příslovce • úvod do předpřítomného času Tematické okruhy • popis předmětu • hudba • koníčky, záliby • cizí země • dopravní prostředky • kultura • pocity a nálady • stravovací návyky • město • nákupy a móda • cestování Komunikační situace • plány a záměry do budoucna • mluvení o minulosti • žádost o dovolení a možnost • tvorba návrhu • nutnost, povinnost • poskytnutí rady • popis cesty	MV • stavba mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti VDO • občan, občanská společnost a stát MKV • multikulturalita EVO • lidské aktivity a životní prostředí EGS • objevujeme Evropu a svět OSV • osobnostní rozvoj
Čtení • Přečte a přeloží kratší text z učebnice a časopisu. • Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace.		
Mluvení • Mluví o oblíbených hudebních skupinách. • Stručně pohovoří o dopravních prostředcích v ČR a GB. • Memoruje krátký text. • Položí jednoduchou otázku. • Snaží se vyjádřit povolení, nutnost nebo zákaz. • Používá dialogy. • V debatě přechází z minulosti do přítomnosti a budoucnosti. • Správně řadí slova do vět. • Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích. • Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech. • Vypráví jednoduchý		

příběh či událost, popíše osoby, místa i věci ze svého každodenního života.		
Psaní - Písemně formuluje otázky a odpovědi. - Napíše kratší souvislý text. - Napíše dopis kamarádovi. - Reaguje na jednoduché písemné sdělení.		
Tercie	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
Porozumění a poslech - Reaguje na dotazy učitele. - Rozumí poslechu delších textů namluvených rodilými mluvčími. - Snaží se pochopit předpřítomný čas. - Porozumí a vytvoří věty obsahující slovesa pro vyjádření nutnosti nebo povinnosti.	Jazykové prostředky Gramatické kategorie - GOING TO, WILL - vyjádření budoucnosti pomocí přítomného času průběhového - stupňování přídavných jmen - předpřítomný čas - nepravidelná slovesa - přivlastňovací zájmena - modální slovesa - trpný rod - tázací dovětky - TOO, ENOUGH - podmínkové věty	OSV osobnostní rozvoj, morální rozvoj
Čtení - Čte souvisle a plynule delší celky. - Čte z odborného časopisu. - Pochopí obsah textu.		EVO vztah člověka k prostředí
Mluvení - Mluví o oblíbených sportech a sportovcích. - Umí vyjádřit nabídku, pozvat na schůzku. - Porovná věci, lidi, obrázky. - Vyjádří superlativ. - Zvládá nepravidelná slovesa. - Vyjádří možný děj v budoucnosti. - Rozlišuje denní jídla. - Používá nulový a první kondicionál. - Převádí věty z činného rodu do trpného a	Tematické okruhy - sporty a hry - hudba, hudební nástroje - film, média - jídlo v ČR a GB - věda a technika - zábava - vánoce v ČR a GB - zdraví - Londýn - počasí - moderní technologie a média - společnost Komunikační situace - žádost o povolení - nabídka pomoci - vyjádření přání a názoru	MV - fungování a vliv médií ve společnosti, práce v realizačním týmu EGS - jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá

naopak. • Pomocí dovětky vyjádří „že“. • Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech. • Vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života.	• mluvení o povinnostech • zdvořilý požadavek • pozvání • dotaz na cestu • vyjádření poděkování • vyjádření vlastnictví	
Psaní • Napiše zdvořilou žádost. • Napiše zdvořilou nabídku. • napíše dopis. • Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.		
Kvarta	Učivo	Průřezová téma, přesahy, poznámky
Výstupy		
Porozumění a poslech • Na základě delšího příběhu je schopen pochopit používání minulých časů a sám podobné věty tvoří. • Rozumí poslechu a na jeho základě tvoří příběh.	Jazykové prostředky Gramatické kategorie • přítomné a minulé časy • SOME a složeniny • předpřítomný čas • USED TO • předpřítomný čas průběhový • slovesa s infinitivem a ingovou formou • podmínkové věty • modální slovesa • předminulý čas prostý a průběhový • nepřímá řeč • souslednost časová • vztažná zájmena, vztažné věty • zvrtná a neurčitá zájmena • příslovce • tázací dovětky • frázová slovesa • gerundium • vyjádření množství Tematické okruhy • práce, zaměstnání • záliby, sport	EGS • objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá VDO • občan, občanská společnost a stát MV • stavba mediálních sdělení, fungování a vliv medií ve společnosti
Čtení • Čte plynule a souvisle, správně intonuje. • Přečte neznámý, nepřipravený text.		
Mluvení • Spontánně vypráví o svém režimu dne, zálibách, o povolání svých rodičů. • Mluví o svých zvycích v minulosti. • Mluví stručně o historii Londýna. • Vypráví o svém městě, vesnici. • Tvoří věty s nereálnou podmínkou. • Používá souslednost časovou.		

Psaní • Napiše formální dopis. • Vytvoří delší souvětí s použitím různých spojovacích výrazů.	• oděvy • věda a astronomie • místo, kde žiji • film • živočichové, kteří vyhynuli • USA – historie, původní obyvatelé • olympijské a paralympijské hry • hudba Komunikační situace • mluvení o sobě, slib • vyjádření vlastního názoru, souhlasu a nesouhlasu • mluvení o minulých zkušenostech • vytváření logických dedukcí	
--	--	--

5.3. Francouzský jazyk

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník	1	2	3	4
Dotace hodin	0	3	3	3

Vyučovací předmět francouzský jazyk vychází z obsahu vzdělávacího oboru *další cizí jazyk RVP ZV*.

Při naplňování vyučovacího obsahu jsou zároveň realizována následující průřezová témata: multikulturní výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, osobnostní a sociální výchova a mediální výchova.

Francouzský jazyk se jako druhý cizí jazyk vyučuje od sekundy do oktávy osmiletého studia a od prvního do čtvrtého ročníku studia čtyřletého. Vyučuje se ve skupinách. Hodiny probíhají ve třídách určených pro výuku cizích jazyků, vybavených multimediální technikou a dalšími pomůckami, případně ve třídě kmenové.

Francouzský jazyk v obou typech gymnaziálního studia svým vzdělávacím obsahem souvisí zejména se vzdělávacími obsahy předmětů český jazyk a literatura, dějepis, zeměpis, hudební výchova, občanská výchova a informatika a výpočetní technika.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitel vede žáky, aby našli potřebné informace ze všech dostupných zdrojů (učebnice, časopisy, noviny, slovníky, internet, literatura atd.) a následně o nich diskutovali - *kompetence k učení, kompetence komunikativní*.
- Učitel předkládá žákům problematické situace každodenního života a vybízí žáky k jejich řešení (nejčastěji využívá metodu brainstormingu či skupinové diskuse) - *kompetence k řešení problémů*.
- Formou diskuse či dialogu učitel rozvíjí u žáků schopnost správně formulovat své myšlenky, vyjadřovat svůj názor a naslouchat a respektovat názor druhého - *kompetence komunikativní, komunikace sociální a personální*.
- Učitel rozvíjí u žáků schopnost rozpoznat v písemném či ústním projevu hlavní myšlenku, klíčová místa a následně tento text či mluvený projev v několika větách shrnout - *kompetence k učení, kompetence komunikativní*.
- Učitel vede žáky ke sledování aktuálního dění v České republice, ve Francii a ve světě a vybízí je k jejich vlastním komentářům - *kompetence komunikativní, kompetence občanské*.
- Vede žáky ke správnému používání studijních materiálů a jazykových příruček pro samostatné studium - *kompetence pracovní*.

Sekunda	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
Porozumění a poslech Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně.	Jazykové prostředky Fonetika - abeceda - fonetická transkripce, fonetické znaky - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - zvuková podoba a její zvláštnosti - interpunkce-vliv na výslovnost Gramatika - členy podstatných jmen, přídavná jména, podstatná jména, slovesa être a avoir - zápor - množné číslo - časování sloves 1. třídy - číslovky základní od 1 do 100 - věta jednoduchá a slovosled - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	OSV Osobnostní rozvoj OV
Čtení s porozuměním - Rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova. - Čte foneticky správně jednoduchý text. - Rozumí jednoduchým informacím, nápisům a orientačním pokynům.		
Mluvení - Adekvátně reaguje na jednoduché pokyny a věty - Používá slovní zásobu z okruhu rodina, bydlení, škola		
Psaní Osvojí si základní aspekty písemné podoby daného jazyka	Slovní zásoba - osvojí si slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Tematické okruhy - rodina - škola - bydlení - domov - kalendářní rok – dny v týdnu - zvířata Komunikační situace: - pozdrav - představování - základní údaje o sobě - rozloučení se	

	• poděkování	
Tercie	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
Porozumění a poslech • Reaguje na podněty z běžných komunikačních situací. • Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu. • Používá dvojjazyčný slovník.	Jazykové prostředky <i>Gramatika</i> • časování sloves 1. třídy + nepravidelná slovesa • rozkazovací způsob • stahování členů s předložkami • základní číslovky (100 a více) • Il y a • ukazovací zájmena nes. • datum, čas a jeho vyjadřování • blízká budoucnost Tematické okruhy • geografie - Francie • rodina • počasí • sporty • bydlení • četba • kalendářní rok – roční období, měsíce, hodiny, svátky Komunikační situace • pozdrav • rozloučení se • poděkování • omluva a reakce na ni • prosba a žádost /o pomoc, službu, informaci/	OSV • osobnostní rozvoj EVO • základní podmínky života
Čtení s porozuměním • Čte nahlas, plynule a foneticky správně. • Jednoduchý text obsahující známou slovní zásobu. • Odpoví na otázku související s textem. • V jednoduchém textu vyhledá informaci. • Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům.		

Mluvení - Tvoří a obměňuje jednoduché věty. - Dbá na gramatickou správnost. - Odpoví na známou otázku týkající se známých jevů a skutečností. - Zapojí se do jednoduchých rozhovorů. - Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Psaní - Osvojí si základní aspekty písemné podoby daného jazyka. - Tvoří a obměňuje jednoduché věty. - Napíše krátký souvislý text /dopis příteli, krátký vzkaz/. - Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.		
Kvarta	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
Porozumění a poslech - Běžně rozumí známým výrazům a větám se vztahem k osvojovaným tématům. - Rozumí instrukcím a požadavkům týkajících se organizace jazykové výuky. - Využívá dvojjazyčný slovník. - Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat mluvení.	Jazykové prostředky Gramatika - zvratná slovesa a rozkazovací způsob - Passé composé - Futur simple - slovesa II. a III. třídy - nepravidelná slovesa - záporné výrazy - osobní zájmena samostatná - základní předložkové vazby - předmět přímý a nepřímý - stupňování přídavných jmen	OSV - osobnostní rozvoj MKV - lidské vztahy MV - fungování a vliv médií ve společnosti VDO - občanská společnost a škola EGS - Evropa a svět nás zajímají, objevujeme Evropu a svět
Čtení s porozuměním - Čte foneticky správně přiměřeně náročný text. - Rozumí krátkému, jednoduchému textu,	Tematické okruhy - režim dne - média - volný čas - zdraví, nemoc, lidské	OV Z

zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci. • V jednoduchém textu vyhledá určitou informaci. • Vytvoří odpověď na otázku vztahující se k textu. • Užívá dvojazyčný slovník. • Čte jednoduchý text v časopise.	• tělo • reálie zemí příslušných jazykových oblastí Komunikační témata • omluva a reakce na ni • prosba a žádost • souhlas a nesouhlas • vyjádření názoru – jednoduchý argument	
Mluvení • Vytvoří jednoduché sdělení týkající se probíraných tematických okruhů. • Aktivně používá slovní zásobu týkající se probíraných tematických okruhů. • Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá. • Adekvátně reaguje v komunikačních situacích. • Dbá na jazykovou správnost.		
Psaní • Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. • Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení. • Vytvoří jednoduchý popis (program výletu).		

5.4. Německý jazyk

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník	1	2	3	4
Dotace hodin	0	3	3	3

Předmět německý jazyk je součástí vzdělávací oblasti *jazyk a jazyková komunikace*. Vyučovací předmět německý jazyk patří do vzdělávacího oboru *další cizí jazyk*. Pro většinu žáků je to neznámý cizí jazyk, proto se nedají využít předchozí znalosti žáků a ani stavět na nich.

Výuka je zaměřena především na zvládnutí komunikativních dovedností podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, k dosažení úrovně A 1, proto je kladen velký důraz na dialogy, čtení s porozuměním, poslech s porozuměním, samostatný ústní projev a psaní.

Do vzdělávacího obsahu jsou začleněna průřezová témata: výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech /EGS/, osobnostní a sociální výchova /OSV/, multikulturní výchova /MKV/, mediální výchova /MV/, výchova demokratického občana /VDO/, environmentální výchova /EVO/.

Vyučování německého jazyka vede žáka k získání jazykových a komunikativních kompetencí, za účelem motivace a probuzení zájmu žáka o jazyk, komunikaci a zbavení se obavy z výuky cizího jazyka je učivo rozděleno do tematických celků.

Jako druhý vyučovací jazyk se začíná s výukou v sekundě v rozsahu 3 hodiny týdně a pokračuje se v tercií a kvartě s 3 hodinovou dotací týdně.

Pro výuku německého jazyka jsou třídy zpravidla děleny v rámci ročníku. Součástí vyučování není pouze vyučovací hodina, ale i práce s časopisem, příležitostné akce jako olympiády, soutěže, výjezdy do zahraničí, exkurze, projekty apod.

Součástí výuky je vypracování projektu „Dovolená, cestování ve třídě kvarta.“ Vyučovací hodiny jsou různého typu – frontální vyučování / výklad, shrnutí učiva/, skupinová práce, samostatná práce, práce se slovníkem, práce s počítačovými programy apod. Při výuce jsou využívány časopisy, autentické texty, audionahrávky, videonahrávky.

Výuka probíhá v jazykových učebnách s možností využití videa, DVD přehrávačů a CD přehrávačů, ve třídách výpočetní techniky s možností využití internetu i v kmenových třídách.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k získávání poznatků z nejrůznějších zdrojů /časopisy, internet apod./
- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie
- rozvíjí jednotlivé dovednosti / poslech s porozuměním, ústní projev/
- využívá a aplikuje internacionalismy

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- aplikuje různé postupy pro řešení problémů
- vede žáky k definování problému, stanovení postupu, nalezení řešení
- využívá týmové práce, situačních her, rozhovorů
- zadává žákům samostatné tvořivé úkoly

Kompetence komunikativní

Učitel

- zapojuje žáky do diskuse a vede je k obhájení jejich názoru
- vede žáky k četbě cizojazyčných časopisů a k diskusi o
- transfer - využívá podobnosti AJ - NJ
- využívá nonverbální komunikace – Mimik, Gestik, Körpersprache

Kompetence sociální a personální

- podílí se na budování sebevědomí žáků
- vytváří příjemnou atmosféru ve skupině, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými a přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- vede žáky ke schopnosti respektování jiného názoru, k rozlišení a respektování rolí – vedoucí, účastník
- vede žáky k uplatňování individuálních schopností k získávání a prohlubování vědomostí a dovedností v cizím jazyce

Kompetence občanské

- vede žáky k zodpovědnému plnění zadaných úkolů, zodpovědnost za sebe sama, za skupinu
- uplatňuje schopnost empatie
- respektuje individuální zájmy
- vede žáky k uvědomování si českých tradic a k respektu k tradicím v jiných zemích a rodinách

Kompetence pracovní

- vede žáky k účelnému využití vědomostí a dovedností získaných v jiných vzdělávacích oblastech pro oblast jazyka a komunikace / počítač apod./
- využívá práce se slovníkem, mapou, plánem, grafem schématem... pro prezentaci samostatných úkolů žáků
- volí různé formy práce pro motivaci žáků

Sekunda	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
Porozumění a poslech - Reaguje na jednoduché pokyny a věty. - Používá abecední slovník učebnice. - Aplikuje známá slova a jednoduché věty se vztahem k osvojovaným tématům. - Používá známá slova a jednoduché věty. - Zobecní obsah a smysl konverzace dvou osob. - Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně.	Jazykové prostředky Fonetika - zvuková podoba slova - fonetická transkripce - abeceda - zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasívně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Pravopis - základní rozdíly mezi psanou a zvukovou podobou slova - Gramatické kategorie - tykání, vykání - pravidelná slovesa - věta oznamovací a tázací - zápor „nicht, kein“ - způsobová slovesa - pomocná slovesa - přivlastňovací zájmena - přídavné jméno v přísudku - předložka „um“ v časových údajích - časové údaje - nepřímý pořádek slov ve větě - určitý a neurčitý člen - imperativ Slovní zásoba <i>Tematické okruhy</i> - představování se - moje rodina /Meine Familie, meine Freunde - Meine Schule, Schulsachen - volný čas - roční období – měsíce, dny v týdnu, hodiny Komunikační situace - pozdrav, loučení - poděkování - dny v týdnu - dívčí, chlapecká jména - představení sebe a členů rodiny - popis rodinné fotografie - vyprávění pohádkového	OSV - osobnostní rozvoj OV – člověk ve společnosti MKV - lidské vztahy OV – společenské prostředí MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení EVO - vztah člověka k prostředí
Čtení s porozuměním - Rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova. - Čte nahlas a foneticky správně vyslovuje jednoduché texty přiměřeného rozsahu. - Definuje obsah a smysl jednoduchých slovních spojení. - Vyslovuje a čte foneticky správně v daném rozsahu slovní zásoby. - Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům.		
Mluvení - Adekvátně reaguje na jednoduché pokyny a věty. - Používá slovní zásobu z tematického okruhu „Ich stelle mich vor“. - Dokáže v rámci probrané slovní zásoby představit sebe a ostatní členy rodiny. - Hovoří o jejich koníčcích, popíše fotografii rodiny. - Reprodukuje ústně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace. - Aktivně se zapojuje do jednoduché konverzace.		

- Dokáže pojmenovat předměty a školní potřeby a ptát se na ně. - Jednoduše popisuje věci, osoby a zvířata. - Dokáže přikázat někomu něco. - Zapojí se do jednoduchých rozhovorů.	příběhu - školní předměty a potřeby - jednoduchý popis věcí, osob a zvířat - posouzení správnosti	
Psaní - Osvojí si základní aspekty písemné podoby daného jazyka. - V písemném projevu sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na něj. - Obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu, vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.		
Tercie Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Porozumění a poslech - Reaguje na podněty z oblasti běžných komunikačních situací. - Vyjádří smysl jednoduché konverzace. - Reaguje na složitější pokyny učitele. - Vyjádří vlastními slovy obsah textů. - Má dostatečnou slovní zásobu v rámci daného tématu. - Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	<i>Jazykové prostředky</i> Fonetika - složitější hlásky a hláskové skupiny Gramatická kategorie - časování pravidelných a nepravidelných sloves - pomocné sloveso „haben“ - zápor „kein“ - časové údaje, dny v týdnu, měsíce, roční období - předložky „nach, in“ - množné číslo podstatných jmen - slovesa s odlučitelnými předponami - vazba „es gibt“ - zájmena - způsobová slovesa - zájmeno „man“ - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	OSV - osobnostní rozvoj - sociální rozvoj OV – společenské prostředí EGS - objevujeme Evropu a svět Z – Evropa MKV - kulturní diference - lidské vztahy OV – člověk ve společnosti MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Čtení - Čte nahlas, plynule a foneticky správně vyslovuje texty přiměřeného rozsahu. - Vyhledá v jednoduchém textu informaci. - Využívá abecední slovník v učebnici. - Rozumí slovům a jednoduchým větám, které		VDO občan, občanská společnost a stát OV – člověk ve společnosti

se vztahují k běžným tématům.	Slovní zásoba Tematické okruhy • koníčky a volný čas • bydlení • režim dne, týdne • domov • obec • dopravní prostředky • jídlo, nákupy Komunikační situace • denní program • volný čas, zábava • telefonování • popis místa, kde bydlím • rozhovory o bydlení • jednoduchá orientace ve městě • popis cesty do školy a domů • porozumění základním nápisům ve městě • podání informace • vyjádření souhlasu, odmítnutí Vyprávění o průběhu dne, povinnostech • denní program • pracovní dny a víkend • volný čas a zábava • moje povinnosti • informace o škole • moje třída • můj rozvrh hodin	EVO • vztah člověka k prostředí
Mluvení • Hovoří o svých koníčcích a popíše koníčky svých kamarádů. • Popíše svou činnost během dne a týdne. • Sdělí, co kdo dělá na počítači. • Sdělí věk, přesný čas, telefonní číslo. • Vyjádří cíl cesty, koupí jízdenku, zajistí ubytování. • Vyjmenuje názvy jednotlivých částí dne a umí je používat. • Zná názvy dnů v týdnu. • Popisuje svůj denní režim. • Vytvoří jednoduché sdělení týkající se daného tématu. • Vyjmenovává své povinnosti. • Zná názvy předmětů a ovládá svůj rozvrh hodin. • Podá základní informace o vyučování a škole. • Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá.		
Psaní • Napíše jednoduchý pozdrav z dovolené. • Napíše jednoduchý dopis. • Napíše pozvání na oslavu. • Vytvoří jednoduché / ústní i písemné/ sdělení týkající se situace související s tematickým okruhem. • Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení.		
Kvarta	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
Porozumění a poslech • Vyslovuje a čte foneticky správně v daném rozsahu slovní zásoby. • Reaguje na podněty z oblasti běžných komunikačních situací. • Reaguje na jednoduché	<i>Jazykové prostředky</i> Fonetika • složitější hlásky a hláskové skupiny Gramatické kategorie • préteritum pomocných	OSV • osobnostní rozvoj • sociální rozvoj • morální rozvoj OV – člověk ve společnosti EGS • objevujeme Evropu a svět

instrukce týkající se organizace výuky. - Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat. Čtení - Vyslovuje a čte foneticky správně v daném rozsahu slovní zásoby. - V textu vyhledá informaci - odpoví na otázku související s textem. - Využívá abecední slovník. - Rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledává v něm požadovanou informaci. Mluvení - Pojmenovává základní části lidského těla. - Popisuje své zdravotní problémy. - Označí názvy základních druhů nemocí. - Slovně vyjádří bolest. - Má dostatečnou slovní zásobu v rámci daného tématu. - Používá názvy základních potravin. - Požádá o informaci a poděkuje za ni. - Orientuje se na poště a na nádraží. - Popisuje základní druhy dopravy. - Zeptá se na základní informace v informačním středisku. - Ovládá příslušné gramatické struktury. - Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Psaní - Sestaví jednoduché sdělení	sloves „haben, sein“ - sloveso „werden“ - sloveso „werden + přídavné jméno“ - předložky - vazby „ich mochte, ich hatte gern“ - zájmena osobní a přivlastňovací - préteritum modálních sloves - plural - souvětí - přídavná jména a příslovce/ stupňování/ - zeměpisné názvy - užití zeměpisných názvů Slovní zásoba - zdraví, nemoci - nakupování - počasí, roční období, svátky - prázdniny, dovolená - povolání - příroda, zvířata - realie zemí příslušných jazykových oblastí Komunikační situace - části lidského těla - nachlazení, nemoci, moje zdravotní problémy - prevence nemocí a zdravý životní styl - rozhovor u lékaře a v lékárně - v nemocnici - nakupování v obchodě - nákupy v supermarketu – výhody, nevýhody - na poště - na nádraží - cestování městskou dopravou - v informačním centru - popisuje počasí a činnosti - zná základní svátky v roce - vánoce, velikonoce - popíše oblečení - popisuje druhy dopravy a možnosti cestování - vypráví o svých plánech na prázdniny - zná dopravní prostředky	- jsme Evropané Z – Evropa, kulturní difference, lidské vztahy MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OV – člověk ve společnosti VDO - občan, občanská společnost a stát OV – stát a právo EVO - vztah člověka k prostředí OV – člověk a svět práce JN – dovolená, cestování - projekt
---	--	--

týkající se probíraných témat. • Napíše krátký dopis. • Napíše krátké vyprávění. • Vytvoří jednoduchý popis • v písemné formě sestaví blahopřání. • Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	• hovoří o prázdninách a dovolené s rodiči	
--	--	--

5.5. Ruský jazyk

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník	1	2	3	4
Dotace hod.	0	3	3	3

Realizuje se obsah vzdělávacího oboru *další cizí jazyk RVP ZV*. Realizují se tematické okruhy průřezových témat: osobnostní a sociální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a environmentální výchova.

Vyučuje se ve skupinách. Výuka v jednotlivých ročnících je zaměřena na rozvoj všech jednotlivých jazykových dovedností a jejich postupné rozšiřování.

Žáci se účastní výuky v multimediálních učebnách či učebnách vybavených PC. Znalost informačních technologií umožňuje žákům pracovat se softwarem nutným pro práci na počítači v ruském jazyce.

Výuka je v jednotlivých ročnících zaměřena na rozvoj všech jednotlivých jazykových dovedností a jejich postupné rozšiřování. Při stanovení jednotlivých výstupů a jejich dílčích úrovní jsme vycházeli z evropského referenčního rámce a jednotlivých deskriptorů pro příslušné úrovně, jak je stanoveno v RVP ZV.

Vzdělávání v ruském jazyce tedy směřuje ke zvládnutí znaků ruské abekvy v jejich mluvené i psané podobě tak, aby žáci byli schopni v tomto jazyce komunikovat o běžných tématech, se kterými se mohou setkat v každodenním životě. Žákům je také postupně přiblížena historie Ruska a základní realie a kultura této země.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitel vede žáky k četbě beletrie v cizím jazyce, k diskusi o knize - *kompetence k učení, kompetence komunikativní*. Učitel tak rozvíjí u žáků potřebu četby přímo v cizím jazyce.
- Učitel zadává žákům samostatné tvořivé úkoly - samostatné jazykové projekty, jak jsou koncipovány přímo v jazykových učebnicích - *kompetence k řešení problémů, kompetence k učení*.
- Učitel vede žáky k práci se slovníky, s internetem a médii - *kompetence komunikativní, kompetence k řešení problémů*.
- Učitel se podílí na budování sebevědomí žáků, vytváří příjemnou atmosféru ve skupině, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými a přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, vede žáky ke schopnosti respektování jiného názoru, k rozlišení a respektování rolí -vedoucí, účastník, vede žáky k uplatňování individuálních schopností k získávání a prohlubování vědomostí a dovedností v cizím jazyce- *kompetence sociální a personální*.
- Učitel vede žáky k účelnému využití vědomostí a dovedností získaných v jiných vzdělávacích oblastech pro oblast jazyka a komunikace (počítač apod.), využívá práce se slovníkem, mapou, plánem, grafem schématem pro prezentaci samostatných úkolů žáků volí různé formy práce pro motivaci žáků- *kompetence pracovní*.

Sekunda	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
Porozumění a poslech - Rozumí jednoduchým pokynům a větám. - Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu. - Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat. Čtení - Rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova. - Čte foneticky správně jednoduchý text. - Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých materiálů (i s využitím vizuální podpory). - Využívá abecední slovník v učebnici. - Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům. Mluvení - Adekvátně reaguje na jednoduché pokyny a věty. - Používá slovní zásobu z okruhů rodina, škola, místo kde žije. - Zapojí se do jednoduchých rozhovorů. - Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá. Psaní - Osvojí si základní aspekty písemné podoby jazyka. - Napíše jednoduché texty týkající se jeho samého, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat. - Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení.	Jazykové prostředky Fonetika - abeceda - zvuková podoba slova a její zvláštnosti - fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky Pravopis - základní rozdíly mezi psanou a mluvenou podobou slova Gramatické kategorie - podstatná jména - jednoduché slovesné časy - otázka a zápor - osobní zájmena Slovní zásoba - osvojí si slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Tematické okruhy - představování - seznamování - získávání základních informací - na návštěvě - rodina - domov - škola - volný čas - jídlo - zvířata - počasí Komunikační situace - pozdrav - rozloučení se - poděkování	EGS - objevujeme Evropu a svět Z - Evropa OSV - osobnostní rozvoj - sociální rozvoj OV - společenské prostředí MKV - kulturní difference - lidské vztahy OV - člověk ve společnosti MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení VDO - občan, občanská společnost a stát OV - člověk ve společnosti EVO - vztah člověka k prostředí

Tercie Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Porozumění a poslech • Reaguje na podněty z oblastí běžných komunikačních situací. • Pochopí smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace. • Rozumí jednoduchým instrukcím týkajícím se organizace výuky. • Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat. Čtení • Čte nahlas, plynule a foneticky správně jednoduchý text obsahující známou slovní zásobu. • V jednoduchém textu vyhledá informaci. • Odpoví na otázku související s textem. • Využívá abecední slovník v učebnici. Mluvení • Tvoří a obměňuje jednoduché věty. • Dbá na gramatickou správnost. • Odpoví na otázku týkající se známých jevů a skutečností. • Zapojí se do jednoduchého rozhovoru na předem známé téma. • Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samého, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat. Psaní • Osvojí si základní aspekty písemné podoby jazyka. • Tvoří a obměňuje jednoduché věty. • Dbá na písemnou správnost. • Napiše krátký souvislý text. • Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	<i>Jazykové prostředky</i> Fonetika • složitější hlásky a hláskové skupiny • pravopis • složitější pravopisné jevy Gramatické kategorie • podstatná jména • jednoduché slovesné časy • vyjadřování budoucnosti • otázka a zápor • slovní zásoba • slohové útvary • jednoduchý dopis • krátké vyprávění • popis Tematické okruhy • rodina • škola • místo, kde žije • bydlení • volný čas a zájmová činnost Komunikační situace • pozdrav • rozloučení se • poděkování • omluva a reakce na ni • prosba a žádost • žádost o pomoc, službu, informaci	

Kvarta	Učivo	Průřezová téma, přesahy, poznámky
Výstupy		
Porozumění a poslech - Běžně rozumí známým výrazům a větám se vztahem k osvojovaným tématům. - Rozumí jednoduché a zřetelné promluvě. - Rozumí instrukcím a požadavkům týkajícím se organizace jazykové výuky. - Aktivně využívá dvojazyčný slovník. Čtení - Čte foneticky správně přiměřeně náročný text. - Rozumí obsahu textů v učebnici a jednoduchým autentickým materiálům (i s využitím vizuální podpory). - V jednoduchém textu vyhledá určitou informaci. - Vytvoří odpověď na otázku vztahující se k textu. - Vyhledá známé výrazy a fráze. - Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu. - Aktivně využívá dvojazyčný slovník. - Čte jednoduchý text v časopise. Mluvení - Vytvoří jednoduché sdělení týkající se probíraných tematických okruhů. - Aktivně používá slovní zásobu týkající se probíraných tematických okruhů. - Reprodukuje jednoduchý text. - Účastní se rozhovoru na známé téma. - Adekvátně reaguje v komunikačních situacích. Psaní - Sestaví jednoduché sdělení týkající se probíraných tematických okruhů. Napíše krátký dopis. - Napíše krátké vyprávění. - Vytvoří jednoduchý popis.	<i>Jazykové prostředky</i> Fonetika - základní druhy intonace a jejich význam - přízvuk - základní fonetické jevy Pravopis - písemná správnost v psaném projevu ve známých výrazech Gramatické kategorie - podstatná jména - přídavná jména a příslovce - jednoduché slovesné časy - vyjadřování budoucnosti - modální slovesa - otázka a zápor - věta jednoduchá a pořádek slov - základní předložkové vazby - jednoduché spojovací výrazy Slovní zásoba - slohové útvary dopis - vyprávění - reprodukce - popis Tematické okruhy - rodina - škola - místo, kde žije - bydlení - volný čas a zájmová činnost - jídlo - oblékání - nákupy - některé svátky, tradice - příroda - cizí země - dopravní prostředky - lidské tělo, zdraví - kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny) Komunikační situace - pozdrav - rozloučení se - poděkování - omluva a reakce na ni - prosba a žádost - žádost o pomoc, službu, informaci - souhlas, nesouhlas - vyjádření názoru	EGS - objevujeme Evropu a svět - jsme Evropané Z - Evropa OSV - osobnostní rozvoj - sociální rozvoj - morální rozvoj OV - člověk ve společnosti MKV - kulturní difference - lidské vztahy

5.6. Matematika

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník	1	2	3	4
Dotace hodin	4	4	4	4

Vyučovací předmět matematika je součástí vzdělávací oblasti *matematika a její aplikace*. Realizuje obsah dle RVP ZV. Dále zahrnuje část vzdělávacího oboru *člověk a svět práce dle RVP ZV*. Realizují se tematické okruhy průřezových témat: osobnostní a sociální výchova, mediální výchova a environmentální výchova. Matematika se vyučuje po celou dobu studia.

Tato vzdělávací oblast klade velký důraz na přesné porozumění základních myšlenkových postupů a pojmů matematiky a jejich vzájemných vztahů. Rozvíjí logické usuzování, abstraktní a analytické myšlení, učí srozumitelné a věcné argumentaci, formulaci problémů a jejich řešení. Napomáhá k pochopení vzájemných vztahů a vazeb mezi jednotlivými okruhy učiva. Učí žáky matematicky modelovat a zdůvodňovat matematické postupy. Zdokonaluje grafický projev žáků, rozvíjí geometrické vidění a prostorovou představivost. Má velmi úzký vztah k dalším přírodním vědám - biologii, chemii, fyzice a zeměpisu.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitel vede žáky formou řízené diskuse k přijímání, hodnocení a ověřování informací. Rozvíjí logické myšlení správným užíváním matematických pojmů, hledáním vztahů mezi nimi. Vede žáky k odvozování a zdůvodňování nových vlastností a postupů - *kompetence k řešení problémů, kompetence k učení*.
- Učitel používá srozumitelnou formou odborný jazyk, symbolická a grafická vyjádření informací a totéž vyžaduje i od žáků. Vede žáky k prezentacím vlastních postupů a výsledků práce - *kompetence komunikativní*.
- Učitel organizuje práci žáků ve skupinách, vede k toleranci k jiným názorům na navrhované postupy řešení, snaží se vytvářet v žácích pozitivní pohled každého jednotlivce na práci spolužáků - *kompetence sociální a personální, kompetence občanské*.
- Učitel klade důraz na přesahy - *kompetence k učení*.
- Učitel pracuje s maximálním nasazením, vyžaduje soustředění žáků při práci v hodině, mění formy výuky tak, aby udržel soustředěnost a pozornost žáků - *kompetence pracovní*.

Prima	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
- Provádí písemné operace v oboru přirozených a desetinných čísel. - Využívá při pamětném počítání komutativnost a asociativnost matematických operací. - Provádí odhady a kontrolu výpočtů, zaokrouhluje. - Zobrazuje přirozená čísla na číselné ose. - Popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa. - Řeší slovní úlohy na výpočet obvodů a obsahů čtverce a obdélníku, převádí jednotky obsahu - Měří úsečky a převádí jednotky délky a hmotnosti.	Opakování učiva 1. - 5. ročníku ZŠ - zaokrouhlování, sčítání, odčítání, násobení přirozených čísel - dělení dvojciferným číslem - základní geometrické útvary, převod délkových a čtverečných jednotek, obvod a obsah čtverce, obdélníku	OSV - formování studijních dovedností - rozvíjení základních dovedností dobré komunikace
- Modeluje a řeší situace s využitím dělitelnost v oboru přirozených čísel. - Řeší slovní úlohy pomocí nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele. - Rozpozná čísla soudělná a nesoudělná, rozumí pojmu prvočíslo a číslo složené. - Rozloží číslo na součin prvočísel.	Dělitelnost přirozených čísel - násobek, dělitel, znaky dělitelnosti - rozklad čísla na součin prvočísel, soudělná a nesoudělná čísla - největší společný dělitel, nejmenší společný násobek	
- Čte a zapisuje desetinná čísla. - Provádí početní operace v množině desetinných čísel. - Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností. - Zobrazí desetinná čísla na číselné ose. - Porovnává velikost desetinných čísel. - Provádí výpočty s desetinnými čísly na kalkulátoru.	Desetinná čísla - zavedení pojmu desetinné číslo, čtení a zápis v desítkové soustavě - zobrazení na číselné ose, porovnání dle velikostí - sčítání, odčítání, násobení a dělení desetinných čísel - výpočty na kalkulátoru i s využitím jeho paměti	
- Narýsuje a změří daný úhel pomocí úhloměru. - Předvede grafický přenos úhlu a sestojí jeho osu. - Rozlišuje a pojmenuje druhy úhlů. - Provádí početní operace	Úhel - pojem úhlu, velikost úhlu, úhel pravý a přímý - třídění úhlů dle velikosti - dvojice úhlů a jejich velikosti - konstrukce úhlů, osa úhlu, měření velikosti úhlů, přenášení úhlů	

- s velikostmi úhlů (ve stupních i minutách). - Pozná dvojice vedlejších, vrcholových, střídavých a souhlasných úhlů. - Sestrojí pravidelný šesti a osmiúhelník. - Provádí graficky sčítání a odčítání úhlů.	sčítání, odčítání, násobení a dělení úhlů -početně	
- Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti. - Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině. - Popíše útvary sestroyené v rovině souměrnosti.	Osová souměrnost - shodnost geometrických útvarů, osová souměrnost - osově souměrné útvary - rovinná souměrnost	F - světelné děje
- Určí a znázorní různé druhy trojúhelníků a zná jejich vlastnosti. - Pojmenuje, znázorní a správně používá základní pojmy - strana, vnitřní a vnější úhly, výšky, těžnice. - Sestrojí trojúhelník ze zadaných veličin, sestrojí těžnice, výšky a střední příčky daného trojúhelníku. - Narýsuje opsanou a vepsanou kružnici zadanému trojúhelníku. - Zvládá přesné narýsování zadaných útvarů.	Trojúhelník - základní druhy trojúhelníků - charakteristika vlastností - konstrukce trojúhelníků - výška a těžnice, těžiště, střední příčka - kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku	
- Provádí konstrukci kváдру a krychle ve volném rovnoběžném promítání, nakreslí a narýsuje síť a z ní vymodeluje těleso. - Používá jednotky obsahu, objemu a jejich převody. - Zdokonaluje si prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí.	Objem a povrch kváдру a krychle - zobrazení kváдру a krychle ve volném rovnoběžném promítání - objem těles v krychlové síti - objem a povrch kváдру a krychle - jednotky obsahu a objemu	F - měřené veličiny
Sekunda	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
- Vyřeší početní a slovní úlohy z aritmetiky i geometrie s využitím dosavadních znalostí. - Provádí konstrukční geometrické úlohy z rozsahu učiva primy.	Opakování učiva primy - matematické operace s přirozenými a desetinnými čísly - dělitelnost - převody jednotek délkových, čtverečných, krychlových hmotnostních - obsah, obvod čtverce a obdélníku,	OSV - formování studijních dovedností - rozvíjení základních dovedností dobré komunikace

	objem a povrch krychle, kvádrů.	
• Převádí zlomky na desetinná čísla a naopak • Modeluje a zapisuje zlomky části celků. • Zobrazuje zlomky na číselné ose, porovnává zlomky. • Zavádí pojem složený zlomek, zvládá úpravu složeného zlomku • Provádí početní operace se zlomky - sčítání, odčítání, násobení a dělení, krátí a rozšiřuje zlomek. • Užívá zlomky při řešení praktických situací, analyzuje a vyřeší jednoduché problémy v daném číselném oboru.	Zlomky • pojem zlomku, znázornění zlomků na číselné ose, porovnání zlomku podle velikosti • krácení a rozšiřování zlomků • sčítání, odčítání, násobení a dělení zlomků • zlomky a desetinná čísla, složené zlomky • slovní úlohy na početní výkony se zlomky	
• Popíše a určí shodná zobrazení a využívá je při řešení polohových a konstrukčních úloh. • Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, posunutí, otáčení. • Zvládá rozeznat útvary shodné v jednotlivých zobrazeních. • Narýsuje samodružné body v daných zobrazeních.	Shodná zobrazení v rovině - středová souměrnost, posunutí, otáčení • shodnost rovinných útvarů, shodnost trojúhelníků • útvary souměrné podle středu • posunutí soustava souřadnic • otáčení	
• Rozlišuje kladná a záporná čísla, zobrazuje na číselných osách. • Vysvětluje pojem absolutní hodnota a chápe její geometrický význam. • Vyřeší početní operace s celými čísly a jejich absolutními hodnotami. • Analyzuje a vyřeší jednoduché problémy a modeluje konkrétní úlohy, v nichž se využívá celých čísel.	Celá čísla • kladná a záporná čísla, opačná čísla • početní operace s celými čísly • absolutní hodnota celého čísla, početní operace s čísly s absolutní hodnotou	
• Narýsuje racionální čísla na číselné ose, vyjádří racionální čísla v podobě zlomku i desetinného čísla, poměrem, procentem. • Provádí základní matematické operace s racionálními čísly. • Vyřeší slovní úlohy na užití racionálních čísel v praxi.	Racionální čísla • opakování poznatků o zlomcích, desetinných číslech • racionální čísla, porovnání racionálních čísel • početní výkony s racionálními čísly • slovní úlohy na řešení v oboru racionálních čísel	

Analyzuje a vyřeší jednoduché problémy, modeluje situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru racionálních čísel.		
- Popíše rovnoběžník, rozřídí různé druhy rovnoběžníků, sestrojí rovnoběžník a zapíše postup konstrukce. - Vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku. - Vysvětlí pojem lichoběžník, rozlišuje různé typy lichoběžníku (pravoúhlý, rovnoramenný), sestrojí lichoběžník a zapíše postup konstrukce. - Vypočítává ze vzorců obvod a obsah lichoběžníku. - Vyřeší slovní úlohy z praxe vedoucí k výpočtu obvodu a obsahu rovnoběžníku a lichoběžníku.	Čtyřúhelníky - základní pojmy - rovnoběžníky - konstrukce, obvod, obsah - lichoběžníky - konstrukce, obvod, obsah - slovní úlohy s danou tematikou	
- Vyjádří poměr mezi danými hodnotami. - Zvětšuje (zmenšuje) danou hodnotu v daném poměru. - Řeší slovní úlohy z praxe s využitím poměru, trojčlenky. - Využívá dané měřítko při čtení map, při zhotovování jednoduchých plánů. - Řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem. - Charakterizuje přímé a nepřímé úměrnosti, dokáže je zdůvodnit. - Popíše vyjádření funkce přímé i nepřímé úměrnosti tabulkou, grafem i funkčním předpisem.	Poměr - poměr, převrácený poměr, změna v daném poměru - měřítko plánů a map - přímá a nepřímá úměrnost - úměra, trojčlenka - slovní úlohy s využitím vztahu přímé a nepřímé úměrnosti - trojčlenka a slovní úlohy řešené pomocí trojčlenky	Che - řešení výpočtů z chemických rovnic trojčlenkou Z - kartografie
- Popíše a pojmenuje hranol. - Sestrojí síť hranolu s rovnoběžníkovou, lichoběžníkovou a trojúhelníkovou podstavou. - Načrtne a narýsuje obraz tělesa v rovině. - Využitím vzorců zvládá výpočty objemu a povrchu hranolů.	Hranoly - hranol, základní pojmy, konstrukce sítě a hranolu v rovině - povrch a objem hranolu	F - měřené veličiny

- Vysvětlí pojem 1 %, vypočítá kolik procent je daná část z celku a jak velkou část celku tvoří daný počet procent. - Vyřeší aplikační úlohy na procenta, slovní úlohy s procenty. - Vysvětlí pojem promile. - Vyřeší jednoduché příklady na výpočet úroku.	Procenta, úroky - pojem procenta - základ, procentová část, počet procent, slovní úlohy s procenty - promile - úrok - jednoduché úlohy úrokování	EVO řešení slovních úloh s tematikou životního prostředí Che - koncentrace roztoků, empirické vzorce, neutralizační reakce, příprava roztoků
Tercie	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy	Opakování učiva sekundy - početní operace s celými čísly, zlomky, desetinnými čísly - slovní úlohy - poměr, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, úměra - procenta - čtyřúhelníky - výpočty obsahu, obvodu, konstrukce - hranoly - objem, povrch	OSV - formování studijních dovedností - rozvíjení základních dovedností dobré komunikace
- Vyřeší slovní i početní úlohy z aritmetiky a geometrie s využitím dosavadních znalostí. - Rýsuje konstrukční geometrické úlohy v rozsahu učiva sekundy.	Druhá mocnina a odmocnina - čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin - určení druhých mocnin a odmocnin - pojem reálné číslo	
- Vypočítává druhou mocninu a odmocninu výpočtem, pomocí kalkulátoru. - Používá druhou mocninu a odmocninu ve výpočtech. - Popíše obor reálných čísel.	Pythagorova věta - Pythagorova věta - výpočet stran trojúhelníku - užití Pythagorovy věty k řešení úloh a ke konstrukci druhých odmocnin čísel na číselné ose	F - skládání kolmých vektorů sil a rychlostí
- Pojmenovává odvěsny a přepony v trojúhelnících. - Popíše odvození vzorce Pythagorovy věty. - Používá Pythagorovu větu k výpočtu stran pravoúhlého trojúhelníka. - Vypočítává slovní úlohy vedoucí k užití Pythagorovy věty. - Sestrojuje druhé mocniny čísel na číselné ose.	Mocniny s přirozenými mocniteli - mocniny s přirozenými mocniteli - určování mocnin pomocí kalkulátoru - sčítání a odčítání mocnin - násobení, dělení a umocňování mocnin - mocniny s nekladným celým mocnitelem - rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě	
- Čte a zapisuje mocniny s přirozeným mocnitelem, celým mocnitelem. - Zvládá zápisy čísel pomocí mocnin deseti. - Provádí základní početní operace s mocninami. - Používá vzorce pro mocninu součinu, podílu, umocnění mocniny. - Určuje třetí a vyšší mocniny pomocí kalkulátoru.		
Charakterizuje pojmy kružnice, kruh, kruhová výseč, kružnicový		

oblouk. • Určuje vzájemnou polohu dvou kružnic, přímkou a kružnice. • Vypočítává obvod a obsah kruhu a řeší	Kružnice a kruh, kruhová výseč • základní pojmy kruh, kružnice, kruhová výseč • vzájemná poloha dvou kružnic, kružnice a přímkou • délka kružnice, obsah kruhu, kružnicový	
slovní úlohy vedoucí k obvodu a obsahu kruhu. • Definuje pojem Thaletova věta.	• oblouk, kruhová výseč • Thaletova věta	
• Charakterizuje válec, sestruje síť válce. • Načrtne a narýsuje obraz válce v rovině. • Využitím vzorců zvládá výpočty objemu a povrchu válce.	Válec • pojem válec, síť válce, konstrukce obrazu válce v rovině • povrch válce • objem válce	F - měřené veličiny
• Určuje hodnotu daného číselného výrazu. • Zapisuje slovní text pomocí výrazů s proměnnými. • Sčítá a odčítá jednočleny a mnohočleny. • Zvládá násobení jednočlenů i mnohočlenů, dělení jednočlenem. • Užívá vzorce. • Rozkládá kvadratický trojčlen. • Dělá úpravy mnohočlenů na součiny vytýkáním a užitím vzorců.	Výrazy • proměnná, výraz s proměnnou, jednočlen, mnohočlen • matematické operace sčítání, odčítání, násobení jednočlenů i mnohočlenů, dělení jednočlenem • druhé a třetí mocniny dvojčlenů • úpravy mnohočlenů na součiny	F, Che - vyjádření neznámé ze vzorců
• Sestrojuje množiny bodů daných vlastností, rozumí pojmu množiny všech bodů dané vlastnosti. • Provádí konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků ze zadaných prvků, zvládá náčrtky úloh i diskuzi řešení. • Sestrojuje tečny ke kružnici v daném bodě kružnice i v bodě ležícím vně kružnice. • Aplikuje základní pravidla přesného rýsování.	Konstrukční úlohy v rovině • základní konstrukční úlohy • množiny všech bodů dané vlastnosti • konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků • konstrukční úlohy - kružnice a jejich tečny	
• Rozlišuje pojmy rovnost a rovnice. • Vypočítává lineární rovnice s jednou neznámou na základě ekvivalentních úprav, ověřuje výsledky řešení zkouškou. • Vyjadřuje neznámou ze	Lineární rovnice • rovnost a její vlastnosti • lineární rovnice s jednou neznámou • slovní úlohy řešené rovnicemi • výpočet neznámé veličiny ze vzorce	

vzorců užívaných v matematice, fyzice, chemii. • Řeší slovní úlohy vedoucí k sestavení a řešení lineární rovnice.		
• Používá pojmy statistický soubor, statistická jednotka, rozsah souboru, četnost jevu, aritmetický průměr, modus, medián.	Základy statistiky • postavení a úkoly statistiky • základní statistické pojmy	MV • zpracování statistických souborů získávaných z různých informačních zdrojů, médií
Kvarta	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
• Vypočítává početní a slovní úlohy z aritmetiky i geometrie s využitím dosavadních znalostí. • Provádí konstrukční geometrické úlohy v rozsahu učiva tercie.	Opakování učiva tercie • sčítání a odčítání celistvých výrazů • výrazy - úprava vytýkáním před závorku, užití vzorců na umocnění dvojčlenů • řešení lineárních rovnic a nerovnic ekvivalentními úpravami • řešení slovních úloh pomocí logické úvahy, trojčlenkou, rovnicí • užití Pythagorovy věty • kružnice, kruh, válec	OSV • formování studijních dovedností • rozvíjení základních dovedností dobré komunikace
• Stanovuje podmínky, za kterých má výraz smysl, krátí a rozšiřuje lomené výrazy. • Zvládá sčítat a odčítat dva až tři lomené výrazy, násobit a dělit dva lomené výrazy. • Převádí složené lomené výrazy na násobení dvou lomených výrazů. • Vypočítává jednoduché lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli. • Vyřeší slovní úlohy vedoucí k jednoduchým lineárním rovnicím s neznámou ve jmenovateli.	Lomené výrazy a jejich užití • základní pojmy, lomené výrazy, podmínky • rozšiřování a krácení lomených výrazů • sčítání a odčítání lomených výrazů • násobení a dělení lomených výrazů • složený zlomek • lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli • slovní úlohy vedoucí k lineárním rovnicím s neznámou ve jmenovateli	
• Vyřeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými dosazovací metodou, sčítací metodou a graficky v jednoduchých případech, provádí zkoušku řešení. • Diskutuje o počtu řešení soustavy. • Vypočítává slovní úlohy z praxe pomocí soustavy rovnic.	Soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými • soustava dvou lineárních rovnic - metoda sčítací, dosazovací • grafické řešení soustav dvou rovnic • slovní úlohy řešené pomocí soustav dvou rovnic	

• Zakresluje bod v pravoúhlé soustavě souřadnic. • Vysvětluje pojem funkce, definiční obor funkce, obor funkčních hodnot. • Rozlišuje lineární, kvadratickou a lineárně lomenou funkci, zná pojem funkce přímé a nepřímé úměrnosti, funkce konstantní. • Sestavuje tabulku a sestavuje graf dané fc. • Využívá vybrané fc. k řešení úloh z praxe.	Funkce • pojem funkce, definiční obory, obor hodnot • graf funkce, další vlastnosti funkcí • lineární, kvadratická, lineárně lomená funkce • funkce přímé a nepřímé úměrnosti • užití probraných funkcí k řešení úloh z praxe	F - pohyb těles
• Rozlišuje podobné útvary v rovině i prostoru, určí poměr podobnosti a využije je k výpočtům délek stran geometrických útvarů. • Reprodukuje věty o podobnosti trojúhelníků (sss, sus, usu) a umí sestavit rovinný obraz podobný danému. • Rozděluje úsečku v daném poměru. • Využívá poměr podobnosti při práci s plány a mapami. • Sestavuje grafy goniometrických funkcí. • Určuje hodnoty goniometrických funkcí pomocí kalkulatoru a tabulek. • Využívá goniometrické funkce při řešení úloh z praxe. • Využívá goniometrické funkce při výpočtech objemů a povrchů těles.	Podobnost, goniometrické funkce • podobnost geometrických útvarů v rovině, podobnost trojúhelníků, věty o podobnosti trojúhelníků • dělení úseček v daném poměru • goniometrické funkce ostrého úhlu pravoúhlého trojúhelníku • grafy goniometrických funkcí a jejich vlastnosti • užití goniometrických funkcí při výpočtech stran úhlů pravoúhlých trojúhelníků • další užití goniometrických funkcí	F - řešení fyzikálních úloh
• Charakterizuje jehlan, kužel, sestavuje síť jehlanu a kužele v rovině. • Načrtne a narýsuje obraz jehlanu a kužele v rovině. • Využitím vzorců zvládá výpočty objemu a povrchu jehlanu a kužele. • Charakterizuje kouli. • Využitím vzorců zvládá výpočty objemu a povrchu koule.	Jehlan, kužel, koule • pojem jehlan, kužel, síť jehlanu a kužele, konstrukce obrazu jehlanu a kužele v rovině • povrch a objem jehlanu a kužele • pojem koule • povrch a objem koule	F – měření veličiny
• Vysvětlí základní pojmy (jistina, úroková doba, úroková míra, úrok). • Vypočítává úrok z dané jistiny za určité období	Základy finanční matematiky • jednoduché úrokování • složené úrokování • kombinované úrokování • úvěr	MV • zpracování údajů získávaných z různých informačních zdrojů, médií

při dané úrokové míře, určuje hledanou jistinu. • Provádí složené a kombinované úrokování. • Vysvětlí pojem úvěr (půjčka) a doloží příklady z praktického života. • Posoudí a zhodnotí různé typy aktuálně nabízených úvěrů a půjček. • Charakterizuje pojmy měna, valuty, devizy. • Vyhledává, vyhodnocuje a zpracuje data, porovnává soubory dat. • Vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem.	• závislosti a data	lvp – zpracování a využívání informací Finanční gramotnost
• Narýsuje různé druhy čar a zná jejich užití. • Rýsuje a čte kóty. • Sestrojuje pravoúhlé sdružené průměty základních probíraných těles. • Vypočítává základní úlohy ze všech kapitol probíraných v průběhu dosavadního studia.	Základy rýsování - pravoúhlé promítání • vlastnosti pravoúhlého promítání • pravoúhlé promítání na dvě kolmé průmětny • kótování, druhy čar • řešení úloh a opakování probíraného učiva	VV - technické kreslení, druhy čar

5.7. Fyzika

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník	1	2	3	4
Dotace hod.	2	1	2	2

Realizuje se obsah vzdělávacího oboru *fyzika RVP ZV*, dále část vzdělávacího obsahu oboru *člověk a svět práce RVP ZV - okruhu práce s laboratorní technikou*. Realizují se tematické okruhy průřezových témat: osobnostní a sociální výchova, environmentální výchova, mediální výchova a výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Cílem výuky vyučovacího předmětu fyzika je osvojení základních fyzikálních pojmů a zákonitostí, rozvíjení přirozené touhy po poznání světa, ve kterém žijeme. Ve vyučování fyziky mají žáci získat představu o zákonitostech a podstatě přírodních jevů, o souvislostech s ostatními přírodovědnými obory a získat základy pro případné další studium přírodovědného zaměření. Fyzika přispívá k pochopení jevů a zákonů neživé přírody. Prostřednictvím pozorování, měření a experimentů umožní praktické ověření některých z nich, jiné touto cestou pomůže vyvodit. Má úzký vztah k dalším přírodním vědám, biologii, chemii a hlavně matematice. Její nástroje využívá při řešení teoretických úloh a zpracování výsledků měření.

Výuka je realizována převážně v odborné učebně fyziky, která je vybavena didaktickou technikou, a fyzikální laboratoří. Fyzika je vyučována jako povinný předmět pro žáky primy až oktávy. Během studia škola nabízí žákům mimo vyučovací hodiny následující aktivity a příležitosti: fyzikální olympiáda, astronomická olympiáda apod.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitel zadává úkoly a referáty tak, aby žáci využívali různé druhy studijních materiálů (učebnice, časopisy, internet, sbírky příkladů) a získané informace dokázali roztřídit a kriticky zhodnotit. Učitel při řešení příkladů dbá na správný a přehledný zápis, zařazuje motivační úlohy a reálné příklady z praxe. Učitel zadáním samostatné práce rozvíjí v žácích schopnost vyhledávat a získávat informace z různých informačních zdrojů, samostatně pozorovat, experimentovat a měřit, získané výsledky porovnávat, zpracovávat a vyhodnocovat. Formou diskuse žáky nutí informace kriticky hodnotit a ověřovat z různých hledisek, ze získaných výsledků vyvozovat závěry, průběžným hodnocením výsledků práce žáků jim umožní posoudit jejich pokroky při učení, ujasnit si obtíže a rezervy své přípravy - *kompetence k učení*.
- Učitel podněcuje žáky k odhadování výsledku a ke zhodnocení, zda dosažený výsledek je reálný, vyžaduje fyzikální rozbor situace a zdůvodnění zvoleného postupu, podporuje žáky v hledání různých cest k vyřešení problému, učí žáky rozlišit fyzikální model od reality a posoudit, kdy lze využitím modelu danou situaci zjednodušit, využívá chyb žáků k odstranění nesprávných postupů, zadáním samostatné práce, skupinové práce nebo během výkladu vytváří problémové situace, které žáky nutí o problému přemýšlet a řešit jej, vybrat z možných postupů ten nejefektivnější, zvažovat alternativy, svá tvrzení dokazovat a formulovat podložené závěry - *kompetence k řešení problémů*.
- Učitel dbá, aby žáci jasně a srozumitelně formulovali své myšlenky v ústním i písemném projevu, podněcuje žáky, aby se nebáli zeptat a vyslovit svůj názor, zadává úkoly, které vyžadují různé zdroje informací, využití tabulek a grafů, formou diskuse na dané téma rozvíjí schopnost žáků jasně a logicky formulovat svůj názor či hypotézu, vhodně argumentovat, vyslechnout názory ostatních, vést dialog. Učitel ústním prověřováním nabytých vědomostí zjišťuje, zda se žáci vyjadřují pomocí zavedených odborných pojmů, rozumí různým typům textů, obrazových materiálů a jiných informačních a komunikačních prostředků - *kompetence komunikativní*.
- Učitel zařazuje do výuky práci ve dvojicích a malých skupinách, zadáním skupinového úkolu vede žáky k respektování zájmu skupiny, k pochopení potřeby efektivní spolupráce pro úspěšnou práci - *kompetence sociální a personální*.
- Učitel formou referátů zjišťuje, zda žáci sledují aktuální dění nejen ve vědě a technice, ale i v celém světě, a tak lépe chápou potřebu využití vědeckých poznatků ku prospěchu jedince

i celé společnosti se současnou ochranou životního prostředí, důslednou kontrolou zadaných úkolů vede žáky k zodpovědnému plnění svých povinností, kontroluje a hodnotí dodržování stanovených zásad při práci v odborné učebně (provozní a laboratorní řád) - *kompetence občanské*.

- Učitel dbá na dodržování vymezených pravidel při používání školních pomůcek a elektrických přístrojů, při každé praktické činnosti žáků vyžaduje dodržování předepsaných postupů – *kompetence pracovní*.

Prima	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
- Žák rozliší pojmy látka, těleso, atom, molekula, prvek, směs a sloučenina. - Uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látky neustále a neuspořádaně pohybují a vzájemně na sebe působí.	Látky a tělesa - stavba a vlastnosti látek, atomy a molekuly, Brownův pohyb, difúze - skupenství látek - tělesa	OSV - rozvoj schopností poznávání EVO - lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí MV - tvorba mediálního sdělení, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (tato průřezová témata se prolínají učivem celého ročníku) M - převody jednotek
- Rozpozná důležité fyzikální vlastnosti těles a látek. - Změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa. - Využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů. - Předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty.	Měřené veličiny měření délky, objemu, hmotnosti, hustoty, času, síly, teploty a její změny	
- Rozliší dva druhy elektrického náboje, předvede vzájemné silové působení mezi různě elektrovanými tělesy. - Dokáže vyjmenovat typické vodiče a izolanty, rozliší je. - Vysvětlí podstatu blesku. - Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem, rozlišuje části magnetu. - Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu.	Elektromagnetické děje - dva druhy elektrického náboje, složení atomu, elektrická síla, elektrické pole, elektroskop - magnety přírodní a umělé, póly magnetu, magnetická síla, magnetické pole, kompas, magnetické pole Země - elektrický proud v kovových vodičích, elektrické napětí, elektrický obvod, schéma elektrického obvodu, tepelné vlastnosti elektrického proudu, bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními, magnetické vlastnosti elektrického proudu, magnetické pole cívky, elektromagnet, blesk	

Sekunda	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
- Žák rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu. - Využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles. - Změří velikost působící síly. - Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici. - Využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly. - v jednoduchých situacích. - Aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů. - Užívá s porozuměním vztah mezi tlakem, tlakovou silou a obsahem plochy, na níž síla působí. - Určí, na čem závisí velikost třecí síly.	Pohyb těles - klid a pohyb tělesa - přímočarý a křivočarý pohyb tělesa - pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný, rychlost a dráha rovnoměrného pohybu, grafy, průměrná rychlost nerovnoměrného pohybu Síly - síla a její znázornění - gravitační pole a gravitační síla, těžiště - skládání sil, výslednice sil, rovnováha sil - Newtonovy pohybové zákony - posuvné účinky síly - otáčivé účinky síly, moment síly, rovnováha na páce a pevné kladce - deformační účinky síly, tlaková síla, tlak - třecí síla, smykové tření, význam tření v běžném životě	OSV - rozvoj schopností poznávání EVO - lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí MV - tvorba mediálního sdělení, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (tato průřezová témata se prolínají učivem celého ročníku) M – desetinná čísla, převody jednotek, rovnoběžník, skládání sil
- Využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů. - Předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní. - Vysvětlí vznik atmosférického tlaku.	Mechanické vlastnosti tekutin - hydrostatický a atmosférický tlak - Pascalův zákon, hydraulická zařízení - Archimédův zákon, vztlaková síla, potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách	
Tercie	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
- Žák určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa. - Využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem. - Využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a	Energie - práce a výkon - pohybová a polohová energie a jejich vzájemná přeměna - vnitřní energie, teplo, změna vnitřní energie tepelnou výměnou a konáním práce, měrná tepelná kapacita, kalorimetrická rovnice - skupenství látek, přeměny skupenství látek	OSV - rozvoj schopností poznávání EVO - lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí MV - tvorba mediálního sdělení, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

- úloh. - Určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem.	tání a tuhnutí, skupenské teplo tání, vypařování a kapalnění, hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny, sublimace	(tato průřezová témata se prolínají učivem celého ročníku)
- Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu. - Využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů.	Elektromagnetické děje - elektrický náboj, částice nesoucí elektrický náboj - stejnoseměrný elektrický proud, ampérmetr - napětí a elektrický odpor, voltmetr, rezistor - Ohmův zákon - sériové a paralelní zapojení rezistorů - elektrická energie, práce elektrického proudu, výkon a příkon	
Kvarta	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
- Žák rozliší stejnosměrný proud od střídavého. - Rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností. - Využívá prakticky poznatky o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní. - Zapojí správně polovodičovou diodu. - Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu - Orientuje se v návodech k obsluze domácích elektrických spotřebičů.	Elektromagnetické děje - elektromagnetická indukce, vznik střídavého napětí a proudu, alternátor - transformátor - bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními - vedení elektrického proudu v polovodičích, polovodičová dioda	OSV - rozvoj schopností poznávání EVO - lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí MV - tvorba mediálního sdělení, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (tato průřezová témata se prolínají učivem celého ročníku) Z – Země ve vesmíru, pohyby Země, roční období, planeta Země Bi - obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie
- Rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku. - Posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí.	Zvukové děje - vznik zvuku, látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích - odraz zvuku na překážce, ozvěna - hlasitost zvuku, výška zvukového tónu	
- Využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh. - Rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke	Světelné děje - zdroje světla - rychlost šíření světla ve vakuu a v různých prostředích - stín, zatmění Slunce a Měsíce - odraz světla, zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle	

kolmici či od kolmice, analyzuje průchod světla čočkami, a na základě toho rozliší spojnou a rozptylnou čočku.	• lom světla, zobrazení lomem tenkou spojnou a rozptylnou čočkou • rozklad bílého světla hranolem	
• Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí.	Energie • výroba a přenos elektrické energie • jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna • ochrana před radioaktivním zářením • obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	
• Objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet. • Odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností. • Používá dostupné mediální zdroje k získávání aktuálních informací o vesmíru.	Vesmír • Sluneční soustava a její hlavní složky, charakteristiky planet a jejich pohybu, fáze Měsíce • hvězdy a jejich složení	
• Vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů. • Zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl. • Dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci. • Poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři.	Pozorování, pokus a bezpečnost práce • základní laboratorní postupy a metody • základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky	Člověk a svět práce – integrováno práce s laboratorní technikou

5.8. Chemie

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník	1	2	3	4
Dotace hod.	0	2	2	2

Vyučovací předmět chemie je jedním z vyučovacích předmětů ze vzdělávací oblasti *člověk a příroda*. Realizuje se obsah vzdělávacího oboru *chemie RVP ZV*. Tento předmět v sobě integruje v rámci nižšího gymnázia oblast *člověk a svět práce - práce s laboratorní technikou*.

Jsou zde okruhy průřezových témat: environmentální výchova (EV), osobnostní a sociální výchova (OSV), výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS), mediální výchova (MV).

Chemie má umožnit žákům vytvoření základních představ o stavbě látek a jejich přeměnách, zároveň i aplikaci v běžném životě. V tomto předmětu dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se.

Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Chemie také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování. V chemii žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností. Důraz je kladen na poznávání závislosti člověka na přírodních zdrojích, jsou zde dokumentovány vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Žáci se učí zkoumat změny probíhající v přírodě, rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi.

Náplní chemie je rovněž rozvíjení dovedností experimentovat, vyvozovat z experimentů závěry a ty ústně i písemně interpretovat.

Vzdělávání chemické spolu s fyzikálním, přírodopisným a zeměpisným umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí v regionech na celém území České republiky, v Evropě i ve světě.

Chemie se vyučuje na osmiletém gymnáziu od sekundy do septimy.

Hodinová dotace činí 2 hodiny týdně. V kvartě a sextě, kde je hodinová dotace 2,5 hodiny, je jedna hodina za 2 týdny vyčleněna na laboratorní cvičení, třída se dělí na skupiny.

Základní formou výuky je výklad, který je doplňován ukázkami z internetu, videem, referáty, projekty a příležitostně exkurzemi. Výuka probíhá formou frontální výuky ve třídě a ve skupinách pro laboratorní práce.

Část hodin probíhá v kmenových třídách jednotlivých ročníků, část ve specializované posluchárně chemie, která je vybavena videem, projektořem, počítačem s přístupem na internet a interaktivní tabulí. Půlené hodiny jsou většinou věnovány praktickým cvičením v samostatně dobře vybavené chemické laboratoři, která disponuje vlastním odsávacím zařízením. Náplň laboratorních cvičení je volena dle dostupnosti chemikálií a v souladu s předpisy bezpečnosti práce a laboratorním řádem. V laboratorních cvičeních si žáci ověřují a dokazují teoretické vědomosti především na základě pozorování, měření, experimentování. Zpracují protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zapíší závěry, k nimž dospěli.

Žáci se zájmem o chemii mají možnost prohloubit a rozšířit své vědomosti a praktické dovednosti v rámci volitelných předmětů, které jsou jim nabízeny v septimě a v oktávě.

Talentovaní žáci se mohou zapojit do chemické olympiády různých kategorií a je jim rovněž poskytována odborná pomoc při účasti v korespondenčních soutěžích a seminářích, které probíhají ve spolupráci s katedrami různých vysokých škol.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitel klade žákům jasně formulované otázky, vede žáky k používání správné terminologie a symboliky, učí žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu, umožňuje žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry - *kompetence k učení*.
- Učitel podporuje samostatnost, tvořivost a logické myšlení, učí poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života, klade důraz na mezipředmětové vztahy, zadává chemické úlohy a

problémy k samostatné práci - *kompetence k řešení problémů*.

- Učitel v průběhu hodin vytváří podmínky pro vzájemnou komunikaci, vede žáky k souvislému a dobře formulovanému projevu, učí žáka stručně a přehledně sdělovat výsledky svých pozorování a experimentů - *kompetence komunikativní*.
- Učitel vede žáky ke spolupráci ve skupině, vede žáky k samostatnosti při plnění zadaných úkolů, podporuje vzájemnou pomoc žáků, při práci s chemickými látkami vede žáky k ochraně zdraví, respektuje individualitu žáků - *kompetence sociální a personální*.
- Učitel vede žáky k poznání možnosti rozvoje i zneužití chemie, vede žáky k ekologickému myšlení, vede žáky k odmítavému postoji k drogám a návykovým látkám, netoleruje agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, důsledně vyžaduje dodržování stanovených pravidel v učebně chemie a v chemické laboratoři - *kompetence občanské*.
- Učitel vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci, vede žáky k bezpečnému ovládání laboratorní techniky při práci v chemické laboratoři, v rámci možností učí žáka při práci využívat moderní technologie, postupy a pomůcky, vede žáky k využívání získaných znalostí a zkušeností v zájmu přípravy na budoucí povolání, různými formami seznamuje žáka s různými profesemi v oblasti chemické výroby - *kompetence pracovní*.

Sekunda	Učivo	Průřezová téma, přesahy, poznámky
Výstupy		
• Zařadí chemii mezi přírodní vědy. • Uvede, čím se chemie zabývá. • Rozliší fyzikální tělesa a látky. • Uvede základní fyzikální a chemické vlastnosti látek. • Rozpozná skupenství látek. • Uvede zásady bezpečné práce v chemické laboratoři. • Uvede příklady nebezpečných chemických látek.	Pozorování, pokus a bezpečnost práce • úvod do chemie • vymezení předmětu chemie • látky a tělesa • vlastnosti látek • zásady bezpečné práce, nebezpečné látky	Člověk a svět práce - integrováno práce s laboratorní technikou EGS • žijeme v Evropě (významné osobnosti z oblasti chemie) EVO • člověk a životní prostředí (vliv chemických látek na život člověka) F - látka a těleso
• Rozliší směsi a chemické látky. • Rozliší stejnorodé a různorodé směsi. • Navrhne postup oddělování složek směsí v běžném životě. • Vysvětlí principy jednotlivých způsobů oddělování složek směsí. • Zhodnotí význam vody pro život na Zemi. • Rozlišuje různé druhy vody. • Uvede principy čištění vody. • Prokáže znalost složení vzduchu. • Charakterizuje kyslík jako nezbytnou látku pro život i hoření. • Vysvětlí princip hašení. • Uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v přírodě.	Směsi • složení a třídění • oddělování složek směsí • voda • vzduch	EVO člověk a životní prostředí (voda, vzduch -vztah člověka k přírodě) Bi - ekologie Z - hydrosféra, atmosféra
• Používá pojmy atom, molekula ve správných souvislostech. • Popíše složení atomu a vznik kationtu a aniontu z neutrálních atomů.	Částicové složení látek • molekuly, atomy • atomové jádro, elektronový obal • chemická vazba	F - stavba atomů
• Používá značky a názvy nejznámějších chemických prvků. • Orientuje se v periodické soustavě chemických prvků. • Popíše hlavní rozdíl mezi kovy a nekovy. • Uvede příklady vlastností a praktického využití vybraných prvků. • Uvede základní složky slitin kovů a příklady využití těchto slitin.	Chemické prvky • názvy a značky • vlastnosti a použití vybraných prvků	Z - složení a struktura Země, naleziště prvků a nerostů Bi - složení živé a neživé přírody

- Rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce. - Uvede typy chemických reakcí. - Zapíše jednoduchými chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce. - Přečte zápis chemické rovnice.	Chemické reakce - podstata chemické reakce, chemický děj - klasifikace chemických reakcí - chemické rovnice	M - aplikace matematických znalostí při vyčíslování rovnic
- Určí oxidační číslo atomů prvků v oxidech. - Zapíše z názvů vzorce oxidů a naopak. - Popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí. - Určí oxidační číslo atomů prvků v halogenidech. - Zapíše z názvů vzorce halogenidů a naopak ze vzorců jejich názvy. - Popíše vlastnosti, použití a význam chloridu sodného.	Anorganické sloučeniny - oxidy-názvosloví, vlastnosti a použití vybraných oxidů - halogenidy-názvosloví, vlastnosti a použití vybraných halogenidů	Z - podnebí
- Vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů. - Zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl. - Vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci. - Dodrží pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci. - Vysvětlí, jak poskytnout první pomoc při úrazu v laboratoři.	Práce s laboratorní technikou - základní laboratorní postupy a metody - základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky	
Tercie	Učivo	Průřezová téma, přesahy, poznámky
Výstupy		
- Použije správně pojmy rozpuštěná látka, rozpouštědlo, rozpustnost. - Uvede rozdíl mezi roztokem nasyceným a nenasyceným. - Vypočítá příklady na výpočet složení roztoků.	Roztoky - vznik a složení roztoků - koncentrace roztoků	M - aplikace matematických znalostí při chemických výpočtech
- Rozliší kyselé a zásadité roztoky. - Orientuje se na stupnici pH. - Zapíše z názvů vzorce hydroxidů a naopak.	Kyseliny a hydroxidy - kyselost a zásaditost roztoků - pH, neutralizace - vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných	EVO člověk a životní prostředí (vliv chemických látek na život člověka)

• Popíše vlastnosti a použití vybraných hydroxidů. • Zapiše z názvů vzorce kyselin a naopak. • Popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin. • Vysvětlí podstatu neutralizace. • Zapiše neutralizaci chemickou rovnicí.	prakticky významných kyselin a hydroxidů	
• Rozliší, které látky patří mezi soli. • Zapiše z názvů vybraných solí vzorce a naopak. • Uvede příklady uplatnění solí v praxi.	Soli • vznik a vlastnosti solí • názvosloví solí • vlastnosti a použití vybraných solí	EVO • člověk a životní prostředí (suroviny - uhlí, ropa, zemní plyn) Z - uhlí, ropa, zemní plyn Bi - ekologie, výchova ke zdraví
• Rozliší anorganické a organické sloučeniny. • Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a jejich použití. • Uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy a zemního plynu. • Uvede příklady havárií způsobených ropou a ropnými produkty. • Rozliší pojmy uhlovodíky a deriváty uhlovodíků. • Rozliší uhlovodíkový zbytek a funkční (charakteristickou) skupinu na příkladech vzorů známých derivátů. • Rozliší a zapiše vzorce významných zástupců derivátů uhlovodíků. • Uvede vlastnosti a příklady využití těchto látek. • Uvede příklady látek důležitých pro člověka, jejich zdroje, vlastnosti a funkce.	Organické sloučeniny • uhlovodíky-příklady významných zástupců • paliva-ropa, uhlí, zemní plyn • deriváty uhlovodíků-příklady významných zástupců • přírodní látky v organismech	EVO • člověk a životní prostředí (vliv chemických látek na život člověka)
• Doloží na příkladech význam chemických výrob pro naše hospodářství a pro člověka. • Rozliší plasty od dalších látek, uvede příklady názvů, vlastnosti a použití. • Posoudí vliv používání plastů na životní prostředí. • Zachází bezpečně s běžnými mycími a čisticími prostředky používanými v domácnosti. • Uvede příklady nejrozšířenějších výbušných, hořlavých a toxických látek. • Uvede zásady bezpečné práce s běžně prodáványými hořlavinami.	Chemie a společnost • chemický průmysl • plasty a syntetická vlákna • detergenty • hořlaviny • léčiva • návykové látky	Z - průmysl ČR Bi - výchova ke zdraví

Uvede příklady návykových látek a popíše příklady následků, kterým se vystavuje jejich konzument.		
Kvarta	Učivo	Průřezová téma, přesahy, poznámky
Výstupy		
- Rozliší chemickou značku prvku a chemický vzorec sloučeniny. - Ze vzorce chemické sloučeniny uvede kvalitativní i kvantitativní složení chemické látky. - Určí oxidační číslo atomů prvků ve sloučeninách. - Zapíše z názvů vzorce sloučenin. - Zapíše ze vzorců sloučenin jejich názvy.	Základy anorganického názvosloví - názvosloví binárních sloučenin - názvosloví anorganických kyselin - názvosloví solí	
- Vysvětlí modely atomů. - Používá pojmy protonové a nukleonové číslo, izotopy, nuklidy ve správných souvislostech. - Vysvětlí pojem orbit. - Uvede význam kvantových čísel.	Složení a struktura atomu - modely atomu - protonové a nukleonové číslo, izotopy, nuklidy - orbity, kvantová čísla	F - radioaktivita
- Orientuje se v periodické soustavě chemických prvků. - Rozliší periody a skupiny, vyhledá prvky s podobnými vlastnostmi. - Vysvětlí vztah periodického zákona ke struktuře a vlastnostem látek.	Periodická soustava prvků - periodický zákon - periodická tabulka	EVO člověk a životní prostředí (vliv chemických látek na život člověka)
- Vysvětlí podstatu chemické reakce, rozliší reaktanty a produkty chemické reakce. - Používá chemické rovnice k zápisu průběhu chemického děje. - Uvede typy chemických reakcí. - Provede výpočty z chemických rovnic.	Chemické reakce - podstata chemické reakce, chemické rovnice - klasifikace chemických reakcí - výpočty z chemických rovnic	M - aplikace matematických znalostí při chemických výpočtech
- Vysvětlí změny energie při chemických reakcích. - Uvede tepelnou bilanci při průběhu chemických dějů - provede jednoduché. - Výpočty reakčního tepla.	Chemická termodynamika - změny energie při chemických reakcích - reakční teplo	M - aplikace matematických znalostí při chemických výpočtech
- Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi. - Provede jednoduché výpočty rychlosti chemických reakcí.	Základy chemické kinetiky - rychlost chemických reakcí - faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí	M - aplikace matematických znalostí při chemických výpočtech

5.9. Biologie

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník	1	2	3	4
Dotace hodin	2	2	2	2

Realizuje se obsah oboru *přírodopis RVP ZV* dále část oboru *výchova ke zdraví RVP ZV, člověk a svět práce RVP ZV*. Svým charakterem přesahuje do dalších vzdělávacích oborů RVP (fyzika, chemie, dějepis, zeměpis).

Realizují se tematické okruhy průřezových témat: environmentální výchova, osobnostní a sociální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, mediální výchova.

Výuka je realizována ve třídě, odborné učebně, laboratoři a také formou návštěvy ZOO. V rámci výuky biologie nabízíme účast v soutěžích, které přímo nebo nepřímo navazují na výuku biologie.

Předmět biologie si klade za cíl seznámit žáky s různými ekosystémy, rostlinami a živočichy, neživou přírodou a člověkem jako organismem. Jeho nedílnou součástí je vysvětlit a vhodnými metodami zpřístupnit základní zákonitosti přírody, změny probíhající v přírodě a odhalovat příčiny a následky ovlivňování místních i globálních ekosystémů.

Při studiu si žáci osvojují i důležité dovednosti – objektivně a spolehlivě pozorovat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se, vytvářet a ověřovat hypotézy, analyzovat výsledky a vyvozovat z nich závěry, aplikovat své poznatky v praktickém životě.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitel motivuje žáky k dalšímu studiu zadáním problematických úloh a doporučováním biologické literatury – *kompetence k učení*.
- Učitel během laboratorních prací vede žáky - ke schopnosti navrhnout experiment, provést jej, zaznamenat výsledky a společně s učitelem vyhodnotit, a k práci podle zažitých pravidel spolupráce a podle pravidel chování v laboratoři biologie - *kompetence k řešení problémů a kompetence sociální a personální, kompetence pracovní*.
- Učitel rozvíjí schopnost naslouchat názorům jiných, obhajovat vhodnou formou svůj vlastní názor a logicky argumentovat – *kompetence komunikativní*.
- Učitel podporuje individualitu žáka a umožňuje mu prezentovat výjimečné stránky jeho osobnosti – *kompetence sociální a personální, kompetence občanské*.
- Učitel organizací výuky i mimoškolních akcí vede žáky k dodržování pravidel slušného chování, k zodpovědnosti za zdraví své i zdraví ostatních, k ochraně životního prostředí a přírody – *kompetence občanské*.
- Učitel vede žáky k důslednému dodržování pravidel BOZP, zákonů a k objektivnímu sebehodnocení a k posouzení svých reálných možností při profesní orientaci – *kompetence sociální a personální*.
- Učitel naplňuje práci žáků tak, aby mohli plnit jednotlivé kroky, a tím je motivuje k následování – postupné cíle – *kompetence pracovní*.

prima	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
- Třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek. - Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti. - Rozpozná naše jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků. - Vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích. - Objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků. - Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů. - Rozlišuje a porovnává jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin. - Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí. - Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy.	Lesní společenstva - houby - lišejníky - mechy - kapradiny - nahosemenné rostliny - krytosemenné rostliny - rostliny travních společenstev - měkkýši - členovci - obratlovci Voda a její okolí - rostliny rybníka a jeho okolí - prvoci - žahavci - měkkýši - kroužkovci - členovci - obratlovci Společenstva luk, pastvin a polí - rostliny travních společenstev - měkkýši - kroužkovci - členovci - obratlovci	EVO - ekosystémy - základní podmínky života - lidské aktivity a problémy životního prostředí MV <i>projekt: tvorba herbáře</i> OSV - postoje
- Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi. - Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam. - Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému.	Lesní společenstva - vztahy živočichů a rostlin v lese Voda a její okolí - rybník jako celek Společenstva luk, pastvin a polí - travní ekosystém jako celek	EVO - ekosystémy - lidské aktivity a problémy životního prostředí - vztah člověka k prostředí Z - Česká republika Che - látky a přípravky nebezpečné pro životní prostředí

Rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy.		EVO ekosystémy Z - Česká republika
- Aplikuje praktické metody poznávání přírody. - Vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky. - Zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl. - Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody. - Vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci. - Poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři.	Lesní společenstva - pozorování řas - pozorování mechů - pozorování jehličnanů Voda a její okolí - pozorování nálevníků Společenstva luk, pastvin a polí - určování rostlin v přírodě Práce s laboratorní technikou - základní laboratorní postupy a metody - základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky	EVO - v oblasti vztahů k přírodě OSV - seberegulace a sebeovládání MV <i>projekt „Ročníková práce“</i> Člověk a svět práce – integrováno
- V souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování. - Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí.	Zdravý způsob života a péče o zdraví - výživa a zdraví, tělesná a duševní hygiena, denní režim, ochrana před přenosnými chorobami - cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty - ochrana před chronickými nepřenosiými chorobami před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění - pitný režim - pohybový režim - vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit - vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota - základy první pomoci	Výchova ke zdraví - integrováno <i>Projekt firmy Procter & Gamble – S tebou o tobě</i>

sekunda	Učivo	Průřezová téma, přesahy, poznámky
Výstupy		
• Porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku. • Třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek. • Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti. • Uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka. • Odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky před pletivo až k jednotlivým orgánům. • Vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin. • Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů. • Odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí.	Okolí lidských sídel • rostliny sadů a ovocných zahrad • houby, bakterie a viry v sadech a ovocných zahradách Zelinářská zahrada Okrasné zahrady, parky, sídlištní zeleň • okrasné byliny • okrasné dřeviny • sídlištní zeleň Rumiště a okraje cest • rostliny • rostliny na okrajích cest Organismy člověkem pěstované nebo chované • pokojové rostliny Cizokrajné ekosystémy • tropické deštné lesy • užitkové rostliny tropických a subtropických oblastí • živočichové stepí a savan • živočichové moří a oceánů • tundra a polární oblast	EVO • ekosystémy • lidské aktivity a problémy • životního prostředí • základní podmínky života • vztah člověka k prostředí MV <i>projekt: návrh vlastní zahrady</i> Z – zemědělství, zemědělství ČR, Afrika, Ameriky, Antarktida, Austrálie Che – pesticidy a herbicidy, fungicidy
• Popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel. • Rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů.	Stavba a činnost těl organismů • buňka • dělení buňky • život buňky Jednobuněčné organismy • bakterie • řasy jednobuněčné • kvasinky • prvoci	
• Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti. • Uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka.	Mnolibuněčné organismy • nižší rostliny a houby • vyšší organismy • základní orgány těl semenných rostlin	EVO • lidské aktivity a problémy životního prostředí • vztah člověka k prostředí

Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby.		
- Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin. - Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí.	- určování rostlin nebo pozorování stavby těla hmyzu - srovnání rostlinné a živočišné buňky - pozorování stavby kořene a stonku rostlin - pozorování listů a květů rostlin - pozorování stavby těl živočichů	EVO - ekosystémy - základní podmínky života - vztah člověka k prostředí
- Rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstvo, ekosystém a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému. - Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi. - Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam. - Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady nerušení rovnováhy ekosystému.		EVO - ekosystémy - základní podmínky života - lidské aktivity a problémy životního prostředí - vztah člověka k prostředí Z - Amerika, Evropa, Austrálie, Afrika, Antarktida OV - životní prostředí
- Aplikuje praktické metody poznávání přírody. - Vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky. - Zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl. - Vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci. - Poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři.	Práce s laboratorní technikou - základní laboratorní postupy a metody - základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky	Člověk a svět práce – integrováno MV <i>Projekt „Ročníková práce“</i> OSV - rozvoj schopností poznání - všechny diskuse ve třídě, skupinová práce, práce s médii, práce s textem - prezentace - schopnost obhájit si svůj názor OV - člověk ve společnosti

tercie	Učivo	Průřezová téma, přesahy, poznámky
Výstupy		
- Rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů. - Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů.	Obratlovci - pohyb těla, kostra, svaly - trávicí s., dýchací s. - tělní tekutiny - oběhová s., vylučovací s. - řídící soustavy - smyslové orgány - pohlavní soustava	
Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti.	Rozmnožování obratlovců - způsoby rozmnožování - srovnání pohlavního a nepohlavního rozmnožování	
Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí.	Chování obratlovců - péče o potomstvo - délka spánku - udržování hygieny - značkování prostoru - hierarchie ve smečkách - migrace	EVO základní podmínky života
Určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy.	Orgánové soustavy člověka - povrch lidského těla - lidská kostra a svaly - trávicí s. - dýchací s. - oběhová s. - vylučovací s. - hormonální a nervová s.	
- Objasní vznik a vývoj nového jedince od početí až do stáří. - Respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje a kultivované se chová k opačnému pohlaví.	Vznik a vývin nového jedince a průběh lidského života Změny v životě člověka a jejich reflexe dětství, puberta, dospívání	Výchova ke zdraví – integrováno
Aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla.	Zásady první pomoci - ošetření zlomenin - ošetření popálenin, omrzlin - šok, protišoková poloha - ošetření řezných a bodných ran - stabilizovaná poloha - poranění hlavy, mozku - další vnitřní zranění Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - bezpečné chování, dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví	Výchova ke zdraví - integrováno

Aplikuje praktické metody poznávání přírody.	Praktické poznávání přírody - pozorování živočichů v přírodě (oko, dalekohled, video, fotografie) - pozorování živočichů v laboratoři (vnější i vnitřní stavba)	
- Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody. - Vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky. - Zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl. - Vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci. - Poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři.	Pravidla bezpečnosti při práci v laboratoři, zásady správného chování v přírodě Práce s laboratorní technikou základní laboratorní postupy a metody, základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky	Člověk a svět práce – integrováno MV <i>projekt „Ročníková práce“</i>
- Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví. - Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby. - Objasní význam zdravého způsobu života.	Zdraví a nemoc - ochrana vlastního zdraví - zásady pro zdravý životní styl - příznaky a příčiny vážných (populačních) onemocnění – jejich rozpoznání - epidemie Hodnota a podpora zdraví - celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci, podpora zdraví a její formy, podpora zdraví v komunitě - podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky) - civilizační choroby	Výchova ke zdraví – integrováno
Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví.	Zdravý životní styl - zásady správné výživy - nezbytnost pohybu	OSV psychohygiena

	- denní biorytmus - podpůrné prostředky – vitamíny, očkování	Výchova ke zdraví - integrováno
Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí.	Zdraví, rodina a spolužáci - civilizační i jiné choroby a zdravotní postižení v rodině i v okolí - Jak můžu pomoci a jak se chovat k nemocným či postiženým? - pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka	OSV mezilidské vztahy
Dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky.	Zásady správné výživy - správná skladba potravy během dne - vláknina v potravě - vitamíny v potravě - bílkoviny rostlinné a živočišné - tuky a cukry v potravě - množství potravy - civilizační choroby – rakovina zažívacího traktu, infarkt (vysoká hladina cholesterolu), obezita - další choroby v přímé souvislosti se stravováním	EVO vztah člověka k prostředí Výchova ke zdraví - integrováno
Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc.	Choroby společnosti a já – strach nebo neznalost? - první příznaky běžných, přenosných i civilizačních chorob - možnosti léčby - specializovaná zdravotnická zařízení u nás	EVO - vztah člověka k prostředí OSV - sebezpoznaní a sebepojetí Výchova ke zdraví - integrováno
Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce.	Dospívání a fyzické i psychické změny organismu - fyzické znaky dospívání - změna psychiky - důležitost zdravého životního stylu v dospívání - aktivní účast na sportovních akcích školy i města	OSV sebezpoznaní a sebepojetí Výchova ke zdraví - integrováno
Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím.	Stres a únava člověka - jak předcházet stresu - důležitost aktivního odpočinku při psychické zátěži – vyváženost obou složek - možnosti a tipy pro aktivní odpočinek - důležitost správných denních biorytmů	OSV psychohygiena Výchova ke zdraví - integrováno

	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence stres a jeho vztah ke zdraví	
Respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví.	„Mé tělo dospívá – co s tím?“ - příčiny fyzických změn těla v dospívání - rozdílnosti mezi ženským a mužským tělem při dospívání - časové rozdíly v dospívání - hormony a vztahy mezi dívkami a chlapci v období dospívání Změny v životě člověka a jejich reflexe - sexuální dospívání a reprodukční zdraví	OSV sebepoznání a sebepojetí Výchova ke zdraví – integrováno
Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování.	Sex a odpovědnost - sex není jen pohlavní styk - právní normy a pohlavní styk - možnosti antikoncepce žen i mužů - rizika interrupcí a pohlavně šířitelných chorob Změny v životě člověka a jejich reflexe - sexuální dospívání a reprodukční zdraví	OSV sebepoznání a sebepojetí Výchova ke zdraví – integrováno
Uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým.	Drogy a my - základní druhy drog – jejich dělení a nebezpečnost závislosti - fyzické příznaky a změny psychiky u drogově závislého - možnosti pomoci drogově závislému člověku Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - auto-destruktivní závislosti	OSV hodnoty, postoje, praktická etika Výchova ke zdraví – integrováno
- Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc. - Uplatňuje adekvátní	Mimořádné události – co dělat? - Co patří k mimořádným událostem? - Jak se správně zachovat, jak pomoci ostatním? - zásady první pomoci - mimořádné události způsobené přírodními vlivy	OSV seberegulace a sebeorganizace Výchova ke zdraví – integrováno

způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí.	– příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí	
kvarta	Učivo	Průřezová téma, přesahy, poznámky
Výstupy		
Rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů.	Základní podmínky života – živá a neživá příroda - základní podmínky života - základní projevy živého organismu - organismy a jejich vývoj	EVO ekosystémy, základní podmínky života
Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti.	Pohlavní a nepohlavní rozmnožování – přenos dědičných znaků - druhy nepohlavního rozmnožování a přenos dědičných vlastností - pohlavní rozmnožování a přenos dědičných vlastností - srovnání a význam pro člověka - základní genetické pojmy: alela, gen, heterozygot, homozygot, genotyp, fenotyp	
Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů.	Dědičnost v našem životě - Mendlovy zákony na jednoduchých příkladech – význam ve šlechtitelství - mutace – vliv prostředí dědičnost barvy vlasů a očí – zajímavosti	
Odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí.	Podmínky života a jejich změny – vliv na živé organismy různá rostlinná společenstva – jejich přizpůsobení prostředí	EVO ekosystémy, základní podmínky života

	(doubravy, borové lesy, pastviny, slatiniště...)	
Orientuje se v základních vývojových stupních člověka.	Fylogeneze - vývoj člověka - živočišný předchůdci člověka - představitelé rodu Homo - jejich rozdílnosti a vývoj ve stavbě kostry, mozku, dovednostech a schopnostech, komunikaci a společného života, způsoby obživy, náboženské zvyky	
Orientuje se v základních pojmech o vesmíru a planetách.	Země, vesmír - vznik vesmíru a Sluneční soustavy - planety Sluneční soustavy - Slunce, Měsíc	F – vesmír Z – Sluneční soustava
Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek.	Poznávání nerostů a hornin - určení základních fyzikálních a chemických vlastností nejznámějších nerostů - základní složení hornin, jejich využití - určování předložených vzorků nerostů a hornin	Z - zemská kůra, horniny Che - prvky a sloučeniny F - fyzikální vlastnosti
Rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody.	Horninový cyklus - vnitřní a vnější geologické děje - horniny vyvřelé – vznik a přeměna - horniny usazené – vznik a přeměna - horniny přeměněné – vznik a přeměna	Z - pohyby geog. vrstev Che - obsah prvků v horninách a jejich využití
Porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě.	Půda – vznik, typy a druhy - vznik půdy, půdotvorní činitelé - půdní druhy - půdní typy - rozmístění půd na Zemi	Z - pedologie Che - chemismus půd EVO ekosystémy, základní podmínky života
- Rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků. - Objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života.	Geologická období vývoje Země - nejstarší formy života (koacerváty, bakterie, sinice) - prvohory (vůdčí zkameněliny, poměrné stáří vrstev), trilobiti, paryby, ryby – život v hydrosféře - život na pevnině – změna složení atmosféry, kapradiny, přesličky,	EVO základní podmínky života Z - geologická období vývoje Země MV <i>Projekt „Putování s dinosaurů“</i> Z - tvorba litosféry

	- plavuně, hmyz, obojživelníci - vrásnění v prvohorách - druhohory – éra veleještěřů, první ptáci - začátek alpínského vrásnění - třetihory – vznik horských masívů - krytosemenné rostliny, savci, ptáci, první předchůdci člověka	
Uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi.	Vliv podnebí na život na Zemi - vývoj Země a změna klimatu (vznik Země, změna klimatu v jednotlivých geologických obdobích Země) - podnebné typy na Zemi – jejich charakteristika a rozmístění - souvislost podnebí s vegetačními pásy na Zemi (rozšíření fauny a flóry na Zemi) - význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka	EVO ekosystémy Z - podnebí, počasí
Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi.	Organismy a prostředí - organismy v různých typech ekosystémů - základní vztahy mezi organismy v ekosystému - základní pojmy (producent, konzument, predátor, destruent)	EVO ekosystémy Z - fytogeografie, zoogeografie
Rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému.	Ekosystém a jeho části - definice pojmů populace, společenstvo, ekosystém - příklady těchto pojmů v přírodě - vzájemné vazby organických a anorganických faktorů a jejich vliv na ekosystém	EVO ekosystémy
Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam.	Potravní řetězce a ekosystémy - pojem potravní řetězec - příklady potravních řetězců a jejich význam v přírodě - závislost různých řetězců na různých typech ekosystémů	EVO ekosystémy

Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému.	Ekosystém a vliv člověka - pojem přírodní a umělé společenstvo a ekosystém - příklady přírodních a umělých ekosystémů kolem nás - vyváženost ekosystému – vliv člověka - pozitivní a negativní příklady zásahu člověka do ekosystému	EVO - ekosystémy - základní podmínky života
Aplikuje praktické metody poznávání přírody.	Poznávání neživé přírody - poznávání nerostů, hornin a zkamenělin v odborné laboratoři - sběr nerostů a hornin v přírodě - základní metody sběru a určování vzorků	EVO ekosystémy
- Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody. - Vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů - Zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl.	Bezpečnost a zásady chování při poznávání přírody - základní pravidla bezpečnosti práce v odborné laboratoři - Jak se chovat v přírodě? - bezpečnost při sběru vzorků nerostů a hornin (lomy, strže, jeskyně) Práce s laboratorní technikou - základní laboratorní postupy a metody - základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky	Člověk a svět práce – integrováno
- Vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt. - Uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi.	Změny v životě člověka a jejich reflexe - sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, promiskuita, problémy těhotenství Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita, manipulativní reklama a informace	Výchova ke zdraví - integrováno

5.10. Zeměpis

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník	1	2	3	4
Dotace hodin	2	1	2	2

Realizuje se obsah oboru *geografie RVP ZV*. Zahrnuje okruhy z přírodního prostředí, geologie, sociálního prostředí, životního prostředí, regionů, kartografie a svým charakterem přesahuje do dalších vzdělávacích oborů RVP (matematika, fyzika, dějepis, chemie, biologie, občanská výchova).

Realizují se tematické okruhy průřezových témat RVP ZV: environmentální výchova, osobnostní a sociální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova, výchova demokratického občana.

Během studia si žák prohloubí své znalosti a vědomosti o jednotlivých složkách fyzicko-geografické a socioekonomické sféry na planetární a regionální úrovni, posoudí jejich vzájemné vazby a souvislosti, shody a odlišnosti vybraných regionů světa. Získá dovednosti, které mu umožní dobře se orientovat v přírodních a společenských problémech s přihlédnutím pro praktický život, tzn. získávat a hodnotit geografické informace, vytvářet a předkládat své projekty, kriticky hodnotit práci svou i druhých.

Výuka probíhá neděleně především v odborné učebně zeměpisu, ale také v kmenových třídách, v multimediální učebně, v počítačových učebnách i v terénu.

Ve vyučovacím předmětu se používají tyto formy výuky: výkladové hodiny, terénní výuka, praktická činnost, práce ve skupinách, ve dvojicích, práce na počítači.

Pro výuku se používají tyto pomůcky: glóbus, nástěnné mapy, atlasové mapy, atlasy, videosnímky, animované počítačové sekvence, jiné audiovizuální techniky, (video, dataprojektor, zpětný projektor, DVD přehrávač, počítač připojený na internet) buzola, kompas.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitel využívá zeměpisné elektronické výukové materiály, geografické animace a jejich opakováním prohlubuje vědomosti žáků, popř. jejich pokroky v učení, vybízí žáky k využívání učebních pomůcek: atlas, mapa, glóbus - pro získávání a ověřování geografických informací - *kompetence k učení*.
- Učitel pracuje se žáky tak, aby samostatně nebo skupinově dokázali vyhledávat informace z různých zdrojů dat: statistické prameny, různé druhy textů, encyklopedie, slovníky, tabulky, grafy, fotografie, obrázky a schémata - *kompetence k učení*.
- Učitel zařazuje práci se zeměpisnými tabulkami, přehledy, časopisy, encyklopedie, atlasy, ročenkami a pracuje se žáky tak, aby samostatně nebo skupinově navrhovali postupy, taktiky k řešení daného problému s využitím odborné literatury - *kompetence k řešení problémů*.
- Učitel v rámci exkurzí a geografického terénního vyučování směřuje žáky podle poznatých jevů k aplikaci teoretických poznatků do praxe - *kompetence k řešení problémů*.
- Učitel zařazuje samostatná vystoupení žáka u mapy, s podporou počítačového zázemí (prezentace s dataprojektorem) umožní žákům samostatný výklad - *kompetence komunikativní*.
- Učitel formou diskuse na dané téma vede žáky ke schopnosti jasně a logicky formulovat svůj názor, vhodně argumentovat, vyslechnout názory ostatních a vést dialog, hodnotí projev a vystupování žáka v rámci diskusí, zkoušení nebo příspěvků v podobě aktualit nebo zajímavostí s geografickou tematikou - *kompetence komunikativní*.
- Učitel vyhledává, podporuje a oceňuje talenty soutěží vlastních nebo celostátních (zeměpisné olympiády, Eurorebus atd.) a vybízí žáky ke sledování aktuálního dění ve světě - *kompetence sociální a personální*.
- Učitel zadává projekty nebo problémové úkoly, při jejich zpracování se žáci učí samostatnosti i spolupráci - *kompetence sociální a personální*.
- Při hodinách jsou využívány geografické jevy vyskytující se v okolí žáků a při diskusích k nim učitel vede žáky k zaujímání stanovisek a jejich obhajobě, vytváří v průběhu roku školní projekty, panelové diskuse na daná témata - *kompetence občanské*.

Prima	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstup		
Zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy.	Přírodní obraz Země Země ve vesmíru	EVO základní podmínky života F - planeta Země
Zhodnotí důsledky pohybu Země na život lidí a organismů.	- pohyby Země - roční období	EGS Evropa a svět nás zajímají F - pohyby Země
Popíše zemský povrch, vyhledá na mapě světa oceány a světadíly.	oceány, kontinenty a světadíly	
Objasní s porozuměním vnitřní přírodní síly působící na zemský povrch.	zemětřesení a sopečná činnost	EVO vztah člověka k prostředí
Pojmenuje složky ovzduší, objasní vznik větru a působení hlavních pravidelných větrů na zemi.	atmosféra	EVO problém životního prostředí ve vztahu k atmosférickým poruchám
Pojmenuje činitele ovlivňující podnebí, vymezí s pomocí rovnoběžek na mapách podnebné pásy, porovná oblasti s rozdílným podnebím v různých částech světa.	podnebné pásy	
Popíše rozložení zásob vody na Zemi, popíše vlastnosti mořské vody, zhodnotí význam oceánů a moří.	oběh vody na Zemi	EVO vodní ekosystémy
Znázorní vodní tok a jeho částí od pramene k ústí, vyhledá v mapách příklady říčních sítí, povodí, rozvodí a úmoří.	vodstvo na pevnině	
Popíše vznik a složení půdy, zhodnotí rozmístění některých půdních typů podle zonálnosti.	půdy, půdní typy	Bi - neživá příroda, půdy
Popíše a porovná jednotlivé typy přírodních krajín podle podnebí a podle druhů rostlinstva.	- typy původních přírodních krajín na zemi - tropické deštné pralesy - savany - pouště - subtropické lesy	EVO - biodiverzita, ochrana biosféry EGS - lidské aktivity a problémy životního prostředí

	• stepi • lesy mírného pásu • tundry	
• Porovná a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společ.a hospodářské poměry světadílů a vybraných makroregionů.	Regiony světa	EGS • orientace na politické mapě světa
• Vyhledá hlavní střediska cestovního ruchu na jednotlivých kontinentech.	Afrika • Severní, Střední, • Východní a Jižní, Egypt, JAR, Keňa	EVO • ochrana přírody a životní prostředí
	Amerika • Severní, Střední, Jižní Amerika, USA, • Mexiko, Brazílie	MKV • kulturní rozdíly VDO • respektování etnických odlišností D - počátky lidské společnosti JČ - jazykové oblasti Afriky Bi - organismy a prostředí
• Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu. • Aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny. • Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech.	• terénní geografická výuka, praxe a aplikace • práce s mapou • azimut	OSV • rozvoj schopnosti poznávání M - geometrie v rovině a prostoru
Sekunda	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
• Porovná a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské a hospodářské poměry světadílů a vybraných států.	Regiony světa Asie • Jihozápadní, Jižní, • Střední, Jihovýchodní, • Východní, Izrael, Irán, • Saudská Arábie, Indie • Thajsko, Indonésie, • Japonsko, Korea, Čína, • Kazachstán	EGS • orientace na politické mapě Asie EVO • ochrana přírody a životního prostředí MKV • kulturní rozdíly VDO • respektování etnických a jiných odlišností

	Austrálie a Oceánie - Australský svaz, Nový Zéland Polární oblasti - Arktida - Antarktida	D - objevy a dobývání Bi - organismy a prostředí
- Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - Aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny. - Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech.	Terénní geografická výuka, praxe a aplikace - práce s mapou a atlasem - azimut	EVO - vztah člověka k prostředí OSV - osobnostní rozvoj M - geometrie v rovině a v prostoru
Tercie	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
- Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti vybraných makroregionů a států. - Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech nastaly, mohou nastat, a co je příčinou změn v nich.	Evropa - rozloha, poloha, hranice a členitost - povrch Evropy - podnebí a počasí - vodstvo - vegetační pásma a výškové stupně - obyvatelstvo a osídlení - oblasti a státy - Severní, západní, střední, jižní, jihovýchodní, východní Evropa, Rusko	EGS - evropské regiony v globálních souvislostech EVO - ochrana přírody a životního prostředí OSV - rozvoj schopnosti poznávání MKV - kulturní rozdíly VDO - respektování etnických a jiných odlišností D - Počátky lidské společnosti JČ - jazyková rozdílnost Bi - organismy a prostředí
- Hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál v ČR v evropském a světovém kontextu. - Lokalizuje na mapách jednotlivé kraje a hlavní jádrové a periferní	Česká republika - poloha a rozloha - geologická stavba a povrch - geomorfologické členění povrchu - podnebí a počasí - vodstvo, půdy, rozmístění rostlinstva a živočišstva	EGS - naše vlast a Evropa EVO - ekosystémy OSV - sociální rozvoj MKV - etnický původ VDO - principy demokracie

oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit. - Vymezí a lokalizuje místní oblast podle bydliště školy. - Uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních institucích, organizacích a integracích států.	- ochrana přírody a životního prostředí - obyvatelstvo, sídla - složky hospodářství - přírodní zdroje, nerostné suroviny a paliva - průmysl a zemědělství - doprava - cestovní ruch, služby a obchod - oblasti České republiky, kraje - členství ČR v mezinárodních organizacích	D - kořeny evropské kultury JČ - jazyková rozdílnost Bi - organismy a prostředí OV - člověk ve společnosti Che - chemie a společnost F - energie
- Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu. - Aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny. - Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech.	Terénní geografická výuka, praxe a aplikace - práce s mapou a atlasem - azimut - orientace v terénu - praktická topografie při pohybu v terénu	OSV - rozvoj schopnosti poznávání EVO - vztah člověka k prostředí M - geometrie v rovině a prostoru VV - praktické náčrtky
Kvarta	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
- Používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii. - Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů, grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů. - Přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajině sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou	Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie - základy geografické kartografie a topografie - plán, mapa, globus - informační a dokumentační zdroje v geografii - aplikace kartografických a topografických znalostí	OSV - rozvoj schopnosti poznávání MKV - kulturní difference M - měřítko map a plánů

souvislost a podmíněnost.		
Zhodnotí důsledek pohybu Země na život lidí a organismů.	Přírodní obraz Země Planeta Země - pohyby země - roční období - časová pásma	EGS různá členění roku
- Rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu. - Porovnává působení vnitřních a vnějších procesů přírodní sféry a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost.	Geosféry - litosféra - pedosféra - hydrosféra - atmosféra - biosféra	EVO - změny v krajinné sféře VDO - odpovědnost člověka k ochraně životního prostředí Bi - nerosty a horniny F - pohyby těles, síly Che - voda, vzduch
- Posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů. - Zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa. - Posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel.	Společenské a hospodářské prostředí - obyvatelstvo světa - rozmístění obyvatelstva na zemi - lidské rasy, národy - náboženství ve světě - městská a venkovská sídla - funkce měst	OSV - sociální rozvoj EVO - průmyslová revoluce a demografický rozvoj MKV - kulturní difference
- Zhodnotí přiměřeně strukturu a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje. - Porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit.	Hospodářské prostředí - světové hospodářství - světové zemědělství Světová průmyslová výroba - Těžba, dobývání a zpracování surovin - Výroba a rozvod elektřiny, vody a plynu - Doprava světa a cestovní ruch - Mezinárodní obchod	EGS - orientace v tematických mapách, grafech a ve statistických tabulkách EVO - vlivy zemědělství na životní prostředí EVO - doprava a životní prostředí D - modernizace společnosti OV - mezinárodní vztahy Bi - základy ekologie
- Porovnává státy a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků. - Lokalizuje na mapách	Politická mapa současného světa - státy světa - státní zřízení - způsob vlády - správní členění	EVO - lidské aktivity a udržitelný rozvoj společnosti EGS - příčiny a důsledky

jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech.	• stupeň rozvoje států • ohniska neklidu v současném světě	politických a náboženských rozporů ve světě
• Porovnává různé krajiny jako součást pevninské částí krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin. • Uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů. • Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.	Krajina • krajinná sféra • krajinné složky • interakce přírody a společnosti	EVO • ekosystémy Bi - vliv člověka na životní prostředí Che - chemie a společnost OV - globální svět
• Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu. • Aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny. • Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech.	Terénní geografická výuka, praxe a aplikace • bezpečnost při pohybu a pobytu v přírodě • praktická topografie při pohybu v terénu	OSV • kreativita EV • vztah člověka k prostředí v do • občan a občanská společnost M - geometrie v rovině a v prostoru TV - pohyb v přírodě

5.11. Dějepis

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník	1	2	3	4
Dotace hodin	2	2	2	2

Vzdělávací předmět dějepis se vyučuje jako samostatný předmět 2 hodiny týdně v primě až kvartě. Realizuje se obsah vzdělávacího oboru *dějepis RVP ZV*. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast *člověk a jeho svět*.

Realizují se tematické okruhy průřezových témat: environmentální výchova (EV), osobnostní a sociální výchova (OSV), výchova demokratického občana, multikulturní výchova (MKV), výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech, mediální výchova (MV).

Vyučovací předmět dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince, zejména ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důraz je kladen zejména na moderní dějiny se zřetelem k základním hodnotám evropské civilizace. Předmět rozvíjí časové a prostorové představy žáků a vede k poznání, že historie není uzavřenou kapitolou, ale ovlivňuje dnešní život. Nedílnou součástí je poznání regionálních dějin jako prostředku k budování citových i racionálních vazeb k domovu.

Vzdělávací obor dějepis úzce souvisí se vzdělávacím oborem zeměpis, rovněž s dalšími vyučovacími předměty, jako jsou jazyk český a literatura, občanská výchova, hudební výchova, výtvarná výchova atd.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Vede žáky k používání vhodné literatury a dalších zdrojů informací a ke kritickému zkoumání a hodnocení pravdivosti a spolehlivosti pramenů, učí žáky hledat primární intenci, s níž byly prameny sepsány, jakož i k propojování znalostí z různých vzdělávacích oblastí do širších celků a pomáhá jim vytvářet si komplexnější pohled na svět. Připraví žáky k napsání krátkého odborného textu (seminární práce), se všemi technickými náležitostmi (poznámkovým aparátem, bibliografickými citacemi apod.) - *kompetence k učení*.
- Učitel vede žáky k samostatnosti při řešení problému, ke schopnosti třídit, srovnávat historická fakta a vyvozovat z nich obecné souvislosti a závěry jako předpokladu prognózy dalších vývoje sledovaného jevu. Vede žáky ke schopnostem najít paralely mezi současným vývojem a minulostí a vyvodit z toho logické závěry - *kompetence k řešení problémů*.
- Učitel vede žáky, aby kvalitně prezentovali své znalosti. Soustavným rozšiřováním slovní zásoby vede žáky k bezchybnému užívání odborných termínů. Rozborem nejen psaných, ale i mluvených a obrazových materiálů učí žáky porozumět různým formám sdělení a následně je interpretovat jednak ústně, ale i graficky v podobě tabulek, schémat, situačních náčrtků apod. Zadávaním referátů a žákovských prezentací a jejich obhajobou před třídou vede žáky k třibení komunikativních dovedností - *kompetence komunikativní*.
- Při interpretaci názorů vede žáky ke schopnosti obhájit vlastní názor, ale i k tolerování názorů druhých nebo k jejich popření silou argumentů v rámci diskuse - *kompetence sociální a personální*.
- Vede žáky k respektování a ochraně našich tradic, kulturního a historického dědictví. Vede žáky k pochopení rozdílnosti kultur, jejich přínosu lidstvu a potřebě vzájemné tolerance jako předpokladu další existence. Učí žáky srovnávat dobové postoje se současnými postoji, obecné etické normy a osobní přístup žáka k dané situaci. Učí žáky vážit si národních dějin, materiálního i duchovního odkazu předků - *kompetence občanské*.
- Vede žáky k dodržování vymezených pravidel, k plnění povinností a závazků. Vede žáky k využívání znalostí v praxi - *kompetence pracovní*.

Prima Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- Uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků. - Uvede konkrétní důsledky historického vývoje pro současnost. - Dokáže charakterizovat základní typy historických pramenů a zná instituce, kde se nalézají. - Orientuje se na časové ose, orientuje se v pojmech letopočet, rok, století, tisíciletí. - Zná účel historických map.	I. Člověk v dějinách - předmět studia historie a jeho význam - způsoby poznávání minulosti - historický čas a prostor	JČ - přiřadí daný historický pramen určité slohové oblasti, ke konkrétnímu slohovému postupu; prameny umělecké oblasti přiřadí k určitému literárnímu žánru M - přiřadí daný letopočet k určitému století, tisíciletí OV - vyjmenuje instituce v regionu, jež schraňují historické prameny, nejbližší památníky naší historie Z - identifikuje zeměpisnou a historickou mapu MV - pojmenuje instituce, kde jsou shromažďovány prameny - orientuje se v médiích poznávání minulosti
- Srovná život pravěkých lovců s pravěkými zemědělci. - Srovná typy obydlí pravěkých lovců a zemědělců. - Objasní souvislost mezi použitím kovů a kvalitou zemědělské práce.	II. Počátky lidské společnosti - člověk a lidská společnost v pravěku - změny ve způsobu obživy, bydlení, myšlení v průběhu vývoje lidského druhu - kultura a umění pravěku	JČ - reprodukuje krátký text prostřednictvím výpisků OV - vyjmenuje archeologická naleziště; období pravěku v blízkém regionu - Odhadne role muže a ženy v pravěku Bi - uvede vztah mezi životními podmínkami prvních sběračů a zemědělců a proměnou krajiny související se změnou způsobu obživy a s počátky urbanizace krajiny; popíše využití nerostů a hornin při výrobě nástrojů, nádob, zbraní, šperků; určí důsledky kultivace půdy; uvede příklady kladných i záporných druhů člověka na životní prostředí a příklady narušení ekosystému Z - na základě studia map uvede místa kosterních pozůstatků předchůdců člověka, uvede názvy těchto lokalit na našem území; posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí se vznikem prvních sídlišť VV - odhadne příčinu vzniku pravěkých uměleckých děl,

		uvede použitý materiál EVO • pojmenuje změny v krajině v souvislosti s přechodem k zemědělství; srovná přístup k životnímu prostředí se současností • pomocí mapy demonstruje etnický obraz Evropy tohoto období • uvede příklady vzájemného ovlivňování různých skupin po stránce kulturní, náboženské, hospodářské Projekt - staré slovanské osídlení
• Pomocí časové přímky přiřadí základní časové údaje týkající se starověkých a antických států. • Vysvětlí souvislost mezi vznikem nejstarších států a přírodními podmínkami, zapamatuje si oblasti vzniku prvních států. • Uvede příklady kulturních památek a jiných historických reálií z nejstarších států, jež mají souvislost se současnou dobou. • Uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí současného kulturního dědictví, identifikuje je. • Vyjmenuje konkrétní příklady přínosu antické kultury pro naši současnost, identifikuje osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem. • Porovná formu vlády a skladbu společnosti ve starověkých státech a objasní podstatu aténské demokracie, uvede okolnosti vzniku křesťanství.	III. Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury • nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz • antika • střední Evropa ve starověku	JČ - volně reprodukuje vybraný text z řeckých bájí a pověstí – ukázka v čítance M - zná římské číslice; zná Pythagora OV - porovná formy vlády a skladbu společnosti se současností; porovná míru občanských práv a svobod se současným stavem F - zná Archiméda Che - popíše využití vody ve starověku Bi - uvede význam řek pro kultivaci půdy Z - orientuje se v historické mapě, rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních civilizací VV - zná příklady uměleckých děl, jež jsou součástí světového kulturního dědictví; pojmenuje a identifikuje základní prvky antické architektury EVO • uvede vlivy vzniku nejstarších civilizací na životní prostředí • zdůvodní souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem nejstarších států

		OSV • porovná postavení lidí a skladbu společnosti se současností VDO • srovná formy vlády ve starověku • prezentuje princip přímé demokracie MKV • demonstruje pomocí mapy etnický obraz Evropy v tomto období • na příkladech doloží vzájemné ovlivňování různých skupin po stránce kulturní, náboženské a hospodářské • uvede příklady kulturního odkazu již zaniklých civilizací
Sekunda	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
• Osvojí si základní periodizaci středověku. • Zapamatuje si oblasti obývané nově přichozími etniky. • Porovná rozdíly ve vývoji v západní a východní oblasti evropského prostoru. • Zapamatuje si nejvýznamnější raně středověké říše. • Uvede základní charakteristiku islámu a důsledky jeho šíření pro Evropu. • Popíše situaci na velké Moravě s důrazem na cyrilometodějskou misi • Uvede základní rysy raně středověkého českého státu. • Zná kořeny svatováclavské tradice, uvede mezinárodní souvislosti tohoto období • Popíše základní rysy světových náboženství. • Vymezí úlohu křesťanství v životě středověkého člověka na příkladech a uvede pokusy církve a teritoriální expanzi. • Na příkladech charakterizuje jednotlivé vrstvy středověké	IV. Křesťanství a středověká Evropa nový etnický obraz Evropy • utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu • islám a jeho vliv na Evropu • Velká Morava • počátky českého státu • křesťanství v raném středověku • papežství a císařství • struktura středověké společnosti • vznik měst • románské umění • gotika V. Objevy a dobývání. Počátky nové doby. • zámořské objevy • renesance a humanismus • husitství • reformace • Český stát v 15. - 18. století • svět a Evropa v 15. – 18. století	JČ - uvede příčiny příbuznosti slovanských jazyků, volně interpretuje zadaný text (př. Cyrilometodějská, svatováclavská legenda) pořizuje si výpisky Z - orientuje se v historické mapě, porovná situaci se současností OV - zná okolnosti vzniku naší obce, vyhledá informace o svém bydlišti, objasní postavení Velké Moravy a vývoj českého státu v evropských souvislostech ilustruje postavení jednotlivých vrstev obyvatel na příkladech F - uvede příklady středověkých měr a vah, porovná se současností Che - popíše problematiku odpadních vod ve středověku a důsledky znečištění vody Bi - uvede příklady chovaných zvířat a pěstovaných plodin, dá to do souvislosti se současností, uvede způsoby hospodaření na půdě HV - uvede typy hudebních děl, žánry tohoto období

společnosti, porovná se současností. • Uvede příklady románského umění a gotiky, rozliší jejich základní znaky. • Objasní vliv antiky na život, myšlení, umění a vzdělání raně novověkého člověka. • Rozliší základní znaky renesanční architektury, porovná je s antickou. • Popíše znaky renesančního výtvarného umění. • Objasní změnu v postavení katolické církve a uvede příčiny vzniku reformačního hnutí. • Popíše průběh reformace v Evropě. • Porovná cíle reformace a protireformace. • Vysvětlí příčiny, průběh a výsledky české reformace. • Porozumí hlavním myšlenkám Husova učení, uvede základní informace o osobě Jana Husa. • Objasní důsledky husitského hnutí. • Objasní příčiny zámořských objevů. • Uvede osobnosti a mocnosti, které se podíleli na zámořských objevech. • Demonstruje objevená a dobývaná území. • Objasní důsledky nástupu Habsburků na český trůn. • Popíše vývoj vztahů mezi českým panovníkem a stavy. • Popíše průběh českého stavovského povstání a třicetileté války. • Na konkrétních příkladech demonstruje důsledky třicetileté války na české země.		VV - uvede příklady uměleckých děl tohoto období, přiřadí typické znaky uměleckých děl tohoto období JČ - uvede příklady reálií ze země, jejíž jazyk studuje OV - objasní postavení českých zemí v průběhu husitského hnutí a po začlenění českého státu do habsburské monarchie; srovná postavení jednotlivých skupin obyvatelstva se současností F - uvede význam Newtonových zákonů; uvede příklady rozvoje poznání vesmíru Bi - objasní biologické a politické důsledky blízkých příbuzenských sňatků; uvede příklady nových rostlinných a živočišných druhů v Evropě, které se objevily v důsledku zámořských objevů; objasní důsledky dobývání nových území pro domorodé obyvatelstvo – nové nemoci, rasismus Z - umí pracovat s historickou mapou VV - uvede základní znaky renesančního umění EVO • uvede příklady změn v krajině související s kolonializmem a válečnými škodami OSV • porovná postavení lidí ve společnosti se současností MKV • demonstruje s pomocí mapy etnický obraz Evropy tohoto období • uvede příklady ovlivňování různých skupin po stránce kulturní, náboženské, hospodářské EGS • uvede příklady kulturního dědictví tohoto období
--	--	--

		• uvede základní charakteristiku vývoje českého státu v evropském kontextu
Tercie	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
• Na konkrétních příkladech demonstruje systém absolutistické vlády a parlamentarizmu v Evropě. • Objasní souvislost mezi posilováním buržoazie a růstem moci parlamentu. • Rozliší základní znaky baroka a rokoka. • Uvede významné barokní památky u nás. • Vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti. • Vysvětlí příčinu, popíše průběh velké francouzské revoluce. • Popíše hlavní události z napoleonských válek a jejich důsledky pro další vývoj v Evropě. • Porozumí myšlenkám osvícenského absolutizmu, porovná jej s panovnickým absolutizmem. • Porozumí definici českého národního obrození, uvede jeho představitele. • Porovná cíle emancipačních hnutí v jiných zemích. • Vysvětlí důsledky sjednocení Itálie a Německa. • Popíše vývoj v USA. ▪ Popíše rozdělení kolonií na konci 19. Století. ▪ Rozliší základní prvky moderních uměleckých slohů.	VI: Modernizace společnosti • Velká francouzská revoluce • Napoleonské období • vznik USA, občanská válka • industrializace a její důsledky pro společnost • evropská národní hnutí • České národní hnutí • revoluce 19. století • kultura • válečné konflikty • kolonialismus	OV - porovná emancipační proces českého národa s vývojem v jiných evropských zemích, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií F - uvede nové energetické zdroje a jejich vliv na ekonomiku Che - uvede rozpady rozvoje průmyslu na ovzduší, možnosti uplatnění pokroku v chemickém průmyslu Bi - vysvětlí souvislost mezi industrializací a využitím nerostů a hornin Z - orientuje se na historické mapě, umí ji porovnat se současnou HV, VV - rozliší základní prvky architektury sledovaného období, uvede představitele kultury daného období EVO • popíše vliv rozvoje průmyslu na životní prostředí OSV • porovná postavení lidského jedince ve společnosti se současností VDO • srovná různé formy vlády EGS • uvede příklady přínosu kulturních slohů tohoto období • porovná cíle národních hnutí v Evropě • uvede základní charakteristiku vývoje českých zemí v evropských souvislostech

Kvarta	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
• Popíše příčiny, průběh a důsledky obou světových válek. • Porovná polické rozdělení světa před oběma válkami a po nich. • Popíše důležité historické mezníky mezi oběma válkami. • Popíše hlavní znaky totalitních systémů. • Srovná postavení občanů v totalitních a demokratických státech. • Popíše důležité změny v hospodářství. • Rozliší základní znaky dobových uměleckých slohů. • Na příkladech vyloží rasismus a antisemitismus. • Porozumí zřůdnosti nacistického průmyslu zabíjení. • Zapamatuje si důležité historické mezníky vývoje Československa do konce 2. světové války. • Uvede základní informace o problémech, se kterými se Československo potýkalo, o ekonomice a kultuře. • Porozumí pojmu studená válka, vysvětlí její příčiny. • Doloží na příkladech sféry soupeření během studené války. • Uvede příčiny rozpadu východního bloku a uvede, jak k tomu došlo. • Popíše základní znaky evropské integrace. • Posoudí postavení rozvojových zemí. ▪ Prokáže základní orientaci v problémech současného světa – terorismus, globalizace, integrace.	VII. Moderní doba • První světová válka a její důsledky • vznik Československa, jeho problémy • nové politické uspořádání Evropy • postavení USA • mezinárodně politická situace ve 20. a 30. letech, vznik totalitních systémů • Druhá světová válka a její důsledky VIII. Rozdělení a integrující se svět • rozdělení světa, studená válka, velmocenské soupeření • srovnání zemí východu a západu • rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět • Československo do roku 1989, vznik České republiky • sport, věda, kultura, zábava	JČ - na základě vlastní četby uvede příklad z krásné literatury s válečnou tematikou M - pomocí tabulek objasní počty obětí v obou světových válkách, finanční ztráty OV - charakterizuje totalitní systémy, vyvodí jejich nebezpečnost; srovná postavení Československa v rámci evropských souvislostí; poukáže na nebezpečnost rasizmu a antisemitizmu, demonstruje to na konkrétních příkladech; srovná postoj k občanským právům v totalitních systémech a demokracii Che - uvede příklady nebezpečnosti použití chemických zbraní Bi - na příkladech demonstruje ničení životního prostředí během světových válek VV, HV - uvede znaky kultury tohoto období, představitele kultury EVO • popíše vliv válečných tažení na životní prostředí • uvede příklady zneužití techniky • orientuje se v nejdůležitějších problémech současnosti VDO • srovná různé formy války • uvede klady a nedostatky demokratických systémů • poukáže na nebezpečí totalitních systémů MKV • orientuje se v nejdůležitějších současných problémech světa, které mají kořeny v této epoše EGS • charakterizuje vývoj

		v českých zemích MKV • charakterizuje vývoj médií v historii OV - charakterizuje pojem studená válka, posoudí státní systémy východního a západního bloku; uvede příklady konfliktů; posoudí problémy současného světa F - popíše proces dobývání vesmíru Che - objasní vliv rozvoje chemického průmyslu na životní prostředí Bi - posoudí nebezpečnost v současnosti se šířících chorob Z - demonstruje na mapě územní změny tohoto období HV, VV - uvede základní znaky kultury tohoto období, nejvýznamnější památky a představitele EVO • popíše přístup k životnímu prostředí; uvede příklady zneužití techniky OSV • porovná postavení lidského jedince ve společnosti s principy demokratickými a totalitními VDO • uvede klady a nedostatky demokratických systémů; poukáže na nebezpečí totalitních systémů MKV • orientuje se v základních problémech současnosti EGS • uvede základní znaky jednotlivých kulturních směrů • porovná postavení světových náboženství • charakterizuje vývoj v Československu v rámci evropského kontextu
--	--	---

5.12. Občanská výchova

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	1	2	3	4
Dotace hodin	1	1	1+1 (Člověk a svět práce)	1 (Člověk a svět práce)

Vyučovací předmět občanská výchova vychází ze vzdělávací oblasti *člověk a společnost* vzdělávacího oboru *výchova k občanství v RVP ZV*. Vzdělávací obor *výchova k občanství* je v našem ŠVP nazván občanská výchova. Ze vzdělávací oblasti *člověk a zdraví* integruje část vzdělávacího oboru *výchova ke zdraví* a z oblasti *člověk a svět práce*.

Občanská výchova na nižším stupni víceletého gymnázia navazuje svým obsahem na předmět vlastivěda na 1. stupni ZŠ.

Vyučovací předmět se zaměřuje na formování a utváření postojů důležitých pro život ve společnosti. Vzdělávání směřuje k sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Důležitou součástí vyučovacího předmětu je výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti pohlaví, k účtě a ochraně člověka, občana, ale i uměleckých a kulturních hodnot. Cílem je uvědomění si vlastní identity a neopakovatelnosti.

Výchova k občanství se promítá i do jiných vzdělávacích oblastí a je nedílnou součástí celého života školy.

V rámci předmětu jsou realizovány vybrané tematické okruhy průřezových témat: osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova, mediální výchova.

Výuka je organizována ve třídách a veřejných místech mimo školu (obecní úřad, besední a výstavní prostory města). Ve vyučovací hodině je plně využito frontálního vyučování, výkladu, diskuze – vše ve vazbě na práci s textem, který je prezentován za pomoci videa, počítače nebo klasickou četbou.

Do výuky jsou zahrnuty soutěže, testy, referáty, pracovní listy či skupinové projekty spojeny s prezentací.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitel vede žáky k používání různých informačních zdrojů, a tak rozvíjí schopnost žáka pracovat s různými druhy informací a ty pak efektivně využívat v procesu učení. Vytváří modelové situace, při nichž mohou žáci aplikovat své znalosti a občanské dovednosti. Zadává žákům samostatnou či skupinovou práci k určitým společenskovedním tématům – vytváří v žácích žádoucí studijní návyky – *kompetence k učení, kompetence komunikativní, kompetence sociální*.
- Učitel předkládá žákům modelové situace z každodenního života a vybízí je k analýze situace a k jejímu řešení. Zadává žákům témata, která vyžadují kritický úsudek a spolupráci při hledání možnosti řešení problému - *kompetence k řešení problémů, kompetence občanské a sociální*.
- Učitel podporuje u žáků schopnost formulovat své názory a tolerantně přistupovat k názorům druhých. Vede žáky k porozumění různým druhům záznamů mluveného nebo psaného slova, obrazovým či symbolickým materiálům – *kompetence komunikativní, sociální a personální*.
- Učitel vede žáky ke spolupráci ve skupině a k respektování pravidel skupiny. Pomáhá žákům uplatňovat zdravé sebevědomí, respektovat mravní principy a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jejich důsledky. K hodnocení žáků přistupuje odpovědně, maximálně využívá kladnou motivaci a nezapomíná na pochvalu - *kompetence sociální a personální*.

- Učitel organizuje dramatizace situací souvisejících s aktuálně probíranými tématy, formuje tak názory a postoje žáků. Vede žáky k pochopení základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy. Na příkladech uvádí, jak je důležitá spolupráce lidí při řešení cílů v rodině, škole, v obci, vede žáky ke kritickému hodnocení svého chování i chování jiných lidí ve vztahu k životnímu prostředí – *kompetence občanské, sociální a personální*.
- Učitel důslednou kontrolou a osobním vzorem přístupu k práci vede žáky k zodpovědnosti a získávání pracovních návyků. Vede žáky k efektivitě při organizování vlastní práce a podle potřeby napomáhá při cestě k správnému řešení – *kompetence pracovní*.

Prima Výstupy	Učivo	Průřezová téma, přesahy, poznámky
- Vysvětlí, jakou funkci plní rodina a jaké typy rodiny existují. - Rozlišuje příbuzenské vztahy. - Objasňuje význam manželství.	Aplikovaná etická výchova Rodina - role v rodině, hodnota rodiny - příbuzenské vztahy - manželství	Etická výchova - integrováno
- Vysvětluje, jaký význam má vzdělání pro jeho vlastní vývoj a budoucí život v dospělosti. - Objasňuje, proč je třeba své chování a jednání podřizovat školnímu řádu a z něj vyplývajícím pravidlům.	Člověk ve společnosti Naše škola - vklad vzdělání pro život - život ve škole, práva a povinnosti žáků, žákovská samospráva - společná pravidla a normy	VDO občanská společnost a škola Projekt – Jak na to? No přece spolu!
- Uvádí příklady místních tradic, nejvýznamnějších památek a kulturních zařízení v obci. - Vysvětluje, jak důležité funkce a úkoly plní správní úřady obce. - Uvádí příklady nejvýznamnějších měst a památek, události, osobnosti regionu. - Uvádí, jak se jedinec může podílet na ochraně kulturních památek. - Zdůvodňuje nutnost šetrného přístupu ke kulturním památkám a přírodním objektům.	Naše obec, region, kraj - důležité instituce, památná místa, významní rodáci, místní tradice - ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku	VDO občan, občanská společnost a stát Projekt – Město, ve kterém stojí za to žít
- Projevuje zájem o národní historii. - Objevuje památná místa a významné rodáky. - Rozlišuje projevy vlastenectví od projevu nacionalismu. - Pozná symboly našeho státu, objasní způsoby jejich používání.	Naše vlast - pojem vlast a vlastenectví, památná místa, co nás proslavilo - státní symboly, státní svátky, významné dny - historie naší země	VDO občan, občanská společnost a stát
- Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí. - Zaujímá tolerantní postoj k menšinám. - Respektuje sociální, rasové, náboženské a jiné rozdíly mezi lidmi. - Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a	Lidská setkání - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi - lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi	MKV - lidské vztahy, multikulturalismus, - princip solidarity D, Z, Ivp

extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti. Zhodnotí a na příkladech uvede význam solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu.		
Posoudí význam ochrany lidských práv a svobod se zřetelem na práva dětí.	<i>Člověk, stát a právo</i> Úvod do lidských práv - základní lidská práva, práva dítěte - poškození lidských práv, úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech	VDO občan, občanská společnost a stát
Sekunda	Učivo	Průřezová téma, přesahy, poznámky
Výstupy		
- Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace, případné problémy založené na mezilidských vztazích řeší citlivě a korektně. - Analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu. - Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí.	<i>Člověk ve společnosti</i> Vztahy mezi lidmi - začleňování do společnosti - společenské skupiny (rodina, škola, vrstevníci) - mezilidská komunikace, aktivní naslouchání - konflikty v mezilidských vztazích Kulturní život - masová kultura, masmédia	OSV - osobnostní rozvoj, - sociální rozvoj Etická výchova - integrováno MKV - lidské vztahy MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení JA, Bi, Ivp
- Respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů. - Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu z hlediska prospěšnosti zdraví.	Vztahy mezi lidmi a formy soužití - vztahy ve dvojici, kamarádství, přátelství - vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek	Výchova ke zdraví – integrováno MKV lidské vztahy
- Rozlišuje základní součásti kultury a objasní, jaký význam mají v životě člověka. - Zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně vybírá akce, které ho zajímají.	Kulturní život - rozmanitost kulturních projevů - kulturní hodnoty, kulturní tradice - víra a náboženství - přírodní a kulturní bohatství - pravidla chování, etiketa	

- Rozlišuje různé lidské potřeby. - Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady.	<i>Člověk, stát a hospodářství</i> Majetek a vlastnictví - lidské potřeby - formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana - vztah k osobnímu a svěřenému majetku	VDO občan, občanská společnost a stát
- Popíše typy a formy státu a na příkladech porovná jejich znaky. - Objasní výhody demokratického řízení státu. - Na příkladech popíše politické spektrum ČR. - Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech. - Uvede možnosti občana ovlivňovat dění ve své obci a státě.	<i>Člověk, stát a právo</i> Právní základy státu - znaky státu, typy a formy státu, státní občanství ČR Principy demokracie - znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu - politika, politické vztahy, politický pluralismus, koalice, opozice - význam a formy voleb do zastupitelstev, aktivní a pasivní volební právo	VDO - občan, občanská společnost a stát - formy participace občanů v politickém životě - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Bi, lvp
Uvede příklady institucí a orgánů podílejících se na správě obcí a krajů.	Státní správa a samospráva orgány a instituce státní správy a samosprávy	VDO občan, občanská společnost a stát
- Popíše výhody a nevýhody zapojení ČR do EU. - Popíše vliv členství ČR v EU na každodenní život občanů, jejich práva v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování.	<i>Mezinárodní vztahy, globální svět</i> Evropská integrace - podstata, význam, výhody – EU a ČR - práva občanů v EU uplatnění práv	EGS Evropa a svět nás zajímá Z, D
Uvede významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích.	Mezinárodní spolupráce ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody, významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.)	EGS Evropa a svět nás zajímá
Přiměřeně uplatňuje svá práva, včetně práv spotřebitele, a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu.	<i>Člověk, stát a právo</i> Lidská práva - základní lidská práva, práva dítěte - rovnost a nerovnost	VDO občan, občanská společnost a stát
Vysvětluje, jaký význam má pro život společnosti i jednotlivce dodržování	<i>Člověk ve společnosti</i>	OSV osobnostní rozvoj, sociální rozvoj

- společenských norem. - Zdůvodňuje nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje. - Na příkladech správně rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem. - Zaujímá postoje, realizuje praktickou etiku. - Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci.	Zásady lidského soužití, Reálné a zobrazené vzory - vliv vzorů, smysl autority - svoboda a autorita - morálka a mravnost - dělba práce a činností, výhody spolupráce	TV, Bi <i>Etická výchova - integrováno</i>
- Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví. - Vysvětlí a na příkladech doloží nezbytnost péče o fyzické a současně psychické zdraví. - Dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky. - Posoudí různé způsoby chování z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých.	Zdravý způsob života a péče o zdraví - výživa a zdraví - vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví	<i>Výchova ke zdraví – integrováno</i> <i>Projekt – zdravý životní styl</i>
- Popíše rizika ohrožující zdraví a uplatňuje jejich prevenci. - Uvádí rizika spojená s užíváním návykových látek.	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence stres, civilizační choroby, auto-destruktivní závislosti	<i>Výchova ke zdraví – integrováno</i>
Tercie	Učivo	Průřezová téma, přesahy, poznámky
Výstupy		
Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru.	Člověk jako jedinec Podobnost a odlišnost lidí - prožívání, chování a jednání, osobní vlastnosti dovednosti a schopnosti - charakter, volní vlastnosti charakteru, osobní potenciál	OSV osobnostní rozvoj, morální rozvoj TV, JN, Bi
- Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i druhých lidí. - Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i	Vnitřní svět člověka - vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí - osobní hodnoty, sebehodnocení, stereotypy v posuzování druhých	OSV osobnostní rozvoj, morální rozvoj, Sociální rozvoj <i>etická výchova - integrováno</i>

kvalitu života. • Kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání.		
• Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních a společných cílů, objasní význam sebepoznání. • Respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí. • Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti. • Vysvětlí, jak lze rozvíjet osobní přednosti a překonávat osobní nedostatky.	Osobní rozvoj • sebepoznání a sebepojetí, sebereflexe • člověk v sociálních vztazích • životní cíle, perspektiva, adaptace na životní změny • význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	OSV • osobnostní rozvoj, morální rozvoj Etická výchova – integrováno Výchova ke zdraví - integrováno
• Rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti. • Vysvětlí základní formy podnikání. • Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky, poptávky na tvorbu ceny a jejich změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz.	Člověk, stát a hospodářství Výroba, obchod, služby • výroba, obchod, služby-jejich funkce a návaznost Principy tržního hospodářství • nabídka, poptávka, trh, tvorba ceny, inflace • podstata fungování trhu, nejčastější právní formy podnikání	
• Objasní rozdíl mezi morálkou a právní normou. • Uvede význam dodržování právního řádu a základních právních norem.	Člověk, stát a právo Právní řád České republiky • právní norma, předpis	
• Vysvětlí funkci ústavy ČR • Rozliší a porovná složky státní moci.	Právní základy státu • ústava ČR, složky státní moci, jejich orgány a instituce obrany státu	VDO • občan, občanská společnost a stát
• Posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy. • Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí.	Svět práce Volba profesní orientace • sebepoznávání, osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení • profesní orientace – informační základna pro volbu povolání, využívání poradenských služeb	Člověk a svět práce - integrováno

Kvarta	Učivo	Průřezová téma, přesahy, poznámky
Výstupy		
- Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství. - Provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky. - Uvede příklady některých občanskoprávních smluv upravujících občanskoprávní vztahy.	<i>Člověk, stát a právo</i> Právo v každodenním životě - odvětví práva v ČR - občanskoprávní vztahy - význam právních vztahů, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, základní práva spotřebitele, styk s úřady - práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	VDO občan, občanská společnost a stát
- Uvede význam dodržování Právního řádu a základních právních norem. - Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů.	Právní řád České republiky - právní norma, předpis, orgány právní ochrany - význam a funkce právního řádu, soustava soudů - občanské soudní řízení	VDO občan, občanská společnost a stát
- Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin. - Vysvětlí právní rizika spojená s předčasnou sexuální zkušeností. - Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování. - Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání.	Formy protiprávního jednání protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost, porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví	VDO občan, občanská společnost a stát Projekt – zdravý životní styl
Popíše pracovní činnosti vybraných profesí.	<i>Svět práce</i> Trh práce typy povolání, druhy pracovišť, pracovní prostředky, pracovní objekty, charakter a druhy pracovních činností, požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní, rovnost příležitostí na trhu práce	Člověk a svět práce - integrováno
Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání.	Možnosti vzdělávání náplň učebních studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby	
Prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce.	Zaměstnání pracovní příležitosti v obci regionu, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele,	

	problémy nezaměstnanosti, úřady práce	
- Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi. - Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí směřuje stát své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané.	<i>Člověk, stát a hospodářství</i> Hospodaření rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing, rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti, význam daní	
- Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení. - Na příkladech vysvětlí systém sociálních dávek. - Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít. - Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu.	Peníze - funkce a podoby peněz, formy placení - banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	
- Uvede některé globální problémy současnosti. - Uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru. - Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady	<i>Mezinárodní vztahy, globální svět</i> Globalizace - projevy klady a zápory, významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení - fenomén terorismu, příčiny a projevy, lokální, globální, národní, mezinárodní terorismus	EGS Evropa a svět nás zajímají

možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu. • Uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory.		
---	--	--

5.13. Informatika

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník	1	2	3	4
Dotace hod.	2	1	1	2

Realizuje obsah *informatika a výpočetní technika (dále jen Ivp) dle RVP ZV*. Realizují se tematické okruhy průřezových témat: osobnostní a sociální výchova (OSV), výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS), multikulturní výchova (MKV), environmentální výchova (EVO), mediální výchova (MV) a výchova demokratického občana (VDO). Svým charakterem přesahuje do dalších vzdělávacích oborů RVP: matematika (M), zeměpis (Z), český jazyk (JČ), dějepis (D), občanská výchova (OV), anglický jazyk (JA) a výtvarná výchova (VV).

Mezi základní formy výuky patří výklad učiva s využitím počítače a dataprojektoru, kde se žáci seznámí s praktickou ukázkou. Následuje samostatné řešení úkolu na počítači s pomocí pedagoga. Každý probraný dílčí celek – nový prvek či objekt výuky – je v dalších hodinách testován na zadaném úkolu pro samostatnou práci žáka. Projekty vždy tvoří závěr – celkové shrnutí a ověření aplikace nových znalostí žáků v praxi.

Výuka probíhá ve speciálních počítačových učebnách. Tyto učebny jsou vybaveny dataprojektory a pracovními stanicemi individuálně pro každého žáka. Síťové připojení k internetu je doplněno i možností bezdrátového připojení technologií Wi-Fi. Studenti mají také možnost využívat při výuce periferní zařízení – laserovou tiskárnu, **3D tiskárny**, scanner, digitální fotoaparát, digitální kameru, **robotické stavebnice** a specializovaný software.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitel podněcuje žáky ke sběru informací a orientaci ve zdrojích informací – *kompetence k učení, kompetence komunikativní*.
- Užívání výpočetní techniky – *kompetence komunikativní, kompetence pracovní*.
- V rámci projektů je kladen důraz na zpracování prezentací – *kompetence pracovní, kompetence komunikativní, kompetence k řešení problémů*.
- Učitel klade důraz na význam výpočetní techniky a digitálních technologií ve všech oblastech života – *kompetence k učení, kompetence sociální a personální*.
- Dlouhodobá systematická práce – *kompetence k řešení problémů, kompetence k učení*.
- Učitel kontroluje dodržování stanovených pravidel při práci s hardwarem a softwarem – *kompetence občanská, kompetence sociální a personální, kompetence pracovní*.

Prima	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
• Popíše, jak funguje počítač HW, OS. • Diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu výpočetní techniky. • Propojuje vzájemně jednotlivá přídatná zařízení.	Počítač a periferie • Hardware (HW) • přídatná zařízení (periferie) • záznamová média	MV • učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
• Ovládá základní funkce programového vybavení počítače. • Vysvětlí účel používaných IS, zvažuje možná rizika při jejich používání. • Ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu.	Programové vybavení • operační systém (OS) • software • datové a programové soubory, komprese, formáty • správa souborů, instalace aplikací • nové technologie • informační systémy (IS)	
• Ovládá základní funkce aplikačního software. • Zpracovává zdrojová data v prostředí aplikačního software.	Aplikační software • základní práce s textovým editorem	JČ - stylistika, slovní zásoba VV - vkládání a úprava obrázků
• Ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením. • Dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu. • Dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty, zneužití dat.	Zásady práce, bezpečnost a nezávadnost práce s moderní technikou • bezpečnost při práci s PC a připojováním periférií • předpisy a pravidla při práci • základy první pomoci při úrazu elektrickým proudem a řezném poranění • antivirová ochrana dat, bezpečná hesla, zálohování dat • nebezpečné aplikace a systémy	VDO • vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
• Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji. • Získává z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v různých interpretacích dat.	Data, informace a modelování • data, informace (získávání, vyhledávání a ukládání dat, proces komunikace, kompletnost dat, chyby při interpretaci dat)	
• Vysvětlí jednotlivé kroky algoritmu, popíše činnost zadanou algoritmem. • Rozdělí problém na dílčí části a popíše kroky řešení. • Ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případné chyby. • Vybere z více možností vhodný algoritmus,	Algoritmizace a programování • analýza úkolu, tvorba algoritmu řešení • blokově orientovaný programovací jazyk • kontrola algoritmu, nalezení chyby a její odstranění	

- navrhne různé algoritmy pro řešení problému. - Vytvoří, otestuje program a odstraní případné chyby.		
Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví.	Informace a zákony o duševním vlastnictví - problematika legálního software (hry, hudba, další programy) - používání zdrojových materiálů z internetu ve vlastních výstupech (např. kopírování obrázků do prezentací)	VDO vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti OV - zásady lidského soužití, majetek a vlastnictví
Ovládá klávesnici PC desetiprstovou hmatovou metodou.	Desetiprstová hmat. met. - správné držení těla - desetiprstová hmatová metoda - výukový program Desetiprstová. hmat. met. - výuka základní klávesnice - testy rychlosti - testy přesnosti	OSV péče o zdraví OV - osobní rozvoj
Sekunda	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
Ovládá práci s grafickými a prezentačními editory a využívá vhodných aplikací.	Aplikační software - prezentační software - pokročilá práce s textovým editorem	Projekt: „Evropská kultura a okolní svět“ EGS - rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech MKV - poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti (vyhledávání informací o etnických a kulturních skupinách v různých vyhledávacích) OSV - napomáhá k zvládnutí vlastního chování - přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni - rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti - utváří a rozvíjí základní

		dovednosti pro spolupráci • umožňuje získat základní sociální dovednosti pro spolupráci • umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (konfliktů) • tvorba projektů - společná a tvůrčí práce ve skupinách • formuje studijní dovednosti JČ - stylistika, slovní zásoba VV - vkládání a úprava obrázků OV - naše vlast, evropská integrace Z - geografická kartografie a geografie
• Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem.	Normy pro zpracování informací, základy typografie • základní úpravy textu dle typografických pravidel	JČ - stylistika, slovní zásoba
• Pracuje uživatelským způsobem s moderními technologiemi - cestování, obchod, vzdělávání, zábava.	Moderní technologie • komunikace, navigační technologie atd.	MV • přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
• Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji.	Internet a další zdroje informací současnosti • vyhledávání informací na internetu, vyhledávání dat v odborných publikacích	MV • umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných med. obsahů • učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času OV - zásady lidského soužití, majetek a vlastnictví
• ovládá klávesnici PC desetiprstovou hmatovou metodou	Desetiprstová hmatová m. • psaní na PC - výuka a trénink • testy rychlosti • testy přesnosti	
Tercie	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy	Vyhledávání dat na internetu	MV
• Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost. • Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji.	• možnosti pokročilejšího vyhledávání dat na internetu • práce s výukovými materiály • vyhledávání dat v odborných publikacích • klady a zápory různých informačních zdrojů	• učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času • vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (především zpravodajských)

		připravená diskuse na téma životního prostředí - materiály k této problematice vyhledávají žáci na internetu, v odborných publikacích a časopisech EVO • učí se komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, rac. obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska • umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí MV • rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu OV - zásady lidského soužití, majetek a vlastnictví
• Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem.	Estetická pravidla při práci s obrazem • grafika rastrová a základní pravidla • grafika vektorová a základní pravidla • estetická a typografická pravidla v různých typech prezentací	VV - počítačová grafika
• Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě. • Nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat. • Využívá funkce pro zpracování dat. • Sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla pro práci se záznamy v evidenci dat. • Evidenci vyzkouší a zhodnotí její funkčnost, navrhne případnou úpravu.	Aplikační software • tabulkový editor • návrh a tvorba evidence dat (struktura tabulky, typy dat) • hromadné zpracování dat (funkce, vzorce, grafy, filtry, řazení)	OSV Projekt: „Hladomor, přelidněnost, HDP států světa“ (tabulkový editor) • rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti • utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci • umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací • tvorba projektů - společná a tvůrčí práce ve skupinách • formuje studijní dovednosti VDO • rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti JČ - stylistika, slovní zásoba VV - vkládání a úprava obrázků

Ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací.	Základy práce s grafickými programy - základní vlastnosti a práce s rastrovou grafikou - základní vlastnosti a práce s vektorovou grafikou	kresba na téma: důsledky lidské činnosti na prostředí a vztahy mezi lidskou činností a prostředím v různých oblastech na světě EVO - rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí - přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa VV - úprava obrázků
Ovládá klávesnici PC desetiprstovou hmatovou metodou.	Desetiprstová hmatová met. psaní na PC - výuka a trénink testy rychlosti testy přesnosti	
Kvarta	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
- Navrhne a porovnává způsoby kódování dat dle uložení a přenosu. - Uřídí problém a informace k jeho řešení. - Situaci modeluje pomocí grafů. - Porovná modely a vybere vhodnější. - Zhodnotí potřebu dat v modelu, případnou chybu v modelu opraví.	Data, informace a modelování - kódování a přenos dat (kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků) - standardizované kódy - pojmy – bit, byte, násobné jednotky - šifry a jejich limity - modelování (schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, graf)	M, Fy – převody jednotek
- Vysvětlí jednotlivé kroky algoritmu, popíše činnost zadanou algoritmem. - Rozdělí problém na dílčí části a popíše kroky řešení. - Ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případné chyby. - Vybere z více možností vhodný algoritmus, navrhne různé algoritmy pro řešení problému. - Vytvoří, otestuje program a odstraní případné chyby. - Používá opakování, větvení programu, proměnné.	Algoritmizace a programování - programování: cykly, větvení, proměnné - tvorba digitálního obsahu: tvorba programu, uživatelské rozhraní - autorství a licence - etika programování Aplikační software – textový, tabulkový a prezentační editor	

5.14. Výtvarná výchova

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník	1	2	3	4
Dotace hodin	2	2	1	1

Vyučovací předmět výtvarná výchova vychází ze vzdělávacího obsahu výtvarného oboru a integrujícího tématu *umělecká tvorba a komunikace vzdělávací oblasti umění a kultura v RVP ZV*. Realizují se některé tematické okruhy průřezových témat: osobnostní a sociální výchova, environmentální výchova, mediální výchova a výchova v evropských a globálních zkušenostech. Pro výuku jsou k dispozici dvě odborné učebny s dataprojektorem, PC, keramickou pecí a grafickým, hlubotiskovým lisem.

Hlavní cíle výtvarné výchovy jsou tedy vymezovány v širokém spektru a směřují k tvořivosti jako základnímu stavebnímu kameni svobodného osobního rozvoje, k poznání kulturních hodnot konkretizovaných uměleckých děl, v praktických zobrazovacích dovednostech a schopnostech vyjádření vlastních estetických zážitků a pocitů.

Výtvarná výchova umožňuje žákům poznávat okolní svět i svůj vnitřní svět prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Směřuje k tomu, aby se žáci naučili vnímat výtvarnou kulturu v nejširším slova smyslu jako nedílnou součást svého duchovního života a bohatství společnosti, zaměřenosti na estetické hodnoty a kultivaci svého okolí. Ve výtvarných činnostech to pak znamená osvojit si výtvarné dovednosti a techniky, rozvíjet přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, fantazie a prostorové představivosti, smyslu pro originalitu a vlastní ojedinělý výraz, který významně napomáhá k utváření kreativní stránky osobnosti žáků.

Všemi složkami svého působení se výtvarná výchova zaměřuje na pojetí lidské existence ve světě výtvarné kultury a na prohlubování vztahu k výtvarnému umění, včetně umění užitého, lidového, a celkovému historickému kontextu vývoje uměleckého procesu. Žák je veden k tomu, aby se podílel na utváření příjemného prostředí pro pobyt ve škole v rámci svých možností, snažil vyjádřit výtvarně estetickými prostředky, chápal, že práce jedince ovlivní celkový výsledek skupiny, si na základě poznání duchovních a kulturních hodnot současných i minulých utvářel nepředpojaté postoje k různým kulturám a společenstvím, chápal význam výtvarného díla a výtvarného umění v historickém kontextu doby, využíval význam emotivních a kognitivních prožitků pro život, tedy jejich recepci do vlastního ego vztahného systému.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitel klade důraz na individuální přístup k žákům a na rozvoj jejich schopností-*kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální*.
- Učitel organizuje žákům práci formou větších společných projektů, rozvíjí tak jejich schopnosti týmové spolupráce a zodpovědnost jedince za společné dílo- *kompetence sociální a personální, kompetence občanské a kompetence pracovní*.
- Učitel zadává žákům referáty k samostatnému či skupinovému zpracování a prezentaci-*kompetence k učení a kompetence komunikativní*.
- Učitel organizuje návštěvy výstav dle aktuálních možností, formuje tak postoje žáků k emotivním a pocitovým prožitkům, rozvíjí jejich celkový kulturní rozhled - *kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální*.

Prima	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
Vybírá a vytváří co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření (dále VOV), uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získávání osobitých výsledků.	- kombinované techniky, experimentování s materiály (otisky, frotáže přírodnin) - linie, tvar, rytmus (kresebné studie) - využití kresby, malby (malba přírodnin, kresba)	Bi - přírodniny
Užívá VOV zaznamenávání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenávání podnětů z představ a fantazie.	- ilustrace - záznamy vlastních prožitků a emocí (abstraktní malba) - fantazie, sny a představy	HV - poslech hudebních nahrávek JČ - kresba na základě literárních textů
Výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím a zvykům.	tematické práce - Vánoce, Velikonoce	
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření.	- teorie barev - malba temperou, akvarelem (vesmír)	F - barevné spektrum
Řeší kompoziční postupy, dokáže vhodně rozvrhnout motivy na ploše.	- jednoduchá figurální kompozice (ilustrace) - kompozice tvarová a barevná	MKV kulturní diference
Vytváří prostorové kompozice, své představy dokáže převést do objemových rozměrů.	reliéfní a prostorová tvorba (papír, plast, přírodniny aj.)	OSV osobnostní rozvoj
- Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích. - Analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu.	- výtvarné práce, zachycující proměnu času (roční období) - slovně hodnotí výtvarné práce své i ostatních spolužáků	integrováno ETICKÁ VÝCHOVA
Sekunda	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
Využívá dekorativních postupů- rozvíjí estetické cítění.	- užitá grafika - písmo - styly, druhy písma	MV vývoj technologií
Užívá VOV k zaznamenávání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenávání podnětů z představ a fantazie.	záznam autentických smyslových prožitků, pocitů a emocí	HV - inspirace hudebními nahrávkami
Vybírá, utváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků VOV a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro	- využití kresby a grafiky (plakát) - experimentální seskupování, řazení, vrstvení tvarů, zvětšování a zmenšování objektů	M - geometrie

získávání osobitých výsledků.		
- Využívá vizuální obraznost k zachycení vztahů ke konkrétní osobě. - Objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí.	- portrét, autoportrét - objevení vlastní jedinečnosti	OV - mezilidské vztahy integrováno ETICKÁ VÝCHOVA
Řeší kompoziční postupy, dokáže vhodně rozvrhnout motivy na ploše.	- teorie barev - malba temperou, akvarelem (vesmír)	M - geometrie
Interpretuje umělecká VOV současnosti i minulosti, vychází přitom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a poznatků.	- figurální kompozice ve výtvarném umění - pohybové etudy - mimika, gestikulace	
Správně využívá techniku malby, mísení a vrstvení barev.	barevné vyjadřování- barevný a světelný kontrast, působení barev	OV - psychologie barev
Tercie	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
- Vybírá a samostatně vytváří širokou škálu VOV z vlastního vnímání, z představ a poznání. - Uplatňuje osobitý přístup k realitě.	- kresebné etudy s linií - využití kompozičních principů (středová kompozice, zlatý řez, diagonála, harmonie)	
Orientuje se v grafických technikách.	- tisk z výšky- linoryt, papírořez - Tisk z hloubky- suchá jehla	
Rozvíjí dále techniku kresby, zachycení prostoru.	technika stínování, šrafování (architektura)	
Využívá dekorativních postupů- rozvíjí estetické cítění.	písmo, užitá grafika, reklama, propagační materiály	
Interpretuje umělecká VOV současnosti i minulosti, vychází přitom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a poznatků.	- práce s uměleckým dílem - seznámení s uměleckými směry - na základě srovnávání různých uměleckých děl, porovnává různé způsoby výtvarného vyjadřování	D - časové zařazení uměleckých slohů a historické souvislosti
Vytváří vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření, kombinuje výtvarné prostředky, experimentuje s nimi.	využívá netradičních materiálů (plast, textil, korek apod.)	Výtvarný projekt v rámci oslav „Dne Země“
- Správně uplatňuje techniku malby, využívá texturu. - Je vnímavý k sociálním problémům a přispívá k jejich řešení.	- vyjádření objemu barvami - plakát, malba	OV - psychologie barev integrováno ETICKÁ VÝCHOVA

Kvarta	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
- Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních mediích- počítačová grafika, fotografie, video, animace. - Aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy.	- reklama a její vliv - plakáty, PF, Loga - abstraktní malba	Ivp - PC grafika MV reklama a její vliv <i>integrováno ETICKÁ VÝCHOVA</i>
Rozliší působení VOV v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu.	- archetypální souznění kultur - emboly v umění - tradice, zvyky	OV - společenství, kultura EGS - objevujeme Evropu a svět
Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace VOV, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů.	záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních prací i děl výtvarného umění	
Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených VOV v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu jejich prezentace.	- obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora - prezentace ve veřejném prostoru	
Zvládá zachycení pomíjivosti okamžiku, skicování.	práce v terénu (kresba, krajinomalba)	
Užívá VOV k zachycení zkušeností, získaných pohybem, hmatem.	prostorové objekty- plastika(hlína, kašírování)	
Užívá VOV k zaznamenávání podnětů z představ a fantazie, zasazuje předměty do nových souvislostí a přetváří je.	- figurální kompozice (komiks) - kombinace představy a reality- dokreslování, dotváření objektů	

5.15. Tělesná výchova

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník	1	2	3	4
Dotace hodin	3	2	2	2

Realizuje obsah vzdělávacího oboru *tělesná výchova RVP ZV*. Obsah předmětu je koncipován v návaznosti na obsah 1. stupně ZŠ do tematických okruhů, v jejich rámci je pak učivo členěno na poznatky, potřebné návyky a pohybové činnosti

Pro výuku je každá třída rozdělena na dvě skupiny podle pohlaví. Chlapecké skupiny většinou vyučují tělocvikáři a dívčí skupiny tělocvikářky. Během školního roku probíhá výuka současně ve dvou skupinách. Celé učivo prolíná všemi ročníky. Je zařazováno průběžně a s přiměřenou gradací v návaznosti na zařazované pohybové aktivity a ostatní učivo a v závislosti na schopnostech, dovednostech a kondici skupiny.

Hloubka zařazeného učiva v jednotlivých ročnících je dána dohodou mezi učitelem a žáky. Hloubka a náplň učiva se liší podle toho, zda jde o chlapeckou či dívčí skupinu.

Žáci sekundy absolvují týdenní lyžařský výcvikový kurz. Pokud není kurz početně naplněn, mohou se účastnit i žáci tercie či kvarty.

Realizace výuky probíhá v tělocvičně, v posilovně, v gymnastickém sále, na venkovním hřišti, v parku Petra Bezruče, na bazénu, na zimním stadionu, ve sportovní hale a ve sportcentru.

Žákům je v tělesné výchově nabízeno učivo jako mimoškolní aktivita ve formě sportovních her, zaměřených na odbíjení, a také posilování v rámci školního sportovního klubu. Jednou až dvakrát ročně může být organizován sportovní den pro všechny žáky školy.

Předmět tělesná výchova si klade za cíl osvojit si nové pohybové dovednosti, kultivovat pohybový projev žáků a správné držení těla, usilovat o optimální rozvoj zdravotně orientované tělesné zdatnosti v pravidelně prováděných pohybových aktivitách. Jeho nedílnou součástí je zvládnout organizační, hygienické a bezpečnostní návyky pro provádění samostatné sportovní aktivity a průběžně pečovat o tělesnou zdatnost jako součást zdravého životního stylu.

Je zaměřen na optimální rozvoj tělesné, duševní a sociální zdatnosti žáků. Žáci mají možnost rozvíjet si své pohybové schopnosti a dovednosti, korigovat jednostranné zatížení organismu, i zdravotní oslabení. Žáci si jasně utváří vztah ke zdraví a umí si preventivně zdraví chránit. Dokáží si na základě získaných informací vytvořit i názor na zdravotní problematiku menších i větších skupin a ten obhájit.

Žáci se učí využívat pohybové činnosti v různém prostředí a s různými účinky, zvykají si na různé sociální role, které vyžadují spolupráci a odpovědnost za zdraví své i spolužáků. Významné je propojování pohybových činností s dalšími oblastmi vzdělávání, jako jsou výchova ke zdraví, hudební výchova, estetika, ekologie, etická a právní výchova, dopravní výchova atd.

Předmětem prolínají průřezová témata: osobnostní a sociální výchova, multikulturní výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, environmentální výchova, mediální výchova a výchova demokratického občana.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitel vede žáky k získávání poznatků s pomocí učitele či spolužáků o tělesné fyziologii a umožňuje zažít úspěch každému žákovi v rámci týmu i samostatně. Motivuje učení směřováním ke zdravému životnímu stylu, umožňuje žákům organizovat a řídit vlastní učení novým pohybovým dovednostem a rozvíjet pohybové schopnosti podle jejich předpokladů, vede žáky k zodpovědnosti za své zdraví - *kompetence k učení*.
- Učitel pomáhá žákům pochopit souvislosti mezi jednotlivými obory (tělesnou výchovou, výchovou ke zdraví, biologií, ekologií, fyzikou, fyziologií), hledat příčiny problémů a směřovat k jejich řešení několika způsoby, zapojuje žáky do soutěží, turnajů, prezentací a organizace sport. akcí, rozvíjí schopnost odhalovat vlastní chyby, vede žáky ke správným způsobům řešení problémů - *kompetence k řešení problémů*.

- Učitel zapojuje žáky do prezentace poznatků, zážitků a výsledků získaných při sledování sport. utkání v médiích, při školních soutěžích a při vyhodnocování svých výkonů (nástěnky, Bohumínské noviny OKO, webové stránky, videokamera), směřuje žáky k využívání dostupných prostředků komunikace (internet, televize, knihy, čsp.) k vyhledávání novinek ve sport. odvětvích (nová pravidla), vede žáky ke vhodné komunikaci mezi sebou, s rozhodčím na hřišti a při vedení družstva, zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat - *kompetence komunikativní*.
- Učitel povzbuzuje u žáků chování v duchu tolerance, hru fair play, informuje o negativech sportu (doping, korupce), vede ke spolupráci při dosahování společných cílů ve prospěch skupiny či sportovního družstva a k respektování pravidel soutěží a her, pomáhá nacházet vlastní místo ve skupině a odhadovat důsledky vlastního jednání a chování, staví žáky při sportu do zodpovědných rolí, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá, podporuje sportovní činnosti ve skupinách, kde je nutná spolupráce a podíl celé skupiny na dosaženém výsledku (při lyžařských kurzech, sportovních turnajích, soutěžích), požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupy - *kompetence sociální a personální*.
- Učitel vede žáky ke stanovení krátkodobých a dlouhodobých cílů v rámci získávání pohybových dovedností a rozvíjení pohybových schopností ve volném čase a k aktivnímu zapojení do dění v obci (pomoc při organizaci turnajů, soutěží pro mladší děti), požaduje zachovat se zodpovědně při mimořádné události, vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé, vyžaduje dodržování pravidel slušného chování - *kompetence občanské*.
- Učitel vede žáky k poznání a dodržování zásad bezpečnosti při pohybové činnosti, vyžaduje soustavnost a vytrvalost při plnění dohodnutých úkolů, vede žáky k ochraně zdraví, k pozitivnímu vztahu k práci - *kompetence pracovní*.

Prima	Učivo	Průřezová téma, přesahy, poznámky
Výstupy		
- Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem. - Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly. - Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím.	ČINNOSTI OVLIVNUJÍCÍ ZDRAVÍ význam pohybu pro zdraví zdravotně orientovaná zdatnost (ZOZ) - rozvoj zdatnosti - kondiční programy - cvičení s vlastním tělem prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - kompensační a vyrovnávací cvičení - relaxační a dechová cvičení hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - v nestandardním prostředí - první pomoc při tv a sportu - improvizované ošetření poranění a odsun raněného	EVO - vztah člověka k prostředí VDO - občanská společnost a škola
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti.	ČINNOSTI OVLIVNUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ pohybové hry gymnastika - akrobacie - přeskoky - cvičení na náradí a s náčiním úpoly – úpolové hry atletika - sprint 60 m 600 m dívky, 800 m chlapci - skok do dálky - hod granátem (míčkem) sportovní hry (basketbal, volejbal, florbal, fotbal) - průpravné hry a utkání - herní činnosti jednotlivce (HČJ) plavání - základní plavecké	

	dovedností • plavecké způsoby • rozvoj plavecké vytrvalosti bruslení • základní techniky bruslení • základy hokeje turistika a pobyt v přírodě • příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce, přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potraviny, tepla)	
• Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu. • Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu. • Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.	ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ organizace prostoru a pohybových činností • v nestandardních podmínkách sportovní výstroj a výzbroj • výběr, ošetřování historie a současnost sportu • významné soutěže a sportovci pravidla osvojovaných pohybových činností her, závodů, soutěží • zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech • měření výkonů a posuzování pohybových dovedností	OSV • osobnostní, sociální a morální rozvoj
Sekunda	Učivo	Průřezová téma, přesahy, poznámky
Výstupy		
• Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem. • Samostatně se připraví před pohybovou činností	ČINNOSTI OVLIVNUJÍCÍ ZDRAVÍ význam pohybu pro zdraví zdravotně orientovaná zdatnost (ZOZ) • rozvoj zdatnosti	EVO • vztah člověka k prostředí VDO • občanská společnost a škola

a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly. • Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší. • Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.	• kondiční programy • cvičení s vlastním tělem prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí • kompenzační a vyrovnávací cvičení • relaxační a dechová cvičení hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech • v nestandardním prostředí	
• Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.	ČINNOSTI OVLIVNUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ pohybové hry gymnastika • akrobacie • přeskoky • cvičení na nářadí a s náčiním úpoly – úpolové hry atletika • sprint 60 m • 600m dívky, 800 m chlapci • skok do dálky • hod granátem sportovní hry (basketbal, volejbal, florbal, fotbal) • herní činnosti jednotlivce (HČJ) • herní kombinace (HK) • průpravné hry • pravidla lyžování • běžecké lyžování • sjezdové lyžování • jízda na vleku bruslení • základní techniky bruslení • základy hokeje	
• Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele	ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ organizace prostoru a pohybových činností	OSV • osobnostní, sociální a morální rozvoj

internetu. - Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc. handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu. - Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.	v nestandardních podmínkách sportovní výstroj a výzbroj - výběr, ošetřování historie a současnost sportu - významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta pravidla osvojovaných pohybových činností her, závodů, soutěží - zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech měření výkonů a posuzování pohybových dovedností	
Tercie	Učivo	Průřezová téma, přesahy, poznámky
Výstupy - Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem. - Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program. - Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností –zatěžovanými svaly. - Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší. - Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.	ČINNOSTI OVLIVNUJÍCÍ ZDRAVÍ význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport - sport dívek a chlapců zdravotně orientovaná zdatnost (ZOZ) - rozvoj zdatnosti - kondiční programy - manipulace se zatížením, cvičení na posilovacích strojích prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - kompensační a vyrovnávací cvičení - relaxační a dechová cvičení	EVO - vztah člověka k prostředí VDO - občanská společnost a škola

• Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. • Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.	ČINNOSTI OVLIVNUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ pohybové hry gymnastika • akrobacie • přeskoky • cvičení na náradí a s náčiním úpoly – přetahy a přetlaky atletika • sprint • vytrvalostní běh 800m dívky, 1000m hoši • skok do dálky • hod granátem • vrh koulí Sportovní hry (basketbal, volejbal, florbal, fotbal) • herní činnosti jednotlivce (HČJ) • herní kombinace (HK) • herní systémy (HS) • utkání Bruslení • základní techniky bruslení • základy hokeje	
• Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu. • Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu. • Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji. • Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora. • Sleduje určené prvky	ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ organizace prostoru a pohybových činností • v nestandardních podmínkách historie a současnost sportu • významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta pravidla osvojovaných pohybových činností her, závodů, soutěží • zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech měření výkonů a posuzování pohybových dovedností	OSV • osobnostní, sociální a morální rozvoj MKV • lidské vztahy

pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí. Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci.		
Kvarta	Učivo	Průřezová téma, přesahy, poznámky
Výstupy		
- Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem. - Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program. - Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly. - Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší. - Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.	ČINNOSTI OVLIVNUJÍCÍ ZDRAVÍ význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport - sport dívek a chlapců zdravotně orientovaná zdatnost (ZOZ) - rozvoj zdatnosti - kondiční programy - manipulace se zatížením, cvičení na posilovacích strojích prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - kompenzační a vyrovnávací cvičení - relaxační a dechová cvičení	EVO - vztah člověka k prostředí VDO - občanská společnost a škola
- Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. - Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.	ČINNOSTI OVLIVNUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ pohybové hry gymnastika - akrobacie - přeskoky - cvičení na nářadí a s náčiním úpoly – přetahy a přetlaky atletika	

	- sprint - vytrvalostní běh - skok do dálky - hod granátem - vrh koulí Sportovní hry (basketbal, volejbal, florbal, basketbal) - herní činnosti jednotlivce (HČJ) - herní kombinace (HK) - herní systémy (HS) - utkáni Bruslení - základní techniky bruslení - základy hokeje	
- Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu. - Naplnuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu. - Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji. - Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora. - Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí. - Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže. - Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci.	ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ historie a současnost sportu - významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta pravidla osvojovaných pohybových činností her, závodů, soutěží - zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech měření výkonů a posuzování pohybových dovedností - měření, evidence, vyhodnocování	OSV - osobnostní, sociální a morální rozvoj MKV - lidské vztahy

5.16. Hudební výchova

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník	1	2	3	4
Dotace hodin	1	1	1	1

Vyučovací předmět hudební výchova vychází ze vzdělávacího obsahu hudebního oboru a integrujícího tématu *umělecká tvorba a komunikace vzdělávací oblasti umění a kultura v RVP ZV*. Vyučovací předmět v sobě integruje rovněž průřezová témata: osobnostní a sociální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova a mediální výchova.

Hudební výchova navazuje svým obsahem na hudební výchovu ZŠ. Prohlubuje znalosti, rozvíjí dovednosti a upevňuje získané vědomosti pomocí těchto činností:

Produktivní činnosti - vokální činnosti (jednohlasý a vícehlasý zpěv, intonace, práce s mluveným slovem), instrumentální činnosti (hra na jednoduché nástroje, tvorba instrumentálních doprovodů) a hudebně pohybové činnosti (vyjádření hudby pohybem, tanec).

Receptivní činnosti (hudebně-výrazové prostředky, hudební formy, působení hudby).

Reflexe (komplexní interpretace hudebního díla - autor, styl, žánr, historické období, hodnocení hudby, poselství díla).

Výuka probíhá v odborné učebně vybavené pianinem, kytarou, zobcovými flétnami, rytmickými a melodickými nástroji, elektrickými varhanami, audiotechnikou, audiovizuální technikou, zesilovačem, mikrofony a PC s dataprojektorem. Do výuky jsou začleněny návštěvy hudebních pořadů a divadelních představení.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitel učí žáky vědomě využívat metody a postupy vedoucí k rozvoji a kultivaci hlasu, předkládá žákům dostatečné informační zdroje, vede je k samostatnému vyhledávání a zpracování informací formou referátů, samostatných i skupinových prací. Dále zařazováním hudebních pořadů, divadelních nebo filmových představení do procesu vzdělávání zprostředkovává žákům kontakt s hudebním a kulturním děním - *kompetence k učení*.
- Učitel umožňuje žákům diskutovat nad hudebními díly, ujasňovat si své představy, myšlenky a řešit tak sporné názory na problematiku - *kompetence k řešení problémů*.
- Učitel prostřednictvím různých komunikačních strategií a řízených diskusí vede žáka k jasnému a srozumitelnému vyjadřování myšlenek a názorů, vytváří tak podmínky pro vzájemné sdělování pocitů a hudebních představ. Vytváří podmínky k hudebnímu nebo hudebně-pohybovému dialogu mezi žáky formou nástrojové souhry, hudební a hudebně-pohybové improvizace - *kompetence komunikativní*.
- Učitel ve výuce navozuje situace, které vedou k uvědomění si vlastního přínosu a respektování osobnosti druhého, využíváme k tomu nástrojovou souhru, vícehlasý zpěv, hudebně-pohybovou improvizaci, skupinové úkoly. Umožňuje žákům vyjádřit vlastní představy hudebně-vyjádřovacími prostředky, vede je tak k respektování představ druhých. Podporuje žáky v individuálním posuzování svých hudebních schopností a stanovování si vlastních zájmových či profesních plánů - *kompetence sociální a personální*.
- Učitel vytváří dostatek příležitostí k poznání historie a současnosti hudebního umění formou výkladu, projektů a návštěv kulturních akcí. Formou řízené diskuse, návštěv kulturních akcí vytváří příležitosti uvědomovat si a respektovat určité společenské normy - *kompetence občanské*.
- Učitel vede žáky k nutnosti pravidelné přípravy při zdokonalování svých hudebních dovedností (hra na zobcovou flétnu a jiné hudební nástroje, zpěv). Vede žáky k samostatnosti při tvorbě referátů - *kompetence pracovní*.

Prima	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků.	hudebně výrazové prostředky – melodie, rytmus, harmonie, dynamika, barva	
Sluchem rozliší zvuk vybraných hudebních nástrojů a dovede je pojmenovat.	hudební nástroje v lidové hudbě – dudy, cimbál	
Rozezná instrumentální a vokální typ lidové písně a různé kombinace zpěvních hlasů i nástrojového obsazení.	lidový dvojhlas	EVO citová stránka osobnosti
- Zpívá dle svých dispozic, intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase. - Vytváří jednoduché hudební improvizace.	- nasazení tónu, dýchání, frázování - hudební nauka – posuvky, notace, akord - sólo, duo, trio, kvartet	OSV osobnostní rozvoj – kreativita
Rozpozná hudební formu jednoduché písně.	píseň – její hudební forma a proměny	
Seznámí se s variací jako skladebním útvarem.	variacie	
- Seznámí se s operní předehrou, libretem, partiturou. - Seznámí se s vybranými skladbami. - Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků (polka, valčík, kankán).	hudba na jevišti – opera, opereta, muzikál, balet, výrazový tanec, melodram, scénická hudba	OSV umění jako prostředek komunikace
Sekunda	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
- Uplatňuje získané dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu v běžném životě. - Obměňuje a tvoří jednoduché doprovody na orffovské hudební nástroje rytmické a melodické.	- lidové písně – ukolébavky, milostné, pracovní písně, písně k obřadům, koledy, verbuňk - písně jiných etnik (návčik romské písně Andro verdan) - lidský hlas – mutace, hlasová hygiena	OSV - poznávání lidí - kreativita integrováno ETICKÁ VÝCHOVA
Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období.	- polyfonie vokální a instrumentální, kánon a fuga - koncert, concerto grosso - sonáta, sonátová forma	EGS Evropa a svět
Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků.	tanec – balet, pantomima, lidový tanec, výrazový tanec, společenské tance	TV – hudba a tanec
Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.	- symfonická hudba – symfonie, symfonická báseň (B. Smetana) - duchovní a světská hudba – oratorium, kantáta	VV, JČ – pověsti A. Jiráskova, mimohudební vnímání – popis přírody EVO vztah člověka k přírodě OV – náboženství
Orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užití výrazové	hudebně výrazové prostředky – dynamika, tempo, zrychlování,	

prostředky.	- zpomalování - dirigent	
Seznámí se se základy hudební techniky.	hudební technika – přehrávače, nosiče	
Realizuje podle svých schopností a dovedností písně různých stylů a žánrů.	- muzikál osobnost skladatele (hudebník cizinec jako vzor) - interpret	integrováno ETICKÁ VÝCHOVA
	- hudba jako kulisa - hudba a drogy – acid rock	OSV sebepoznání, psychohygiena, budování dobrého vztahu k sobě i k jiným lidem, zásady lidského soužití
Tercie	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
- Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění. - Umí slovně charakterizovat rozdíl mezi stupnicí a tóninou.	- artificiální a nonartificiální hudba - původ hudby, pravěk, starověk - stupnice, tónina	D – umění v pravěku, starověku MV vnímání rozmanitosti, harmonie
- Orientuje se v proudu znějící hudby. - Zařadí slyšenou hudbu dle svých individuálních schopností do slohových období.	- středověk – jednohlas, vícehlas, truvěři, trubadúři - renesance – hudba chrámová, hudba světská - baroko – rozvoj polyfonie, instrumentální hudba, opera - klasicismus – sonáta a sonátová forma, hudební skladatelé - romantismus – národní hudba a její představitelé - hudba přelomu 19. a 20. století – pozdní romantismus, impresionismus	OV – slohová období MV - vnímání rozmanitosti, harmonie EGS - jsme Evropané
- Seznamuje se se zvukovou podobou hudby tzv. Vážné a populární. - Samostatně formuluje své hodnotící soudy o hudbě. - Chápe v nejelementárnější míře proměnlivost estetických norem v hudbě.	- nové směry ve vážné (artificiální) hudbě 20. století - hudba nonartificiální 20. století – jazz, swing, country and western, rock and roll, rock v Evropě v 60. letech, hudební směry v 70. a 80. letech (hard rock, pop rock, disko hudba, punk, rap, hip-hop, house)	EGS - Evropa a svět OSV - řešení problémů MDV - schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty z médií. VDO - slušnost, tolerance JA - zpíváme anglicky
Kvarta	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
Výstupy		
- Přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku. - Seznamuje se zvukovou podobou hudby artificální a nonartificiální v českých zemích. - Rozvíjí své schopnosti nahlížet na umění jako na způsob	- česká artificální hudba – počátky hudebních dějin v Čechách, česká hudební renesance, baroko, klasicismus, romantismus, - vážná hudba 20. století v Čechách a na Moravě.	OSV rozvoj schopnosti poznání JČ – Osvobozené divadlo, Semafor

poznávání světa, své dovednosti při diskusi o dojmu z uměleckého díla. • Zajímá se o kulturní dění. • Obměňuje a tvoří doprovody na jednoduché nástroje.	• česká nonartificiální hudba – počátky (19. století), 20. století – jazz a swing, trampská píseň, divadla malých forem (50. a 60. léta), big beat (60. léta), folk a country (70. a 80. léta), 90. léta	MV • vnímání rozmanitosti, harmonie
	• harmonie, harmonizace – tonika dominant, subdominant. • transpozice	

5.17. Integrované vzdělávací obory

Všechny tematické okruhy vzdělávacích oborů: *člověk a svět práce RVP ZV, člověk a zdraví RVP ZV, člověk a svět práce RVP ZV* a jsou integrovány do ostatních vzdělávacích předmětů. Přehled o zařazení jednotlivých výstupů odpovídajících RVP ZV těchto oborů udávají následující tabulky.

Integrace (INT) vzdělávacích oborů pro nižší stupeň osmiletého gymnázia dle RVP ZV:

Vyučovací předmět (Vzdělávací obor)	prima	sekunda	tercie	kvarta	celkem hodin
Chemie (z toho INT Člověk a svět práce)	-	1	-	-	1
Biologie (z toho INT Výchova ke zdraví)	0,5	0,5	0,5	0,5	2
Občanská výchova (z toho INT Člověk a svět práce)	-	-	1	1	2
Informatika a výpočetní technika (z toho INT Člověk a svět práce)	1	-	-	-	1
Souhrn:					
Člověk a svět práce	1	1	1	1	4
Výchova ke zdraví	0,5	0,5	0,5	0,5	2

Člověk o svět práce – součást vyučovacích předmětů: Chemie (Che), Biologie (Bi), Občanská výchova (OV), Informatika a výpočetní technika (Ivp).

Vzdělávací obsah	prima	sekunda	tercie	kvarta
Svět práce			OV	OV
Práce s laboratorní technikou	Bi	Che, Bi	Bi	Bi
Využití digitálních technologií	Ivp			

Výchova ke zdraví - součást vyučovacích předmětů: Biologie (Bi), Občanská výchova (OV).

Vzdělávací obsah	prima	sekunda	tercie	kvarta
Vztahy mezi lidmi a formy soužití	OV			
Změny v životě člověka a jejich reflexe			Bi	Bi
Zdravý způsob života a péče o zdraví	Bi, OV			
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence		OV	Bi	Bi
Hodnota a podpora zdraví			Bi	
Osobnostní a sociální rozvoj		OV		

5.18. Nepovinné předměty

Sborový zpěv

Tento nepovinný předmět je meziročníkový předmět určený žákům nižšího i vyššího gymnázia (prima až oktáva, první až čtvrtý ročník). Sborový zpěv je dvouhodinový a navazuje svým obsahem na produktivní činnosti v hodinách hudební výchovy – činnosti vokální a instrumentální.

Cílem předmětu je:

- kultivace hlasu žáků (hlasová kultura);
- návyk na základní pěvecké techniky (např. správné dýchání);
- rozvoj pěveckých schopností - jednohlasý, ale zejména vícehlasý zpěv různých žánrů (od lidových písní po moderní skladby);
- zlepšení hudební paměti;
- zdokonalení smyslu pro rytmus;
- tvorba jednoduchých instrumentálních doprovodů k vícehlasým skladbám.

6. Pravidla hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1. Pravidla hodnocení žáků

Čl. 1

Charakteristika „Pravidel“

Tato Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků jsou součástí Školního řádu Gymnázia Františka Živného v Bohumíně (dále jen školní řád) v souladu s § 30 odst. 2 zákona 561/2004 Sb., v platném znění, (dále jen školský zákon). Týkají se zejména hodnocení a klasifikace výsledků vzdělávání ve vyučovacích předmětech, v chování, klasifikace celkového prospěchu žáků, ukládání výchovných opatření, postupu do vyššího ročníku, individuálního vzdělávacího plánu a komisionálního zkoušení.

I. ZÁKLADNÍ ZÁSADY HODNOCENÍ A KLASIFIKACE

Čl. 2

Pojetí a předmět hodnocení a klasifikace

- (1) Klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřují stanovenou stupnicí. Uskutečňuje se klasifikace průběžná a souhrnná.
- (2) Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů vzdělávání žáka.
- (3) Cílem hodnocení a klasifikace žáka je vytvořit přehled hodnocení jedince složený z výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon. Zjištěné výsledky poskytují zpětnou vazbu na probíhající proces vzdělávání a umožňují jeho stálé zlepšování.

Výstupy slouží k orientaci žáka ve vlastním potenciálu, mohou být využity jako podklad potřebný pro sebereflexi žáka, zejména pro zvýšení odpovědnosti za sebe sama, protože bude-li žák rozumět cílům, struktuře učení a kritériím hodnocení a bude-li cítit pedagogickou a poradenskou podporu, zlepší se i jeho vztah ke vzdělávání.

- (4) Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků je
 - a) jednoznačné,
 - b) srozumitelné,
 - c) srovnatelné s předem stanovenými kritérii,
 - d) věcné,
 - e) všestranné.
- (5) Hodnocení výsledků vzdělávání a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů v jednotlivých vyučovacích předmětech stanovených

školním vzdělávacím programem, ze vzdělávacích a osobnostních předpokladů a věku žáka. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

- (6) Celkové hodnocení žáka se stanovuje na konci každého pololetí.
- (7) Každé pololetí vydává škola žákovi vysvědčení. Za první pololetí lze žákovi vydat místo vysvědčení výpis z vysvědčení.

Čl. 3

Stupnice pro klasifikaci žáků

- (1) Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných vyučovacích předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se hodnotí těmito stupni prospěchu:

- a) 1 – výborný,
- b) 2 – chvalitebný,
- c) 3 – dobrý,
- d) 4 – dostatečný,
- e) 5 – nedostatečný.

Kritéria pro klasifikaci jsou uvedena v čl. 12.

- (2) Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se žákům nižšího stupně osmiletého gymnázia hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) pracoval(a) úspěšně,
- b) pracoval(a).

- (3) Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním,
- b) prospěl(a),
- c) neprospěl(a),
- d) nehodnocen(a).

- (4) Žák prospěl s vyznamenáním, není-li klasifikace v žádném povinném předmětu horší než stupeň 2 – chvalitebný a průměrný prospěch z povinných předmětů není horší než 1,50 a chování je hodnoceno jako velmi dobré.
- (5) Žák prospěl, není-li klasifikace v některém povinném předmětu vyjádřena stupněm 5 – nedostatečný.
- (6) Žák neprospěl, je-li klasifikace v některém povinném předmětu vyjádřena stupněm 5 – nedostatečný.
- (7) Žák je nehodnocen, pokud ho není možné hodnotit z některého předmětu na konci prvního pololetí ani v náhradním termínu.

Čl. 4

Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci

- (1) Podklady pro hodnocení a klasifikaci výsledků vzdělávání a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:
 - a) soustavným pozorováním žáka, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování,
 - b) různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické aj.),
 - c) kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami,
 - d) analýzou výsledků různých činností žáka,
 - e) konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby i s pracovníky školního poradenského zařízení a zdravotnických služeb,
 - f) rozhovory se žákem, rodiči nebo jinými zákonnými zástupci žáka.
- (2) Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů aj. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů.

Čl. 5

Postup při klasifikaci žáka

- (1) Podle stupnice uvedené v čl. 3 se žáci klasifikují v jednotlivých povinných a nepovinných vyučovacích předmětech stanovených školním vzdělávacím programem příslušného ročníku studia.
- (2) O klasifikačním stupni rozhoduje učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.
- (3) V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.
- (4) Klasifikaci výsledků maturitních zkoušek upravují zvláštní předpisy.
- (5) Škola využívá rovněž možnosti elektronické evidence průběžné klasifikace, a to prostřednictvím systému Bakaláři, kde jsou zapsané známky přístupné žákům a jejich zákonným zástupcům. Každá známka v tomto elektronickém systému má určitou váhu, která se označuje čísly 1-3. Např. č. 1 = malá známka, č. 2 = běžná známka, č. 3 = kompozice či čtvrtletní písemná práce apod.

II. HODNOCENÍ A KLASIFIKACE CHOVÁNÍ ŽÁKŮ

Čl. 6

Klasifikace chování

Chování žáka se hodnotí stupni hodnocení:

- a) 1 – velmi dobré,
- b) 2 – uspokojivé,
- c) 3 – neuspokojivé.

Kritéria pro klasifikaci jsou uvedena v čl. 7.

Čl. 7

Kritéria stupňů klasifikace chování

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák vědomě dodržuje a aktivně prosazuje ustanovení školního řádu a školského zákona.

Žák má všechny hodiny absence ve vyučování nebo na akcích pořádaných školou řádně omluveny.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v podstatě v souladu s ustanoveními školního řádu a školského zákona. Žák se však dopustí závažnějšího přestupku nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků proti ustanovením školního řádu.

Žák má neomluvenou absenci ve vyučování nebo na akcích pořádaných školou.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Žák se dopustí závažného zaviněného porušení povinností stanovených školním řádem nebo školským zákonem. Chování žáka je v rozporu s právními normami státu, je jím ohrožena výchova a vzdělávání ostatních žáků.

Žák má neomluvenou absenci ve vyučování nebo na akcích pořádaných školou.

Čl. 8

Výchovná opatření

- (1) Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření. Pochvaly, jiná ocenění a další kázeňská opatření může udělit či uložit ředitel školy nebo třídní učitel.
- (2) Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci nezletilého žáka.
- (3) Důtku ředitele školy lze žákovi nižšího stupně osmiletého gymnázia uložit pouze po projednání v pedagogické radě.
- (4) Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamenávají do dokumentace školy, žákům nižšího stupně osmiletého gymnázia se udělení pochvaly a jiného ocenění zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

Čl. 9

Pochvaly nebo jiná ocenění

- (1) Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.
- (2) Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

Čl. 10

Kázeňská opatření

- (1) Kázeňským opatřením je podmíněné vyloučení žáka ze školy, vyloučení žáka ze školy a další kázeňská opatření.
- (2) Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:
 - a) napomenutí třídního učitele,
 - b) důtku třídního učitele,
 - c) důtku ředitele školy.
- (3) Třídní učitel neprodleně oznámí uložení důtky řediteli školy.
- (4) Ředitel školy může v případě závažného zaviněného porušení povinností stanovených školským zákonem nebo školním řádem rozhodnout o podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka ze školy. V rozhodnutí o podmíněném vyloučení stanoví ředitel školy zkušební lhůtu, a to nejdéle na dobu jednoho roku. Dopustí-li se žák v průběhu zkušební lhůty dalšího zaviněného porušení povinností stanovených školským zákonem nebo školním řádem, může ředitel školy rozhodnout o jeho vyloučení. Žáka lze podmíněně vyloučit nebo vyloučit ze školy pouze v případě, že splnil povinnou školní docházku.
- (5) Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností stanovených školským zákonem.
- (6) O podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka rozhodne ředitel školy do dvou měsíců ode dne, kdy se o provinění žáka dozvěděl, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy se žák provinění dopustil, s výjimkou případu, kdy provinění je klasifikováno jako trestný čin. O svém rozhodnutí informuje ředitel pedagogickou radu. Žák přestává být žákem školy dnem následujícím po dni nabytí právní moci rozhodnutí o vyloučení, nestanoví-li toto rozhodnutí den pozdější.

III. HODNOCENÍ A KLASIFIKACE VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKA VE VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTECH

Čl. 11

Klasifikace výsledků vzdělávání ve vyučovacích předmětech

- (1) Při klasifikaci výsledků vzdělávání žáka se v souladu s požadavky stanovenými školním vzdělávacím programem především hodnotí:
 - a) ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, pojmů, zákonitostí a vztahů,
 - b) schopnost vyhledávat, porovnávat, třídit a interpretovat informace,
 - c) kvalita a rozsah získaných znalostí a dovedností, osvojených pojmů, postupů a způsobů jejich užití,

- d) schopnost aplikace všeobecných znalostí a dovedností v praktickém životě, využití poznatků v nových situacích,
- e) schopnost uvádění věcí do souvislostí, obhajoba názorů a vyvozování závěrů,
- f) kvalita myšlení, především jeho logika, kombinatorika, uplatnění abstraktního myšlení, samostatnost a kreativita,
- g) aktivita v přístupu ke vzdělávání, píle, zájem a vztah ke vzdělávání,
- h) výstižnost formulací a vyjádření vlastních myšlenek, odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu, estetika grafického projevu,
- i) osvojení účinných metod samostatného studia, řešení problémů.

Čl. 12

Kritéria stupňů klasifikace výsledků vzdělávání ve vyučovacích předmětech

Stupeň 1 (výborný)

Žák si osvojuje požadované poznatky, pojmy a zákonitosti uceleně, přesně a trvale a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vyhledává, porovnává, třídí a interpretuje informace. Samostatně a tvořivě aplikuje všeobecné znalosti a dovednosti pro řešení teoretických a praktických úkolů, při uvádění věcí do souvislostí, obhajobě názorů a vyvozování závěrů. Je velmi aktivní, plně využívá svých vzdělávacích a osobnostních předpokladů. Myslí logicky správně s uplatněním kombinatoriky a abstraktního myšlení, zřetelně se u něho projevuje píle a zájem. Jeho ústní a písemný projev je odborně i jazykově správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Rozsah a výsledky získaných znalostí a dovedností jsou kvalitní pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat a řešit problémy.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák si osvojuje požadované poznatky, pojmy, zákonitosti a vztahy v podstatě uceleně, přesně a trvale. Pohotově vyhledává, porovnává, třídí a interpretuje informace. Je převážně samostatný nebo podle menších podnětů učitele aplikuje všeobecné znalosti a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při uvádění věcí do souvislostí, obhajobě názorů a vyvozování závěrů. Myslí logicky správně s uplatněním kombinatoriky a abstraktního myšlení. Projevuje se u něj aktivita a zájem. Ústní a písemný projev mívá v oblasti odborné i jazykové menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Rozsah a kvalita výsledků získaných znalostí a dovedností je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Žák je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat a řešit problémy.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a trvalosti osvojení požadovaných poznatků, pojmů, zákonitostí a vztahů nepodstatné mezery. Požadované vyhledávání, porovnávání, třídění a interpretace informací nevykonává vždy přesně. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat.

Osvojené všeobecné znalosti a dovednosti aplikuje při řešení teoretických a praktických úkolů, při uvádění věcí do souvislostí a vyvozování závěrů s chybami. Nevyužívá dostatečně svých vzdělávacích a osobnostních předpokladů, je málo aktivní. Podle návodu učitele je schopen samostatně studovat a řešit problémy. Jeho myšlení je vcelku správné, žák má potíže s uplatňováním kombinatoriky a abstraktního myšlení. Ústní a písemný projev není odborně i jazykově vždy správný, přesný a výstižný, grafický projev je méně estetický. Častější nedostatky se projevují v kvalitě a rozsahu výsledků získaných znalostí a dovedností.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a trvalosti osvojení požadovaných poznatků, pojmů, zákonitostí a vztahů závažné mezery. Při provádění požadovaného vyhledávání, porovnávání, třídění a interpretace informací je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených všeobecných znalostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při aplikování poznatků v nových situacích je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení je zpravidla málo tvořivé, aktivita je minimální. Jeho ústní a písemný projev má po stránce odborné i jazykové většinou vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Výsledky získaných znalostí a dovedností při uvádění věcí do souvislostí a vyvozování závěrů nejsou kvalitní, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu a řešení problémů má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky, pojmy a zákonitosti neosvojil uceleně, přesně a trvale, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vyhledávat, porovnávat, třídít a interpretovat informace má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených všeobecných znalostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Nedovede využívat a uplatnit své poznatky v nových situacích, uvádět věci do souvislostí a vyvozovat závěry ani s podněty učitele. Neprojevuje aktivitu a zájem, schází mu samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V odborné a jazykové oblasti ústního a písemného projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita a rozsah získaných znalostí a dovedností a grafický projev jsou na nízké úrovni. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat ani řešit problémy.

Čl. 13

Uvolnění žáka

- (1) Ředitel školy může ze závažných důvodů, zejména zdravotních, uvolnit žáka na žádost zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu; žáka se zdravotním postižením může také uvolnit z provádění určitých činností, popřípadě rozhodnout, že tento žák nebude v některých předmětech hodnocen. Žák nemůže být uvolněn z předmětu rozhodujícího pro odborné zaměření absolventa. V předmětu tělesná výchova ředitel školy uvolní žáka z vyučování na písemné doporučení registrujícího praktického lékaře nebo odborného lékaře. Žák není z předmětu, z něhož byl zcela uvolněn, hodnocen.

- (2) Podmínky pro omlouvání neúčasti žáka ve vyučování a pro uvolňování žáka z vyučování stanoví školní řád.

Čl. 14

Individuální vzdělávací plán

- (1) Ředitel školy může s písemným doporučením školského poradenského zařízení povolit nezletilému žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s mimořádným nadáním na žádost jeho zákonného zástupce a zletilému žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s mimořádným nadáním na jeho žádost vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu. Ve středním vzdělávání může ředitel školy povolit vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu i z jiných závažných důvodů.
- (2) V individuálním vzdělávacím plánu povoleném z jiných závažných důvodů je určena zvláštní organizace výuky a délka vzdělávání při zachování obsahu a rozsahu vzdělávání stanoveného školním vzdělávacím programem.
- (3) Ředitel školy seznámí žáka a zákonného zástupce nezletilého žáka s průběhem vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu a s termíny zkoušek. Individuální vzdělávací plán, podepsaný ředitelem školy, žákem a zákonným zástupcem nezletilého žáka, se stává součástí osobní dokumentace žáka.

Čl. 15

Komisionální zkouška

- (1) Komisionální zkoušku koná žák v případě:
- a) koná-li opravné zkoušky (viz čl. 16),
- b) požádá-li zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka o jeho komisionální přezkoušení z důvodu pochybností o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zletilým žákem nebo zákonným zástupcem nezletilého žáka.
- (2) Ředitel školy nařídí komisionální přezkoušení žáka, jestliže zjistí, že vyučující porušil pravidla hodnocení. Termín komisionálního přezkoušení stanoví ředitel školy bez zbytečného odkladu.
- (3) Komise pro komisionální zkoušky je nejméně tříčlenná. Jejím předsedou je ředitel školy nebo jím pověřený učitel, zkoušející učitel vyučující žáka danému předmětu a přísedící, který má odbornou kvalifikaci pro výuku téhož nebo příbuzného předmětu. Pokud je ředitel školy zároveň vyučujícím, jmenuje předsedu komise krajský úřad. Členy komise jmenuje ředitel školy. Výsledek zkoušky vyhlásí předseda veřejně v den konání zkoušky.
- (4) V případě pochybností o správnosti hodnocení žáka podle odstavce 1 písm. b) nebo odstavce 2 může být žák v příslušném pololetí z daného předmětu komisionálně zkoušen pouze jednou.
- (5) Komisionální zkoušku podle odstavce 1 písm. a) a b) a podle odstavce 2 může žák konat v jednom dni nejvýše jednu.

- (6) Podrobnosti týkající se konání komisionální zkoušky včetně složení komise, termínu konání zkoušky a způsobu vyrozumění žáka a zákonného zástupce nezletilého žáka o výsledcích zkoušky stanoví ředitel školy a zveřejní je na přístupném místě ve škole.

IV. POSTUP ŽÁKA DO VYŠŠÍHO ROČNÍKU

Čl. 16

(1) Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí příslušného ročníku prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem, s výjimkou předmětů, z nichž se žák nehodnotí.

(2) Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do konce června. Není-li možné žáka hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí. Není-li žák hodnocen z povinného předmětu vyučovaného pouze v prvním pololetí ani v náhradním termínu, neprospěl.

(3) Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. Do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník. Není-li žák hodnocen ani v tomto termínu, neprospěl.

(4) Žák, který na konci druhého pololetí neprospěl nejvýše ze 2 povinných předmětů, nebo žák, který neprospěl na konci prvního pololetí nejvýše ze 2 povinných předmětů vyučovaných pouze v prvním pololetí, koná z těchto předmětů opravnou zkoušku nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Opravné zkoušky jsou komisionální.

(5) Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do konce září následujícího školního roku. Do doby náhradního termínu opravné zkoušky navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník.

(6) Má-li zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Pokud není dále stanoveno jinak, ředitel školy nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu.

(7) V případě, že se žádost o přezkoumání výsledků hodnocení týká hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření, posoudí ředitel školy, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu výchovného zaměření ředitel školy, krajský úřad, dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků podle § 30 odst. 2. V případě zjištění porušení těchto pravidel ředitel školy nebo krajský úřad výsledek hodnocení změní; nebyla-li pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

porušena, výsledek hodnocení potvrdí, a to nejpozději do 14 dnů ode dne doručení žádosti. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu.

Čl. 17

Tato pravidla hodnocení výsledků vzdělávání žáků byla schválena školskou radou dne 12. října 2005, v aktualizované podobě 20. března 2019, projednána na pedagogické radě dne 31. 08. 2021.

V Bohumíně dne 28. srpna 2025

Mgr. Radek Musiol

ředitel školy

Dodatek školního řádu č. 1

Pokud z důvodu krizového opatření vyhlášeného podle krizového zákona, nebo z důvodu nařízení mimořádného opatření podle zvláštního zákona, anebo z důvodu nařízení karantény podle zákona o ochraně veřejného zdraví není možná osobní přítomnost většiny žáků z nejméně jedné třídy, poskytuje škola dotčeným žákům vzdělávání distančním způsobem.

Toto vzdělávání škola uskutečňuje podle příslušného rámcového vzdělávacího programu a školního vzdělávacího programu v míře odpovídající okolnostem. Žáci mají povinnost se distančně vzdělávat. Způsob poskytování vzdělávání přizpůsobí škola podmínkám žáků pro toto vzdělávání.

Tento dodatek byl projednán a schválen členy školské rady při Gymnáziu Františka Živného, Bohumín, Jana Palacha 794, p. o. dne 14. října 2020.

V Bohumíně dne 28. srpna 2025

Mgr. Radek Musiol

ředitel školy

6.2. Autoevaluace školy

Autoevaluace (vlastní hodnocení školy) vychází z platných právních předpisů.

Některé hodnotící postupy jsou prováděny průběžně, např. hospitační činnost, práce se školní dokumentací, některé ve vhodných časových intervalech, např. zpráva o hospodaření školy, rozbor tematických plánů apod.

Oblasti, cíle a metody evaluace jsou shrnuty v následujících tabulkách. Kritéria evaluace jsou stanovována na počátku evaluačního období ředitelem školy po projednání v pedagogické radě školy.

Podmínky ke vzdělávání

CÍLE	KRITÉRIA	NÁSTROJE A METODY	ČASOVÝ HARMONOGRAM
V oblasti lidských zdrojů udržet stávající situaci, průběžně zvyšovat kvalifikaci všech zaměstnanců školy v kontextu realizace školního vzdělávacího programu.	Kvalifikace učitelů a metodiků specializovaných činností, sebehodnocení, sebezdokonalování;	Analýza dokumentace, sebehodnotící dotazníky, záznamy o školení, zprávy předmětových komisí, personální portfolio.	Průběžně Celkové zhodnocení na konci školního roku.
V oblasti materiálních zdrojů stále zlepšovat podmínky ke vzdělávání zejména v modernizaci didaktické techniky a technickém stavu budov.	Technický stav budov, materiální vybavení – zejména vybavení didaktickou technikou, pomůckami, učebními texty.	Analýza dokumentace, zápisy o kontrole, ankety, dotazníky, diskuse, pozorování, rozhovory, zprávy PK.	Průběžně Celkové zhodnocení na konci školního roku.
V oblasti finančních zdrojů udržet přiměřenost čerpání prostředků.	Efektivní čerpání rozpočtu a zvýšení mimorozpočtových zdrojů.	Dokumentace školy, evidence čerpání finančních zdrojů.	Průběžně Celkové zhodnocení na konci školního roku a kalendářního roku.

Průběh vzdělávání

CÍLE	KRITÉRIA	NÁSTROJE A METODY	ČASOVÝ HARMONOGRAM
V oblasti učení se žáků zvyšovat zodpovědnost žáků za své učení, jejich aktivitu ve výuce a využití týmové práce	Systematické sledování schopností žáků, prokázání aktivity a zapojení žáků, sebehodnocení.	Analýza dokumentace, hospitace, dotazníky, rozhovory.	Průběžně Dotazníková šetření obvykle 1x za sledované období.
V rámci vzdělávacího procesu rozvíjet formy a metody výuky v souladu s obsahem školního vzdělávacího programu. Prohlubovat interakci a komunikaci mezi žáky vzájemně a mezi žáky a učiteli.	Prokázání vhodnosti forem a metod výuky, přiměřenost cílů vzdělávání, efektivnost komunikace mezi žáky a mezi žáky a učiteli.	Analýza dokumentace, hospitace, dotazníky, rozhovory, ankety, zprávy PK, srovnávací testy.	Průběžně Dotazníková šetření a srovnávací testy obvykle 1x za sledované období.
V rámci organizace vzdělávacího procesu školy udržet kvalitu	Využití odborných učeben, pomůcek, ICT, respektování	Analýza dokumentace, dotazníky, rozhovory, ankety.	Průběžně Dotazníková šetření obvykle 1x za

rozvrhu hodin a optimalizovat využití personálních i materiálních možností školy.	zásad psychohygieny, fungování vnitřního komunikačního systému školy.		sledované období.
---	---	--	-------------------

Kultura školy

CÍLE	KRITÉRIA	NÁSTROJE A METODY	ČASOVÝ HARMONOGRAM
V rámci podpory školy žákům dále rozvíjet sebedůvěru, otevřenost a sebereflexi žáků.	Pochvaly a odměny převyšují tresty, propracovaný systém pomoci žákům, práce s portfoliem žáků a sebehodnocením, podpora sebedůvěry a otevřenosti žáků.	Analýza školní dokumentace, dotazníky, rozhovory, ankety, schránky důvěry, výroční zpráva školy, žákovské portfolio.	Průběžné zprávy ke čtvrtletí školního roku Hodnotící zprávy v pololetí a na konci školního roku.
V rámci spolupráce s rodiči cíleně aktivizovat pocit sounáležitosti rodičů se školou, zapojit rodiče do činností na úrovni tříd i celé školy	Systém komunikace s rodiči, zapojení rodičů do spolupráce se školou, práce školské rady.	Analýza školní dokumentace, dotazníky, rozhovory, ankety, výroční zpráva školy, webové stránky školy.	Průběžně Dotazníková šetření obvykle 1x za sledované období.
V rámci spolupráce s regionem a okolím úspěšně prosazovat zájmy školy ve spolupráci se zřizovatelem, programově spolupracovat se subjekty v okolí, aktivně prezentovat školu na veřejnosti	Prezentace školy na veřejnosti a participace zaměstnanců školy na této činnosti, spolupráce s místní komunitou a regionem.	Analýza školní dokumentace, dotazníky, rozhovory, ankety, výroční zpráva školy, webové stránky školy, spolupráce s médii.	Průběžně Výroční zpráva školy na konci roku.
V oblasti vzájemných vztahů mezi pracovníky školy nabízet příjemné a podnětné prostředí pro zaměstnance.	Respekt a vzájemná podpora zaměstnanců školy, absence učitelů, spolupráce mezi učiteli školy.	Analýza školní dokumentace, portfolio učitele, dotazníky, rozhovory, ankety.	Průběžně Dotazníková šetření obvykle 1x za sledované období.

Řízení školy

CÍLE	KRITÉRIA	NÁSTROJE A METODY	ČASOVÝ HARMONOGRAM
V oblasti vedení lidí podporovat odborný růst pedagogů, rozvíjet týmovou práci a orientovat se na základní prvky „invitational leadership“ – optimismus, respekt k individualitě jedince.	Přiměřenost a srozumitelnost vize a vnitřních hodnot, týmová práce, podpora zavádění změn.	Školní dokumentace, dotazníky, rozhovory, SWOT analýza, zápisy z porad a ze školení, plán a přehled DVPP.	Průběžně Dotazníková šetření a SWOT analýza obvykle 1x za sledované období Hodnotící zprávy na konci pololetí a školního roku.
V oblasti organizace školy uplatňovat participační model	Jasná organizační struktura, delegování pravomocí, poradní	Školní dokumentace, dotazníky, rozhovory, intranet, zápisy z porad	Průběžně Dotazníková šetření a SWOT analýza obvykle

řízení, zajišťovat funkčnost organizační struktury, poradních a metodických orgánů školy.	orgány, správa a přenos informací uvnitř školy.	vedení, předmětových komisí.	1x za sledované období Hodnotící zprávy na konci pololetí a školního roku.
V oblasti kontroly a plánování systematicky provádět kontrolu v oblasti lidských, materiálních a finančních zdrojů, v oblasti BOZP, PO a hygieny. Přijímat opatření pro permanentní zlepšování stavu v kontrolovaných oblastech zvláště na poli prevence. Realizovat plán rozvoje školy ve spolupráci se všemi zainteresovanými.	Systematická kontrola ve všech oblastech, stanovení kontrolních kompetencí, prevence rizik, plánování lidských, materiálních a finančních zdrojů.	Rozhovor, školní dokumentace, plány kontrolní činnosti, plán prevence rizik, zápisy z porad a školení.	Průběžně Dotazníková šetření a SWOT analýza obvykle 1x za sledované období Hodnotící zprávy na konci pololetí a školního roku.

Výsledky vzdělávání

CÍLE	KRITÉRIA	NÁSTROJE A METODY	ČASOVÝ HARMONOGRAM
V oblasti zjišťování výsledků vzdělávání využívat vhodných nástrojů k měření vzhledem k vymezeným ukazatelům kvality.	Pravidelnost, systematickosti a strukturovanosti zjišťování, zapojení všech pedagogů školy, využívání vhodných nástrojů vzhledem k vymezeným ukazatelům kvality – školní a komerční srovnávací testy, soutěže, přijímací řízení na VŠ.	Testy, písemky, pozorování, rozhovor, dotazník, statistická data.	Školní testy ve vybraných třídách a předmětech pololetně, komerční testování dle smluv, průběžná účast v soutěžích.
V oblasti hodnocení výsledků vzdělávání dosahovat co nejkvalitnějších výsledků odpovídajících individuálním možnostem žáků.	Pozitivní trendy ve výsledcích jednotlivých žáků i celých tříd, úspěšnost v přijímacím řízení na VŠ a v soutěžích.	Analýza klasifikace, výsledků v testech, přijímacím řízení na VŠ, soutěžích, srovnání výsledků s ostatními školami stejného typu v regionu, diskuse výsledků.	Analýzy výsledků testování průběžně po realizaci testu, průběžné vyhodnocení soutěží průběžně, celkové vyhodnocení na konci školního roku.

Výsledky práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům

CÍLE	KRITÉRIA	NÁSTROJE A METODY	ČASOVÝ HARMONOGRAM
V oblastech lidských, materiálních a finančních zdrojů pokračovat v trendu	Efektivita využívání vzdělání učitelů, prostor školy, pomůcek, ICT,	Analýza dokumentace, přehledy aprobovanosti, rozbor rozvrhu hodin tříd, učitelů a místností,	Aprobovanost, odbornost, rozvrh hodin – září Účelnost využití –

zvyšování efektivity využívání zdrojů.	účelnost využívání financí na rozvoj školy, uplatnění absolventů školy na trhu práce a v dalším studiu.	diskuse, výroční zpráva školy.	průběžně Investice – konec roku (školního i kalendářního).
V oblasti vlastního hodnocení školy ověřit reálnost ŠVP a případně jej korigovat, vyhodnotit realizaci přijatých opatření z minulého vlastního hodnocení školy.	Korekce cílů a hodnot školy, realizace přijatých opatření v rámci zprávy o vlastním hodnocení školy, korekce ŠVP .	Analýza dokumentace, zpráva o vlastním hodnocení školy za předchozí období, dotazník, anketa, rozhovor.	Průběžně, případné korekce v ŠVP - červen Dotazníková šetření obvykle 1x za sledované období.